

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

อำเภอห้วยเม็ก

ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก

จังหวัดกาฬสินธุ์

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของเกษตรจังหวัด

แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรอำเภอห้วยเม็ก อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์นี้ จัดทำขึ้นตามโครงการพัฒนาการเกษตร ประจำปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จุดอ่อน - จุดแข็ง - โอกาส-ภาวะคุกคาม (SWOT ANALYSIS) ของอำเภอห้วยเม็ก มุ่งเน้นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนให้มากที่สุด ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนโดยผ่านผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น อาสาสมัครเกษตร และผู้แทนเกษตรกรระดับหมู่บ้าน ตลอดจนหน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่

การศึกษวิเคราะห์ข้อมูล ตามโครงการแผนพัฒนาการเกษตรอำเภอห้วยเม็กฉบับนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลและร่วมมือเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้จะสามารถทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรของอำเภอห้วยเม็กดีขึ้นและยั่งยืนสืบไป

สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก

สิงหาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๕
๑.๓ สภาพภูมิอากาศ	๕
๑.๔ เส้นทางคมนาคม	๕
๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๖
๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๗
๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๑๑
๑.๘ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ	๑๒
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	๑๔
๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๑๔
๒.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๓๑
๒.๓ การจัดทำ TOWS Matrix	๓๒
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรอำเภอห้วยเม็ก	๓๔
ตำบลห้วยเม็ก	๓๔
ตำบลคำใหญ่	๔๖
ตำบลกุดโดน	๔๘
ตำบลคำเหมือดแก้ว	๖๙
ตำบลหัวหิน	๗๙
ตำบลโนนสะอาด	๘๑
ตำบลบึงนาเรียง	๙๐
ตำบลพิมูล	๙๙
ตำบลทรายทอง	๑๐๔
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

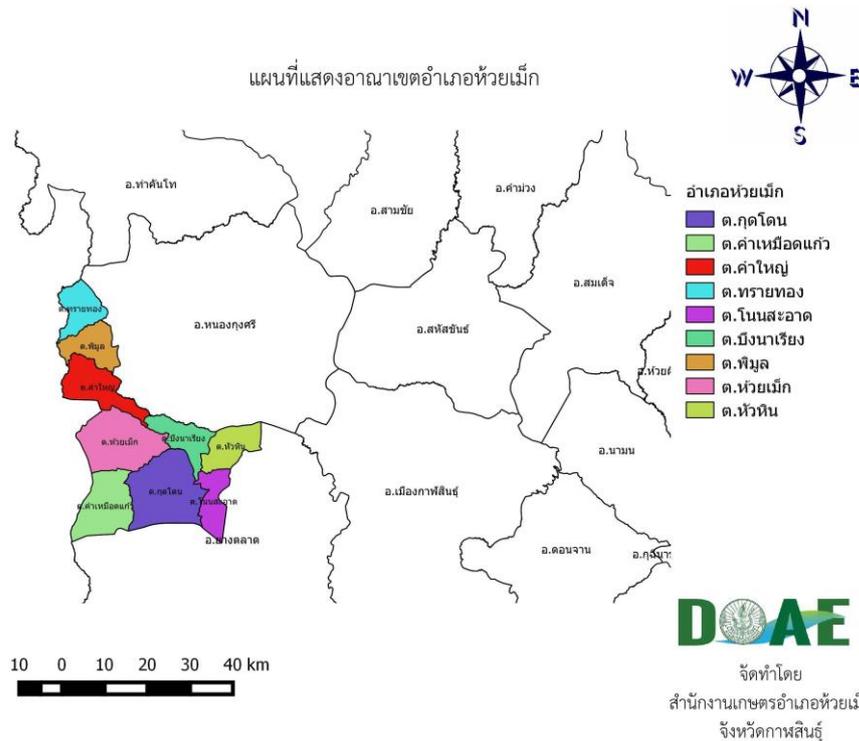
บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่ และอาณาเขตติดต่อ

อำเภอห้วยเม็ก ตั้งอยู่ตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างเส้นละติจูด(เส้นรุ้ง) ที่ ๑๖°๓๕′-๑๖°๔๕′ องศาเหนือ และ ลองติจูด (เส้นแวง) ที่ ๑๐๓°๑๐′-๑๐๓°๑๑′ องศาตะวันออก อยู่ห่างจาก กรุงเทพมหานคร ๕๓๓ กิโลเมตร และห่างจากอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ โดยทางรถยนต์ประมาณ ๔๘ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๓๒๓.๑๐ ตารางกิโลกรัม หรือ ประมาณ ๒๐๑,๙๓๖ ไร่ หรือ ร้อยละ ๔.๖๙ ของพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอใกล้เคียงดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ เขตอำเภอท่าคันโท และ เขตอำเภอนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาว เขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
- ทิศใต้ ติดต่อกับ เขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ เขตอำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม และอำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น

ภาพแสดง ที่ตั้งและอาณาเขตของอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งการปกครองออกเป็น ๙ ตำบล ๘๔ หมู่บ้าน คือ ตำบลห้วยเม็ก ตำบล กุดโดน ตำบลคำเหมือดแก้ว ตำบลคำใหญ่ ตำบลโนนสะอาด ตำบลทรายทอง ตำบลบึงนาเรียง ตำบลพิมูล และตำบล

หัวหน้า และเมืองครุฑปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด ๑๑ แห่ง คือเทศบาลตำบล จำนวน ๔ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๗ แห่ง

๑. ตำบลห้วยเม็ก

๑.๑) นางสาววาระพร สาพิมาร	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑
๑.๒) นายสุรพล ดอนโคตรจันทร์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒
๑.๓) นางประนอม ลาสองชั้น	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓
๑.๔) นายเอกบดินทร์ ณ ป้อมเพชร	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔
๑.๕) นายเสาร์ ราชโคตร	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕
๑.๖) นายณัฐพงศ์ ภูชมศรี	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖
๑.๗) นายเสถียร สิงหาราม	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗
๑.๘) นางสาวอิษรา สีท่ามา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๘
๑.๙) นายภิรมย์ คำศรี	กำนันตำบลห้วยเม็ก
๑.๑๐) นางมะลี นาคะเกตุ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๐
๑.๑๑) นางสาวคำใหม่ เรืองมัน	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๑
๑.๑๒) นายสรสัจญ์ ภูชมศรี	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๒
๑.๑๓) นางสาวสมพาน ภูสมจิตร	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๓
๑.๑๔) นางประมวล พุกทรัพย์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๔
๑.๑๕) นายสวัสดิ์ ราชเพ็ง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๕

๒. ตำบลกุดโดน ประกอบด้วย

๒.๑) นางสมมัคร รัฐวงษา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑
๒.๒) นายเทอดศักดิ์ ไชยศรีหา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒
๒.๓) นายจำเนียร ตีรักษา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓
๒.๔) นายอุทัย อาจดวงดี	กำนันตำบลกุดโดน
๒.๕) นายสมบัติ อาจดวงดี	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕
๒.๖) นายบุญแสน วงศ์ประพันธ์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖
๒.๗) นายอุดม สีสินต์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗
๒.๘) นายพิชิตชัย ภูมิ่งดาว	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๘
๒.๙) นางสาวแพรว เหมกุล	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๙
๒.๑๐) นายณรงค์เดช น้อยเสนา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๐
๒.๑๑) นายบุญถม ภูนาุง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๑
๒.๑๒) นายจงดดี ภูครองเชิง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๒
๒.๑๓) นายสุชาติ พลดี	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๓

๓. ตำบลคำใหญ่ ประกอบด้วย

๓.๑) นายปรีชา ภาณุรัตน์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑
๓.๒) นางสาวทองกลาง บุญเลี้ยง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒
๓.๓) นายเอกรัตน์ ปลื้มใจ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓
๓.๔) นายสุขสรรค์ นิตะยารส	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔
๓.๕) นายเทพบัญชา อางฤทธิ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕
๓.๖) นายบุญชาติ สมบัติ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖
๓.๗) นางปจจริย์ มุงคุณ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗
๓.๘) นายสุนา โพนสว่าง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๘
๓.๙) นายสมพร ทองเดือน	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๙
๓.๑๐) นายพิกุล อุ้นทะยา	กำนันตำบลคำใหญ่
๓.๑๑) นายวีระ บุญโส	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๑
๓.๑๒) นางละไม บุตรวงศ์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๒

๔. ตำบลคำเหมือดแก้ว

๔.๑) นายวรวิทย์ อธิมิตร	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑
๔.๒) นางสาวโสภา เหมกุล	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒
๔.๓) นายบพิตร จ้อมสระคู	กำนันตำบลคำเหมือดแก้ว
๔.๔) นายจำรัส เรืองจันทร์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔
๔.๕) นายบุญเรือน แก้วมาลุน	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕
๔.๖) นายไสว ชินวรรณ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖
๔.๗) นายบำเพ็ญ พิชัยช่วง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗
๔.๘) นายคำตัน อรรคมูล	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๘
๔.๙) นายคำพันธ์ มาตรทอง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๙

๕. ตำบลโนนสะอาด

๕.๑) นายมานิตย์ มีพารา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑
๕.๒) นางทักษ์ ฉีดล่อ	กำนันตำบลโนนสะอาด
๕.๓) นายสมาน ภูแห่งเพชร	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓
๕.๔) นางสมพร หอมบุญ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔
๕.๕) นายทองแดง ภัคดีจุ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕
๕.๖) นายสำรวย ภูผายาง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖
๕.๗) นายประมวล ค่ายเพชร	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗

๖. ตำบลหัวหิน

๖.๑) นายณรงค์ จันทะประทัด	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑
๖.๒) นายสุพงษ์พิศ ภูขาว	กำนันตำบลหัวหิน
๖.๓) นางพิศมัย ทหารไทย	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓
๖.๔) นายมงคล ภูผาผัน	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔
๖.๕) นายคำพลอย บุญสิงห์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕
๖.๖) นายสมพร กลางบุญเรือง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖
๖.๗) นายสมพร ภูวงค์ผา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗
๖.๘) นายสมยศ ชารัมย์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๘

๗. ตำบลบึงนาเรียง

๗.๑) นายอัมพร สิงห์อ่อน	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑
๗.๒) นางบัวทอง ภูต้อม	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒
๗.๓) นางวรรณภา สายกลิ่น	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓
๗.๔) นายสมบัติ ภูทองนาค	กำนันตำบลบึงนาเรียง
๗.๕) นางยุพิน เบ้าคำ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕
๗.๖) นายณัฐ พลเยี่ยม	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖
๗.๗) นางละอองดาว ภูผาทอง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗

๘. ตำบลพิมูล ประกอบด้วย

๘.๑) นางอรกัญญา พลลา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑
๘.๒) นายจรัส ปุรัรัตน์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒
๘.๓) นายวิสรุท เหลลาดวงดี	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓
๘.๔) นายถาวร โนนทิง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔
๘.๕) นายเจริญ ภูอวด	กำนันตำบลพิมูล
๘.๖) นายแก่นแก้ว เมืองศรีมาตย์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖
๘.๗) นายพิชัย ภูสง่า	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗

๙. ตำบลทรายทอง ประกอบด้วย

๙.๑) นางอุบล ดวงศิริ	กำนันตำบลทรายทอง
๙.๒) นายสุพรม แสงจันทร์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒
๙.๓) นายวัฒนา นาแข็งฤทธิ์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓
๙.๔) นายบุญเส็ง ศรีพล	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔
๙.๕) นายสมพร สิงห์สุธรรม	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕
๙.๖) นางสาวปพิชญา อาษาราช	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอห้วยเม็ก กรมการปกครอง (สิงหาคม ๒๕๖๘)

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

อำเภอห้วยเม็ก มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบและที่ดอน เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความสูงเฉลี่ย ๑๗๐-๒๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง โดยพื้นที่ราบมีความลาดชัน ๐-๒ เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ ๓๐,๙๒๓ ไร่ หรือร้อยละ ๑๕.๓๑ ของเนื้อที่อำเภอ ซึ่งเป็นที่ราบลุ่มใช้ทำนา พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ระหว่างเนินดินทั้งอำเภอ สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย ความลาดชัน ๒-๕ เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ ๑๕๒,๕๙๗ ไร่ หรือร้อยละ ๗๕.๕๗ ของเนื้อที่อำเภอ พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ทั่วไปทั้งอำเภอ พื้นที่ส่วนที่เหลือจากที่กล่าวมาแล้วได้แก่ ชุมชน และแหล่งน้ำ ๘,๕๓๔ และ ๙,๘๘๒ ไร่ หรือร้อยละ ๔.๒๓ และ ๔.๘๙ ของเนื้อที่อำเภอ ตามลำดับ

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

๑.๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ และฤดูกาล

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จัดอยู่ในเขตภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้าเมืองร้อน (Tropical Savanna Climate : Aw) ซึ่งเป็นลักษณะอากาศที่มีฤดูแล้งสลับฤดูฝนอย่างเด่นชัด ลักษณะอากาศเช่นนี้เกิดขึ้นเนื่องจากอำเภอห้วยเม็กตั้งอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุม 2 ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จึงสามารถแบ่งฤดูกาลออกได้เป็น 3 ฤดู ได้แก่ ฤดูฝน ฤดูหนาว และ ฤดูร้อน ดังนี้

๑) ฤดูฝน เริ่มประมาณเดือนพฤษภาคมถึงต้นเดือนตุลาคม โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดเอาความชื้นจากทะเลอันดามันทำให้เกิดฝนตกชุก

๒) ฤดูหนาว เริ่มในช่วงกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

๓) ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนเมษายน โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากทะเลจีนใต้

๑.๓.๒ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

๑) อุณหภูมิ มีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี ๒๖.๗ องศาเซลเซียส โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดในเดือนเมษายน ๒๙.๑ องศาเซลเซียส ค่าอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยตลอดทั้งปี ๓๒.๕ องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดในเดือนธันวาคม คือ ๒๒.๐ องศาเซลเซียส ค่าอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยตลอดทั้งปี ๒๒.๑ องศาเซลเซียส

๒) ความชื้นสัมพัทธ์ มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปีร้อยละ ๗๔.๐ ค่าความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยสูงสุดในเดือนสิงหาคมร้อยละ ๘๓ และค่าความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยต่ำสุดในเดือนธันวาคมร้อยละ ๖๔

๓) ปริมาณน้ำฝน มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรวมตลอดทั้งปี ๑,๒๙๐.๔ มิลลิเมตร จำนวนวันฝนตกเฉลี่ยรวมตลอดปี ๑๐๖.๑ วัน จำนวนวันที่ฝนตกเฉลี่ยมีมากอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน ค่าปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยมากที่สุดอยู่ในเดือนกรกฎาคม ๒๔๑.๔ มิลลิเมตร มีจำนวนวันที่ฝนตกเฉลี่ยรวม ๑๕.๘ วัน ในเดือนสิงหาคม มีการกระจายตัวของฝนดีสุด คือ มีจำนวนวันฝนตกเฉลี่ยรวมมากที่สุด ๑๖.๒ วัน

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

มีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๑๐ สายฮ่องฮี - กระนวน เป็นถนนสายหลักเป็นเส้นทางเชื่อมระหว่างจังหวัดกาฬสินธุ์กับจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดอุดรธานี การคมนาคมภายในอำเภอห้วยเม็ก ส่วนใหญ่เป็นถนนลูกรังยังไม่สะดวกเพียงพอในการขนส่งพืชผลทางการเกษตร ระยะทางจากตัวอำเภอห้วยเม็กไปยังอำเภอข้างเคียงได้แก่

- อำเภอห้วยเม็ก - ยางตลาด	๓๓.๔ กิโลเมตร
- อำเภอห้วยเม็ก - หนองกุงศรี	๑๔.๗ กิโลเมตร
- อำเภอห้วยเม็ก - กระนวน	๒๒.๑ กิโลเมตร

๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

คำว่า " กาศสินธุ์ " แปลว่า น้ำดำ หมายความว่า เป็น เมืองที่มีน้ำดี ดินดีด้วยเหตุนี้ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ ลำห้วย หนอง บึง ต่าง ๆ มากมาย ลำน้ำเกือบทั้งหมด ในจังหวัดกาฬสินธุ์ มีต้นน้ำมาจากเทือกเขาภูพาน ได้แก่ บริเวณอำเภอมัญจาคีรี อำเภอนาคู อำเภอสมเด็จ อำเภอกุฉินารายณ์ และอำเภอท่าคันโท ซึ่งเป็นที่ราบสูง ด้วยเหตุนี้บริเวณด้านเหนือของจังหวัดจึงมีลำห้วยมากมาย โดยแหล่งน้ำที่สำคัญในอำเภอห้วยเม็ก มีดังนี้

๑.๕.๑ ตำบลห้วยเม็ก

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ หนองห้วยเม็ก หนองหว้า ลำห้วยตูมผึ้ง ลำห้วยอีเหลียง หนองผึ้งอีเฒ่า หนองกุดท่าลือ หนองโสกตี้ว หนองวัว หนองโรงเรียนเก่า และหนองห้วยบง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเอง ได้แก่ ประปาหมู่บ้าน บ่อน้ำตื้น บ่อบาดาล ที่ใช้ประโยชน์ในการอุปโภคบริโภค และการปลูกพืชผัก

๑.๕.๒ ตำบลกุดโดน

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ ลำห้วยไผ่ ลำห้วยวังลิ้นฟ้า หนองบึงกุย หนองแวง และหนองบึง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเอง ได้แก่ อ่างเก็บน้ำโสกหินขาว ฝาย ๘ แห่ง ประปาหมู่บ้าน บ่อน้ำตื้น บ่อบาดาล ที่ใช้ประโยชน์ในการอุปโภคบริโภค และการปลูกพืชผัก

๑.๕.๓ ตำบลคำเหมือดแก้ว

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ ลำหนองเขือก หนองหวาย หนองกง หนองฝายวัด หนองโสกผักหวาน หนองคำมะโอ และหนองโสกหิน

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเอง ได้แก่ อ่างเก็บน้ำวังลิ้นฟ้า ประปาหมู่บ้าน บ่อน้ำตื้น บ่อบาดาล ที่ใช้ประโยชน์ในการอุปโภคบริโภค และการปลูกพืชผัก

๑.๕.๔ ตำบลคำใหญ่

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ ลำห้วยสายบาตร และลำห้วยยาง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเอง ได้แก่ ประปาหมู่บ้าน บ่อน้ำตื้น บ่อบาดาล ที่ใช้ประโยชน์ในการอุปโภคบริโภค และการปลูกพืชผัก

๑.๕.๕ ตำบลทรายทอง

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ ลำห้วยสายบาตร ลำห้วยทราย หนองแก และหนองจาน

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเอง ได้แก่ ประปาหมู่บ้าน บ่อน้ำตื้น บ่อบาดาล ที่ใช้ประโยชน์ในการอุปโภคบริโภค และการปลูกพืชผัก

๑.๕.๖ ตำบลโนนสะอาด

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ ลำห้วยจงอาจ ลำห้วยอีเฒ่า หนองวังเดือนห้าหนองบึงหลวง หนองแคมป์ และหนองดินแดง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเอง ได้แก่ หนองกง ประปาหมู่บ้าน บ่อน้ำตื้น บ่อบาดาล ที่ใช้ประโยชน์ในการอุปโภคบริโภค และการปลูกพืชผัก นอกจากนี้ ยังมีคลองส่งน้ำของโครงการชลประทานลำปาว ซึ่งเกษตรกรใช้ประโยชน์ในการเกษตรตลอดปี

๑.๕.๗ ตำบลบึงนาเรียง

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ ลำห้วยจงอาจ ลำห้วยอีเฒ่า หนองวังเดือนห้า หนองสิม และหนองใหญ่

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเอง ได้แก่ ประปาหมู่บ้าน บ่อน้ำตื้น บ่อบาดาล ที่ใช้ประโยชน์ในการอุปโภคบริโภค และการปลูกพืชผัก

๑.๕.๘ ตำบลพิมูล

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ ลำห้วยสายบาตร ลำห้วยทราย หนองคู หนองหาด ทรายมูล หนองลอดออก หนองบก หนองจอก และหนอง กสช

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเอง ได้แก่ ประปาหมู่บ้าน บ่อน้ำตื้น บ่อบาดาล ที่ใช้ประโยชน์ในการอุปโภคบริโภค และการปลูกพืชผัก

๑.๕.๙ ตำบลหัวหิน

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ ลำห้วยข้าว ลำห้วยหนองบึง หนองเมย หนองคู และหนองฝาย

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเอง ได้แก่ ประปาหมู่บ้าน บ่อน้ำตื้น บ่อบาดาล ที่ใช้ประโยชน์ในการอุปโภคบริโภค และการปลูกพืชผัก

๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๑.๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร ครั้วเรือนที่ทำนาเป็นอาชีพหลักลำดับแรกมีร้อยละ ๗๖.๘๙ ของจำนวนครั้วเรือนทั้งหมด โดยมีจำนวนแรงงานในภาคเกษตรเฉลี่ย ๓ คน/ครั้วเรือน อาชีพรองลงมาเป็นการรับจ้างและค้าขาย นอกจากนี้ยังพบว่า มีจำนวนครั้วเรือนที่สมาชิกออกไปทำงานนอกจังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๕๑ ของจำนวนครั้วเรือนทั้งหมด และประชากรที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป และไม่มีงานทำเพียงร้อยละ ๑.๗๕ ของจำนวนประชากรทั้งหมด พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน (สปก.) พืชที่เกษตรกรปลูกเป็นหลักได้แก่ ข้าวนาปี อ้อยโรงงาน มันสำปะหลังโรงงาน ถั่วลิสง ข้าวโพดหวาน ไม้ยืนต้น (ยางพารา) ไม้ผลต่าง ๆ และพืชผักต่าง ๆ

แรงงานภาคเกษตรส่วนใหญ่เป็นแรงงานในครั้วเรือน การจ้างแรงงานมีมากช่วงปักดำ เกี่ยวข้าว ปลูก-ตัดอ้อย ซึ่งในปัจจุบันค่าแรงมีราคาสูงขึ้นมาก โดยเฉพาะช่วงที่มีการลงทำนาพร้อมๆกัน ค่าแรงสูงถึงวันละ ๓๔๙ บาท อีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ค่าแรงงานสูงขึ้น เนื่องจากมีแรงงานวัยหนุ่มสาวไปทำงานภาคอุตสาหกรรมต่างถิ่นมากขึ้น ทำให้แรงงานภาคการเกษตรลดน้อยลง

ด้านการเกษตร ประชากรอำเภอห้วยเม็ก มีอาชีพการเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก โดยมีพื้นที่การเกษตร เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ ดังนี้

พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ๑๒๐,๙๖๖ ไร่ แยกเป็นพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจได้ดังนี้

ตำบล	ชนิดพืช (ไร่)							
	ข้าว	มันสำปะหลัง	อ้อยโรงงาน	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล	ถั่วลิสง	ยางพารา	อินทผลัม
ห้วยเม็ก	๑๖,๕๐๒	๑,๑๓๔	๒,๓๔๐	๒๕	๕๒	๒๓๑	๑๖๕	๑๒
คำใหญ่	๑๑,๒๕๐	๑,๘๗๗	๘๖๖	๐	๒๘	๑๔	๔๕	๑๐๒
กุศโดน	๑๕,๓๙๕	๕,๖๑๒	๙๗๒	๖	๒๔	๓๕๐	๓๑	๔
บึงนาเรียง	๕,๔๐๕	๘๑๒	๖๕๕	๑๑	๘	๒๒	๑๙	๐
หัวหิน	๗,๙๒๑	๕๙๐	๘๑๘	๗	๖	๖	๗	๐
พิมูล	๔,๙๑๐	๔,๒๓๙	๑,๓๙๖	๑๖	๙๖	๒๑	๑,๗๖๓	๖
คำเหมือดแก้ว	๙,๕๔๓	๑,๖๔๔	๑,๑๔๘	๐	๑๘	๕๘	๓๓	๐
โนนสะอาด	๖,๔๒๖	๒,๘๔๘	๑,๒๐๒	๐	๙	๕	๐	๐
ทรายทอง	๔,๓๒๘	๔,๓๘๒	๙๐๗	๖๓	๒๘	๒๒	๒,๕๐๕	๒๖
รวม	๘๑,๖๘๐	๒๓,๑๓๘	๑๐,๓๐๔	๑๒๘	๒๖๙	๗๒๙	๔,๕๖๘	๑๕๐

(ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ จากสำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก)

ด้านการปศุสัตว์ ประชากรอำเภอห้วยเม็กเลี้ยงสัตว์ประเภท โค กระบือ แพะ สุกร ไก่ เป็นต้น
ด้านการประมง

๑) ผู้เพาะเลี้ยงปลานิลในกระชัง เกษตรกร ๗๔ ราย จำนวน ๑,๖๓๓ กระชัง พื้นที่ ๑๙.๑๑ ไร่ ในพื้นที่ หมู่ที่ ๔, ๕, ๖ ตำบลหัวหิน ตามแหล่งน้ำธรรมชาติ และอ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาว

๒) ผู้เพาะเลี้ยงกุ้งก้ามกราม เกษตรกร ๑๐๖ ราย จำนวน ๔๕๕ บ่อ พื้นที่ ๖๘๖.๕๐ ไร่ ในพื้นที่ หมู่ที่ ๕ และ ๖ ตำบลหัวหิน ตามแหล่งน้ำธรรมชาติ และอ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาว

๓) ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแบบยังชีพ เกษตรกร ๕๐๘ ราย จำนวน ๕๕๒ บ่อ พื้นที่ ๒๘๖ ไร่

ด้านการอุตสาหกรรม สภาพพื้นที่ทั่วไปของอำเภอ ไม่เหมาะสมแก่การประกอบอุตสาหกรรมกิจการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เนื่องจากมีสภาพไม่เหมาะสมทั้งวัตถุดิบและปัจจัยในการผลิตด้านอื่นๆ มีเฉพาะอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็ก เช่น ลานมัน โรงสีข้าวและลานขนถ่ายอ้อย เป็นต้น

ด้านการตัดถกรรม เช่น ทอผ้าฝ้ายพื้นเมือง การตัดเย็บที่นอน หมอนชนิด เสื่อกก เป็นต้น

ด้านการพาณิชย์

๑) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	๒	แห่ง
๒) ตู้ ATM	๑๑	แห่ง
๓) ร้านสะดวกซื้อ	๔	แห่ง
๔) สถานที่บริการน้ำมัน	๑๗	แห่ง
๕) โรงฆ่าสัตว์	๖	แห่ง

สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

๑) ข้าว	๔) ยางพารา
๒) อ้อยโรงงาน	๕) ปลานิลกระชัง
๓) มันสำปะหลังโรงงาน	๖) กุ้งก้ามกราม

รายได้เฉลี่ยของประชากร ๗๑,๖๓๔ บาท/คน/ปี

รายได้เฉลี่ยครัวเรือนข้อมูลภาพรวม ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๔								
พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนคน	แหล่งรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)				รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)
			อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ปลูก เลี้ยง หาเอง		
ห้วยเม็ก	๑,๘๗๒	๔,๙๘๔	๑๖๓,๑๓๔.๗๙	๔๑,๙๓๔.๔๓	๒๘,๕๐๖.๔๖	๒๓,๒๓๙.๘๗	๒๕๖,๘๑๔.๕๔	๘๙,๕๒๙.๔๐
คำใหญ่	๑,๗๔๒	๔,๔๒๑	๑๔๒,๑๕๐.๐๐	๒๗,๗๘๕.๑๒	๒๕,๔๑๖.๕๘	๒๑,๘๕๐.๐๐	๒๑๗,๒๐๑.๗๐	๘๖,๗๓๗.๐๙
กุดโดน	๑,๘๖๑	๕,๗๐๓	๑๗๐,๒๗๙.๘๙	๕๑,๓๓๐.๓๘	๓๔,๐๖๙.๕๑	๒๘,๑๖๙.๐๑	๒๘๓,๘๔๘.๗๙	๖๓,๒๓๘.๙๖
บึงนาเรียง	๘๖๓	๒,๔๗๖	๑๐๕,๔๖๗.๑๗	๓๔,๒๙๗.๐๙	๒๗,๒๗๙.๓๓	๒๒,๙๙๑.๓๙	๑๙๐,๐๓๔.๙๘	๗๖,๒๔๕.๒๘
หัวหิน	๑,๐๗๑	๓,๘๖๕	๑๒๗,๕๕๗.๕๙	๕๕,๕๒๗.๔๑	๒๓,๑๐๑.๖๔	๑๘,๐๒๘.๐๙	๒๒๔,๖๐๔.๗๓	๖๒,๕๕๙.๕๓
พิมูล	๙๔๔	๓,๑๖๖	๑๔๕,๓๖๓.๘๙	๕๒,๐๓๓.๔๓	๒๒,๗๗๙.๒๐	๑๗,๒๓๖.๑๑	๒๓๗,๔๑๒.๖๓	๗๓,๐๘๐.๑๑
คำเหมือดแก้ว	๑,๔๗๙	๔,๐๒๑	๑๑๔,๑๗๐.๙๕	๔๘,๙๙๘.๐๔	๑๘,๖๓๔.๓๓	๕๓,๙๙๔.๖๐	๒๓๕,๗๙๗.๙๑	๖๐,๕๓๗.๓๔
โนนสะอาด	๑,๐๐๖	๓,๕๙๐	๑๑๑,๑๘๗.๕๑	๔๙,๕๒๓.๖๕	๓๒,๘๖๔.๖๑	๓๐,๘๐๐.๓๐	๒๒๔,๕๕๖.๐๙	๕๖,๘๘๓.๒๘
ทรายทอง	๕๕๕	๑,๗๘๗	๑๓๘,๔๒๐.๓๖	๔๕,๙๐๕.๐๙	๒๘,๒๑๔.๓๖	๒๓,๒๗๙.๖๔	๒๓๕,๘๑๙.๔๖	๗๕,๘๙๘.๖๐
ทุกพื้นที่	๑๑,๓๙๒	๓๔,๐๑๓	๑๓๙,๗๕๖.๐๔	๔๔,๕๓๔.๘๕	๒๖,๙๓๓.๑๕	๒๗,๔๘๘.๖๒	๒๓๘,๗๙๒.๖๕	๗๑,๖๓๔.๔๐

(ข้อมูล ปี ๒๕๖๔ จากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอห้วยเม็ก)

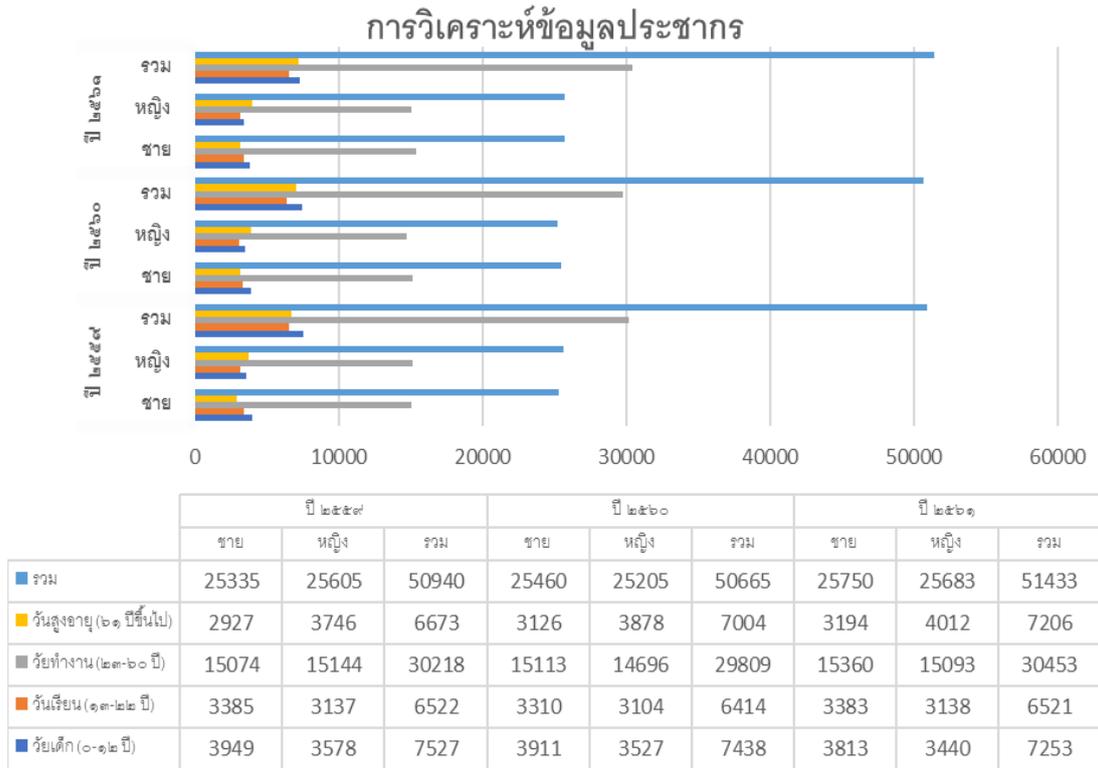
๑.๖.๒ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท

จำนวนประชากร อำเภอห้วยเม็กมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๕๑,๔๓๑ คน แยกเป็นชาย ๒๕,๗๘๖ คน เป็นหญิง ๒๕,๖๔๕ คน จำนวนครัวเรือน ๑๔,๙๔๘ ครัวเรือน จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ๔๐,๗๑๕ คน ดังนี้

ที่	ตำบล	ประชากร			ครัวเรือน	ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
		ชาย	หญิง	รวม		
๑	ตำบลห้วยเม็ก	๔,๗๗๕	๔,๘๒๗	๙,๖๐๒	๓,๐๗๕	๗,๕๕๗
๒	ตำบลกุดโดน	๔,๓๑๖	๔,๒๗๖	๘,๕๙๒	๒,๒๔๕	๖,๘๗๔
๓	ตำบลคำใหญ่	๓,๗๔๘	๓,๗๙๒	๗,๕๔๐	๒,๒๔๗	๕,๙๗๗
๔	ตำบลคำเหมือดแก้ว	๓,๐๑๒	๒,๙๘๗	๕,๙๙๙	๑,๘๑๓	๔,๗๑๒
๕	ตำบลหัวหิน	๒,๒๙๔	๒,๒๗๒	๔,๕๖๖	๑,๓๔๓	๓,๕๙๒
๖	ตำบลบึงนาเรียง	๑,๙๓๖	๒,๐๑๔	๓,๙๕๐	๑,๐๔๖	๓,๑๕๒
๗	ตำบลโนนสะอาด	๒,๑๓๒	๒,๑๓๔	๔,๒๖๖	๑,๑๒๖	๓,๓๓๖
๘	ตำบลพิมูล	๒,๒๑๐	๒,๑๐๕	๔,๓๑๕	๑,๒๔๙	๓,๔๓๒
๙	ตำบลทรายทอง	๑,๓๖๓	๑,๒๓๘	๒,๖๐๑	๘๐๔	๒,๐๘๓
รวม ๙ ตำบล		๒๕,๗๘๖	๒๕,๖๔๕	๕๑,๔๓๑	๑๔,๙๔๘	๔๐,๗๑๕

(ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ สำนักทะเบียนอำเภอห้วยเม็ก)

พีรามิดประชากรอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ แยกตามช่วงอายุ

๑.๖.๓ การศึกษา

- ๑) สถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๒ จำนวน ๓๒ โรงเรียน และของเอกชน จำนวน ๓ โรงเรียน
- ๒) สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ จำนวน ๔ โรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน ๑ โรงเรียน และของเอกชน จำนวน ๒ โรงเรียน
- ๓) สถาบันการศึกษาสายอาชีพ ของเอกชน ๑ โรงเรียน
- ๔) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) จำนวน ๑ แห่ง
- ๕) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จำนวน ๒๓ แห่ง

๑.๖.๔ สาธารณสุข

- ๑) โรงพยาบาลของรัฐ ขนาด ๓๐ เตียง ๑ แห่ง
- ๒) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ๑๐ แห่ง
- ๓) สถานพยาบาลเอกชน ๘ แห่ง
- ๔) ร้านขายยาแผนปัจจุบัน ๖ แห่ง
- ๕) อาสาสมัครสาธารณสุข ๑,๐๙๐ คน

ประเภทบุคลากร	จำนวนบุคลากรจำแนกตามหน่วยงาน				สัดส่วนต่อประชากร	
	รพช.	สสอ.	รพ.สต.	รวม	อำเภอห้วยเม็ก	จังหวัดกาฬสินธุ์
แพทย์	๔	๐	๐	๔	๑๑๗๐๖.๗๕	๒๑๘๐๕๘.๐๐
ทันตแพทย์	๒	๐	๐	๒	๒๓๔๑๓.๕๐	๔๓๖๑๑๖.๐๐
เภสัช	๔	๐	๐	๔	๑๑๗๐๖.๗๕	๒๑๘๐๕๘.๐๐
พยาบาลวิชาชีพ	๔๙	๐	๑๔	๖๓	๗๔๓.๒๙	๑๓๘๔๔.๙๕
นักวิชาการสาธารณสุข	๕	๗	๖	๑๘	๒๖๐๑.๕๐	๔๘๔๕๗.๓๓
เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอื่นๆ	๘๒	๐	๑๕	๙๗	๔๘๒.๐๘	๘๙๙๙๒.๐๘
รวม	๑๔๖	๖	๓๖	๑๘๘	๒๔๙.๐๘	๔๖๓๙.๕๓

(ข้อมูล ปี ๒๕๖๓ จากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอห้วยเม็ก)

๑.๖.๕ ประเพณีและวัฒนธรรม

ประชากรอำเภอห้วยเม็กส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๙๙ และศาสนาอื่น ๆ ร้อยละ ๑ มีวัด ๔๙ แห่ง และสำนักสงฆ์ ๑๙ แห่ง นอกจากนี้ยังมีงานประเพณีประจำปีต่าง ๆ ดังนี้

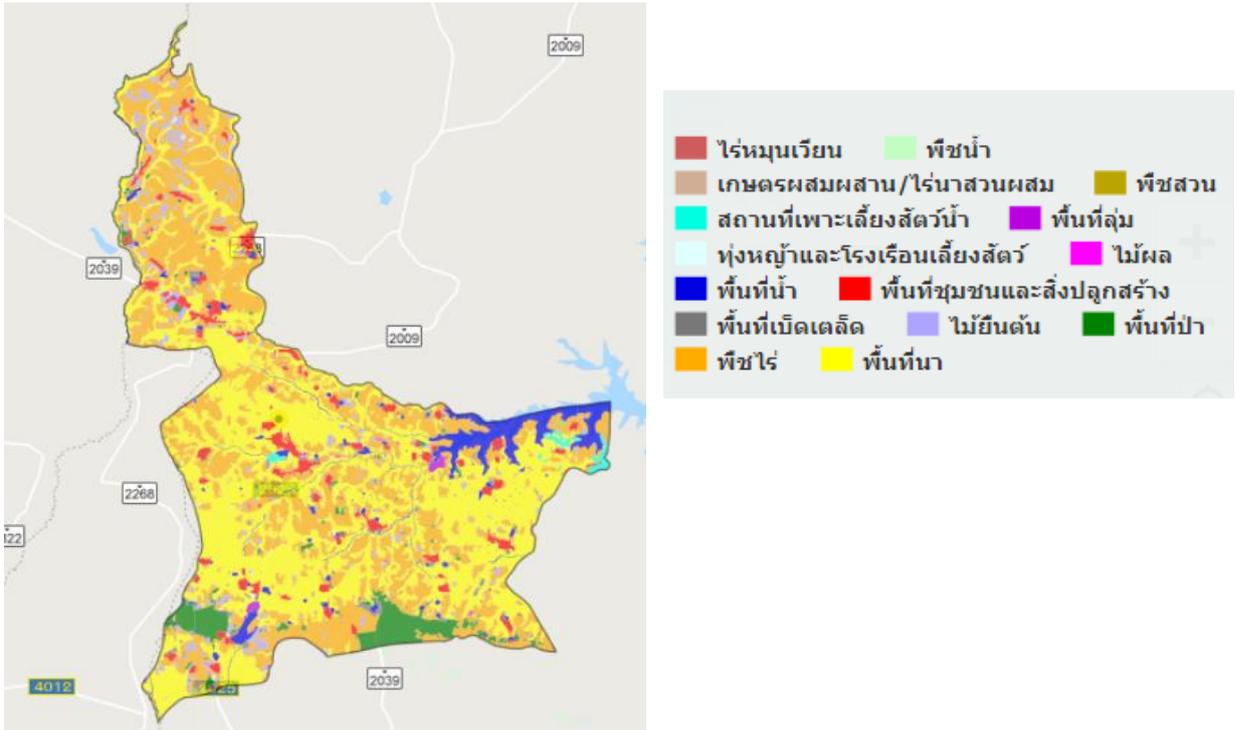
- งานวันขึ้นปีใหม่ ในวันที่ ๑ มกราคม ของทุกปี
- งานนมัสการพระธาตุพนมจำลองห้วยเม็ก ในวันขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๓ ของทุกปี
- งานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา ในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ของทุกปี
- งานประเพณีบุญบั้งไฟ เดือน ๖ ของทุกปี
- งานประเพณีทอดกฐิน หลังวันออกพรรษาของทุกปี
- งานประเพณีลอยกระทงในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ของทุกปี

ประชาชนในเขตอำเภอห้วยเม็กได้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ วิธีการทำเครื่องจักสานใช้สำหรับในครัวเรือน วิธีการทอเสื่อจากต้นกก และวิธีการจับปลาตามธรรมชาติ ประชากรร้อยละ ๙๙ % พูดภาษาอีสาน

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

ลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหลัก ๆ เช่น ภาคเกษตร อุตสาหกรรม ชุมชนเมืองที่อยู่อาศัยแยกตามเขตการปกครองย่อย

จากการสำรวจและวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน พบว่าในอำเภอห้วยเม็ก สามารถจำแนกการใช้ที่ดิน คือ พื้นที่นา พื้นที่ปลูกพืชไร่ พื้นที่น้ำ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น พื้นที่อื่นๆ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ พื้นที่ลุ่ม พื้นที่ไม้ผล ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ และ พืชสวน ซึ่งรายละเอียดแสดงในตาราง

ภาพ แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน ๒๕๕๘-๒๕๕๙)

ตาราง แสดงสภาพการใช้ที่ดิน อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

ที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
๑	พื้นที่นา	๙๒,๒๖๙	๔๕.๖๙
๒	พื้นที่ปลูกพืชไร่	๗๓,๒๖๑	๓๖.๒๗
๓	พื้นที่น้ำ	๙,๘๘๒	๔.๘๙
๔	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๘,๕๓๔	๔.๒๒
๕	พื้นที่ป่าไม้	๗,๗๘๐	๓.๘๕
๖	พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น	๖,๕๐๓	๓.๒๒
๗	พื้นที่อื่นๆ	๑,๕๗๔	๐.๗๗
๘	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑,๑๑๗	๐.๕๕
๙	พื้นที่ลุ่ม	๕๒๐	๐.๒๕
๑๐	พื้นที่ไม้ผล	๒๕๔	๐.๑๒
๑๑	ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๑๘๕	๐.๐๙
๑๒	พืชสวน	๕๖	๐.๐๒
รวม		๒๐๑,๙๓๖	๑๐๐.๐๐

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๕๙

๑.๘ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ

อำเภอห้วยเม็ก มีการรวมกลุ่มของเกษตรกร โดยได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากหน่วยงานรัฐ เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล ได้แก่ กลุ่ม

เกษตรกร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มยุวเกษตรกร นอกจากนี้ยังมีวิสาหกิจชุมชนที่จัดตั้งขึ้น เพื่อนำภูมิปัญญาและทรัพยากรที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการผลิตสินค้า บริการหรือการอื่นๆ และเพื่อเชื่อมโยงสินค้าในเครือข่ายเป็นการยกระดับมาตรฐานสินค้าให้สูงขึ้นอีกทั้งสามารถจดสิทธิบัตร และขอการรับรองจากส่วนราชการ เช่น องค์การอาหารและยา และหน่วยงานมาตรฐานสินค้าอื่นๆ ได้ สามารถจำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๑๐๖ กลุ่ม
- กลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน ๙ กลุ่ม
- กลุ่มโครงการเสริมสร้างรายได้ จำนวน ๓๖ กลุ่ม
- ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) จำนวน ๓ กลุ่ม
- ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) จำนวน ๙ กลุ่ม

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๒.๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

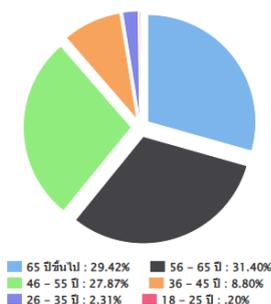
(๑) ครุฑเรือนเกษตรกร

อำเภอ...ห้วยเม็ก...มีครุฑเรือนเกษตรกร จำนวน ...๙,๐๘๗..... ครุฑเรือน โดยมีหัวหน้าครุฑเรือน เกษตรกร อายุระหว่าง ...๕๖-๖๕... ปี จำนวน ...๒,๘๕๓..... ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ...๓๑.๔๐..... รองลงมาอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ...๒๙.๔๓ และอายุระหว่าง ...๔๖ - ๕๕ ... ปี คิดเป็นร้อยละ ...๒๗.๘๗....ตามลำดับ ตารางแสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอ...ห้วยเม็ก... จังหวัด...กาฬสินธุ์....

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๒,๖๗๓	๒๙.๔๓
๕๖ - ๖๕ ปี	๒,๘๕๓	๓๑.๔๐
๔๖ - ๕๕ ปี	๒,๕๓๓	๒๗.๘๗
๓๖ - ๔๕ ปี	๘๐๐	๘.๘๐
๒๖ - ๓๕ ปี	๒๑๐	๒.๓๑
๑๘ - ๒๕ ปี	๑๘	๐.๒๐
รวม	๙,๐๘๗	๑๐๐

ที่มา : ...ข้อมูลจากทะเบียนเกษตรกรกรมส่งเสริมการเกษตร... พ.ศ. ...๒๕๖๗...

หัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพแสดงหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอ...ห้วยเม็ก..... จังหวัด...กาฬสินธุ์....

(ที่มา : ...ข้อมูลจากทะเบียนเกษตรกรกรมส่งเสริมการเกษตร... พ.ศ. ...๒๕๖๗..)

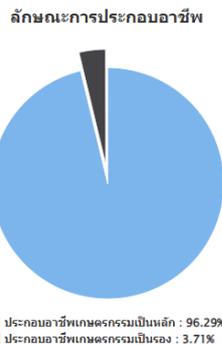
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอ...ห้วยเม็ก...มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ...๘,๗๕๐.. ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ...๙๖.๒๙... และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ...๓๓๗.... ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ...๓.๗๑..... %

ตารางแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอ...ห้วยเม็ก.... จังหวัด.....กาฬสินธุ์....

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๘,๗๕๐	๙๖.๒๙
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๓๓๗	๓.๗๑

ที่มา : ข้อมูลจากทะเบียนเกษตรกรกรมส่งเสริมการเกษตร... พ.ศ. ...๒๕๖๗

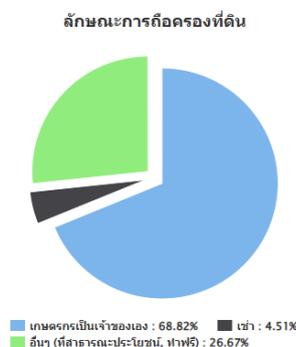
ภาพแสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอ...ห้วยเม็ก..... จังหวัด.....กาฬสินธุ์....
(ที่มา : ข้อมูลจากทะเบียนเกษตรกรกรมส่งเสริมการเกษตร... พ.ศ. ...๒๕๖๗)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอ...ห้วยเม็ก.. ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของ จำนวน .....๗,๔๓๒....ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ...๖๘.๘๒.... รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ... ๒,๘๘๐.... ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ...๒๖.๖๗.. และเช่า จำนวน ...๔๘๗. ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ...๔.๕๑ ตามลำดับ ตารางแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอ.....ห้วยเม็ก..... จังหวัด.....กาฬสินธุ์.....

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๗,๔๓๒	๖๘.๘๒
อื่นๆ (ที่สาธารณประโยชน์, ทำฟรี)	๒,๘๘๐	๒๖.๖๗
เช่า	๔๘๗	๔.๕๑

ที่มา : ข้อมูลจากทะเบียนเกษตรกรกรมส่งเสริมการเกษตร... พ.ศ. ...๒๕๖๗

ภาพแสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอ...ห้วยเม็ก..... จังหวัด.....กาฬสินธุ์....
(ที่มา : ...ข้อมูลจากทะเบียนเกษตรกรกรมส่งเสริมการเกษตร... พ.ศ. ...๒๕๖๗....)

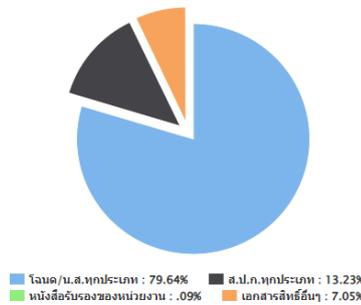
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรอำเภอ...ห้วยเม็ก... มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ...๖,๔๖๕...
 ครั้วเรื่อน คิดเป็นร้อยละ ...๗๙.๖๔... รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ...๑,๐๗๔.....ครั้วเรื่อน คิด
 เป็นร้อยละ ...๑๓.๒๓.. และเอกสารสิทธิ์อื่น ๆ จำนวน ...๕๗๒... ครั้วเรื่อน คิดเป็นร้อยละ .....๗.๐๕..... ตามลำดับ
 ตารางแสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอ...ห้วยเม็ก... จังหวัด...กาฬสินธุ์.....

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครั้วเรื่อน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	เอกสารสิทธิ์อื่น ๆ	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	
๖,๔๖๕	๑,๐๗๔	๕๗๒	๗	๗,๕๓๒

ที่มา : ...ข้อมูลจากทะเบียนเกษตรกรกรมส่งเสริมการเกษตร... พ.ศ. ...๒๕๖๗.

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครั้วเรื่อน)

ภาพแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอ.....ห้วยเม็ก..... จังหวัด.....กาฬสินธุ์.....

(ที่มา : ..ข้อมูลจากทะเบียนเกษตรกรกรมส่งเสริมการเกษตร... พ.ศ. ...๒๕๖๗...)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอ...ห้วยเม็ก.. มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ...๓๖..กลุ่ม มีสมาชิก ...๑,๐๙๘.....ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ...๙..
 กลุ่ม สมาชิก ...๑๐๒..ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ...๙..กลุ่ม สมาชิก ...๑๔๔..ราย วิสาหกิจชุมชน ...๑๐๖..แห่ง สมาชิก ๙๑๔..
 ราย สหกรณ์จำนวน ...-.. แห่ง สมาชิก ...-.. ราย และกลุ่มเกษตรกร ...-..กลุ่ม สมาชิก ...-.. ราย

ตารางแสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอ...ห้วยเม็ก..... จังหวัด...กาฬสินธุ์...

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ห้วยเม็ก	๕	๑๕๐	๑	๑๒	๑	๑๕	๑๐	๑๑๐				
คำใหญ่	๔	๑๒๐	๑	๑๐	๑	๑๘	๑๔	๙๘				
กุดโดน	๙	๒๗๐	๑	๑๑	๑	๑๗	๑๖	๑๒๘				
คำเหมือดแก้ว	๒	๖๕	๑	๑๓	๑	๑๗	๑๐	๑๐๐				
หัวหิน	๓	๙๓	๑	๑๐	๑	๑๕	๑๑	๙๙				
โนนสะอาด	๔	๑๒๒	๑	๑๐	๑	๑๖	๑๓	๑๐๔				
บึงนาเรียง	๕	๑๕๕	๑	๑๑	๑	๑๖	๑๓	๑๐๒				
พิมูล	๒	๖๓	๑	๑๒	๑	๑๕	๑๒	๑๐๐				
ทรายทอง	๒	๖๐	๑	๑๓	๑	๑๕	๗	๗๓				
รวม	๓๖	๑,๐๙๘	๙	๑๐๒	๙	๑๔๔	๑๐๖	๙๑๔	-	-	-	-

ที่มา : ..สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก., พ.ศ..๒๕๖๘....

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอ...ห้วยเม็ก..มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) .๑. ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑๕... ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ...๙.. ศูนย์ ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน .๑๐... ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ..๙..ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง...ศูนย์ ตารางแสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอ...ห้วยเม็ก.. จังหวัด...กาฬสินธุ์...

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศัตว์	ปกริพ	
ห้วยเม็ก		๒	๑	๑	๑				
คำใหญ่		๒	๑	๑	๑				
กุดโดน		๒	๑	๑	๑				
คำเหมือดแก้ว	๑	๑	๑	๒	๑				
หัวหิน		๑	๑	๑	๑				
โนนสะอาด		๑	๑	๑	๑				
บึงนาเรียง		๑	๑	๑	๑				
พิมูล		๒	๑	๑	๑				
ทรายทอง		๒	๑	๑	๑				
รวม	๑	๑๕	๙	๑๐	๙	-	-	-	-

ที่มา : ..สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก., พ.ศ..๒๕๖๘....

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอ...ห้วยเม็ก... มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ...๑๒๑... คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ..๘๔.. ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ครูบัญชีอาสา ประมงอาสา และอาสาปศุสัตว์ ..๙... ราย และเศรษฐกิจ การเกษตร ..๑.. ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ...๑.. หน้าที่ ตารางแสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอ...ห้วยเม็ก... จังหวัด...กาฬสินธุ์....

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตรกร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
ห้วยเม็ก	-	๑	๑	๑	๑	๑๕	-	-	-
คำใหญ่	-	๑	๑	๑	๑	๑๒	-	-	-
กุดโดน	-	๑	๑	๑	๑	๑๓	-	-	-
คำเหมือดแก้ว	-	๑	๑	๑	๑	๙	-	๑	-
หัวหิน	-	๑	๑	๑	๑	๘	-	-	-
โนนสะอาด	-	๑	๑	๑	๑	๗	-	-	-
บึงนาเรียง	-	๑	๑	๑	๑	๗	-	-	-
พิมูล	-	๑	๑	๑	๑	๗	-	-	-
ทรายทอง	-	๑	๑	๑	๑	๖	-	-	-
รวม	-	๙	๙	๙	๙	๘๔	-	๑	-

ที่มา : ..สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก., พ.ศ..๒๕๖๘....

(๒) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : .....ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอห้วยเม็ก.....

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : .....นางสาคร วิทยาเวช.....

บ้านเลขที่ ...๗๘ หมู่ ๔ ตำบลคำเหมือดแก้ว อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์....

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้:

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลคำเหมือดแก้ว อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ประสบปัญหาการประกอบอาชีพหลายด้าน เช่น ต้นทุนการผลิตอ้อยสูง ค่าปุ๋ย ค่ายา ค่าแรงงานที่สูงขึ้นทุกวัน แต่ราคาผลผลิตตกต่ำ ทำให้รายได้ของเกษตรกรลดลง เกษตรกรขาดการวิเคราะห์กลไกทางการตลาด โดยทำการเกษตรตาม

ความรู้เฉพาะทางของตนเอง ไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลของตนเอง ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น เกษตรกรจึงมีการรวมกลุ่มกันสร้างความเข้มแข็งช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การรวมกลุ่มจะทำให้มีอำนาจต่อรอง เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านการลดต้นทุนการผลิต และการพัฒนาคุณภาพสินค้าการเกษตรให้ดียิ่งขึ้น โดย ศพก. จะเป็นแหล่งเรียนรู้และให้คำแนะนำกับสมาชิกที่ทำการเกษตรทั้งเรื่องการลดต้นทุน การจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และสร้างเงินออม

แนวทางการพัฒนา : เกษตรกรต้นแบบ เริ่มทำการเกษตรปลอดภัยเพราะมองตลาด ซึ่งมีแนวโน้มของความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัยสูงขึ้น และยังปลอดภัยต่อตนเองและครอบครัวด้วย เมื่อใช้สารเคมีให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ เกษตร ผู้ปลูกพืชก็จะได้ไม่ได้รับผลกระทบจากสารเคมี ผู้บริโภคก็จะได้รับสินค้าที่มีมาตรฐาน คุณภาพดี และปลอดภัย สารพิษ สร้างความพึงพอใจให้กับผู้บริโภค เกิดความยั่งยืนทางการเกษตร เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การนำนวัตกรรมมาใช้ในการผลิตสินค้า และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในฟาร์ม

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การเตรียมดินและปรับปรุงบำรุงดินเพื่อการเพาะปลูก

๒. การคัดเลือกพันธุ์ดี

๓. กระบวนการจัดการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว

หลักสูตรบังคับ

๑. เศรษฐกิจพอเพียง

๒. เกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรผสมผสาน

หลักสูตรเสริม

๑. การจัดทำบัญชีฟาร์ม

๒. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า (การบริหารจัดการน้ำด้านการเกษตร)

๓. ชุมชนเข้มแข็งด้วยวิถีสหกรณ์/วิถีสหกรณ์สู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

๔. การส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์/การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด

ศูนย์เครือข่าย จำนวน .....๑๕..... ศูนย์

ตารางศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ...ห้วยเม็ก...จังหวัด...กาฬสินธุ์

....

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ...ห้วยเม็ก... จังหวัด.....กาฬสินธุ์.....						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	กลุ่มเศรษฐกิจ พอเพียงตำบล ห้วยเม็ก	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตร ผสมผสาน	๒	ห้วยเม็ก	นายอนุกุล ภูบุญชอบ	๐๙๙- ๙๔๓๗๖๘๙
๒	บ้านสวนสิบแสน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตร ผสมผสาน	๑๔	ห้วยเม็ก	นายจรูญ มุลสมบัติ	๐๙๘- ๗๔๗๓๔๖๖

๓	ศจช.คำใหญ่	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๕	คำใหญ่	นายไพฑูรย์ ฉืดละอ	
๔	กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงบ้านกุดโดนตำบลกุดโดน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน	๑๐	กุดโดน	นายสุพิน แซมทอง	
๕	ศูนย์เรียนรู้ปลูกถั่วลิสง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน	๑๒	กุดโดน	นายทิปนี เหล่ามาลา	
๖	ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน	๓	บึงนาเรียง	นางวรรณมา สายกลิ่น	
๗	กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงตำบลหัวหิน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน	๔	หัวหิน	นายโกังใจ ภูพันนา	
๘	กลุ่มผู้ปลูกมะม่วงมหาชนกตำบลพิมูล	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๖	พิมูล	นายรวง ชุ่มอภัย	๐๙๐-๐๓๑๑๖๙
	ศูนย์เรียนรู้ด้านมันสำปะหลัง	ศูนย์เรียนรู้ด้านมันสำปะหลัง	๔	พิมูล	นายประสิทธิ์ พันธุ์เทศ	
๑๐	ศดปช.คำเหมือดแก้ว	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๔	คำเหมือดแก้ว	นางสาคร วิทยาเวช	
๑๑	ไร่สวนผสม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน	๓	คำเหมือดแก้ว	นางหนูเดือน บุญหล้า	
๑๒	ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงตำบลโนนสะอาด	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน	๒	โนนสะอาด	นายสมนึก กำแพงพล	
๑๓	ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่อำเภอห้วยเม็ก	ศูนย์เรียนรู้การปลูกผักไฮโดรโปนิค	๗	โนนสะอาด	นายวีรศักดิ์ สีนโสภา	๐๘๑-๑๗๑๖๗๕๐
๑๔	สวนอินทผลัมโกโก้กิตติ์ศิริรินทร์	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๒	ทรายทอง	นางสาวกิตติ์ศิริรินทร์ สีสุนไธ	๐๖๔-๕๑๘๗๙๘๗
๑๕	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	๑	ทรายทอง	นายสมบัติ ปรุรัตน์	๐๘๘-๒๘๔๗๑๘๗

(๓) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

อำเภอห้วยเม็ก มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ....๙.... กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแปลงใหญ่ข้าวตำบลบึงนาเรียง กลุ่มแปลงใหญ่มันสำปะหลังตำบลบึงนาเรียง(หมู่ ๔) กลุ่มแปลงใหญ่มันสำปะหลังตำบลบึงนาเรียง (หมู่ ๗) กลุ่มแปลงใหญ่เห็ด ๔,๖,๙ ตำบลคำเหมือดแก้ว กลุ่มแปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๑๐ ตำบลกุดโดน กลุ่มแปลงใหญ่มัน

สำปะหลัง หมู่ ๖ ตำบลโนนสะอาด กลุ่มวิสาหกิจชุมชนปลูกพืชผักและเห็ด กลุ่มแปลงใหญ่มันสำปะหลังตำบลพิมูล และกลุ่มแปลงใหญ่ถั่วลิสงตำบลกุดโดน ดังนี้

๑. แผนการผลิตรายกลุ่มของ.....แปลงใหญ่ข้าวตำบลบึงนาเรียง..

ที่อยู่ หมู่ที่ ๖ ตำบลบึงนาเรียง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ พิกัด X : ๓๑๗๑๓๔ Y : ๑๘๓๕๖๔๕

สมาชิก ๑๑๔ ราย พื้นที่ ๑,๑๓๕ ไร่ ประธานแปลง นายสุบิน พรรัตน์

กิจกรรม ปลูกข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๐๐๐ บาท/ไร่ เป็น ๓,๑๖๐ บาท/ไร่ (๒๑%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๔๒๐ กก./ไร่ เป็น ๕๐๕ กก./ไร่ (๒๐%)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๓๐๘ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๓,๑๖๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. พัฒนาการผลิตข้าวให้ได้รับมาตรฐาน GAP และเกษตรอินทรีย์
๒. แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว และพัฒนาบรรจุภัณฑ์.
๓. จัดหาแหล่งจำหน่าย/ช่องทางการจำหน่ายเพิ่มขึ้น

๒. แผนการผลิตรายกลุ่มของ.....แปลงใหญ่มันสำปะหลังตำบลบึงนาเรียง..

ที่อยู่ หมู่ที่ ๔ ตำบลบึงนาเรียง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ พิกัด X : ๓๑๕๗๗๙ Y : ๑๘๓๗๗๙๙

สมาชิก ๓๐ ราย พื้นที่ ๓๕๐ ไร่ ประธานแปลง นายสมบัติ ภูทองนาค

กิจกรรม ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๗๒๐ บาท/ไร่ เป็น ๓,๗๗๖ บาท/ไร่ (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓,๕๐๐ กก./ไร่ เป็น ๔,๒๐๐ กก./ไร่ (๒๐%)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๕๖๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๓,๗๗๖ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. พัฒนาการผลิตมันสำปะหลังให้ได้รับมาตรฐาน GAP
๒. แปรรูปมันสำปะหลังให้เป็นมันเส้น
๓. จัดหาแหล่งจำหน่าย/ช่องทางการจำหน่ายเพิ่มขึ้น

๓. แผนการผลิตรายกลุ่มของ.....แปลงใหญ่มันสำปะหลังตำบลบึงนาเรียง..

ที่อยู่ หมู่ที่ ๗ ตำบลบึงนาเรียง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ พิกัด X : ๓๑๗๖๓๓ Y : ๑๘๓๕๑๑๗

สมาชิก ๓๐ ราย พื้นที่ ๓๑๐ ไร่ ประธานแปลง นายธวัชชัย พัฒภักดิ์

กิจกรรม ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๗๒๐ บาท/ไร่ เป็น ๓,๗๗๖ บาท/ไร่ (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓,๕๐๐ กก./ไร่ เป็น ๔,๒๐๐ กก./ไร่ (๒๐%)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๕๖๐ บาท/ไร่

- ประมาณการรายจ่าย..... ๓,๗๗๖ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๔. พัฒนาการผลิตมันสำปะหลังให้ได้มาตรฐาน GAP
๕. แปรรูปมันสำปะหลังให้เป็นมันเส้น
๖. จัดหาแหล่งจำหน่าย/ช่องทางการจำหน่ายเพิ่มขึ้น

๔.แผนการผลิตรายกลุ่มของ.....แปลงใหญ่เขต ๔.๖.๙ ตำบลคำเหมือดแก้ว..

ที่อยู่ หมู่ที่ ๔ ตำบลคำเหมือดแก้ว อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ พิกัด X : ๓๐๖๗๖๒ Y : ๑๘๒๘๘๕๒

สมาชิก ๓๖ ราย พื้นที่ ๖๒ ไร่ โรงเรือน ๒๖ โรงเรือน ประชานแปลง นางสาคร วิทยาเวช

กิจกรรม ปลูกเห็ดสด

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๒๗,๕๐๐ บาท/โรงเรือน เป็น ๒๒,๐๐๐ บาท/โรงเรือน (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๖๙๖.๗๐ กก./โรงเรือน เป็น ๘๓๖ กก./โรงเรือน (๒๐%)
- เป้าหมายรายได้..... ๖๖,๘๘๐ บาท/โรงเรือน.....
- ประมาณการรายจ่าย..... ๒๒,๐๐๐ บาท/โรงเรือน.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. พัฒนาการผลิตเห็ดสดให้ได้มาตรฐาน GAP
๒. แปรรูปผลิตภัณฑ์จากเห็ด
๓. จัดหาแหล่งจำหน่าย/ช่องทางการจำหน่ายเพิ่มขึ้น

๕.แผนการผลิตรายกลุ่มของ.....แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๑๐ ตำบลกุดโดน..

ที่อยู่ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลกุดโดน อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ พิกัด X : ๓๑๔๘๔๐ Y : ๑๘๓๐๖๗๐

สมาชิก ๔๕ ราย พื้นที่ ๓๔๖ ไร่ ประชานแปลง นายโสภณ เดชเจริญ

กิจกรรม ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๗๒๐ บาท/ไร่ เป็น ๓,๗๗๖ บาท/ไร่ (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓,๕๐๐ กก./ไร่ เป็น ๔,๒๐๐ กก./ไร่ (๒๐%)
- เป้าหมายรายได้..... ๗,๕๖๐ บาท/ไร่.....
- ประมาณการรายจ่าย..... ๓,๗๗๖ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. พัฒนาการผลิตมันสำปะหลังให้ได้มาตรฐาน GAP
๒. แปรรูปมันสำปะหลังให้เป็นมันเส้นจำหน่าย
๓. จัดหาแหล่งจำหน่าย/ช่องทางการจำหน่ายเพิ่มขึ้น

๖.แผนการผลิตรายกลุ่มของ.....แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๖ ตำบลโนนสะอาด..

ที่อยู่ หมู่ที่ ๖ ตำบลโนนสะอาด อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ พิกัด X : ๓๒๑๓๗๕ Y : ๑๘๒๗๑๘๘

๒. แปรรูปมันสำปะหลังให้เป็นมันเส้น
๓. จัดหาแหล่งจำหน่าย/ช่องทางการจำหน่ายเพิ่มขึ้น

๙. แผนการผลิตรายกลุ่มของ.....แปลงใหญ่ถั่วลิสงตำบลลูกุดโดน..

ที่อยู่ หมู่ที่ ๗ ตำบลลูกุดโดน อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ พิกัด X : ๓๑๗๖๒๙ Y : ๑๘๓๐๐๖๘

สมาชิก ๓๐ ราย พื้นที่ ๓๒๔ ไร่ ฐานะแปลง นายอุดม สีสัน

กิจกรรม ปลูกถั่วลิสง

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๑๒,๑๗๐ บาท/ไร่ เป็น ๑๐,๓๔๔ บาท/ไร่ (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๕๐๐ กก./ไร่ เป็น ๖๐๐ กก./ไร่ (๒๐%)
- เป้าหมายรายได้ ๑๘,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๑๐,๓๔๔ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. พัฒนาการผลิตถั่วลิสงให้ได้รับมาตรฐาน GAP
๒. แปรรูปเป็นถั่วตัดและถั่วคั่วทรายจำหน่าย
๓. จัดหาแหล่งจำหน่าย/ช่องทางการจำหน่ายเพิ่มขึ้น

๒.๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรทางการเกษตร

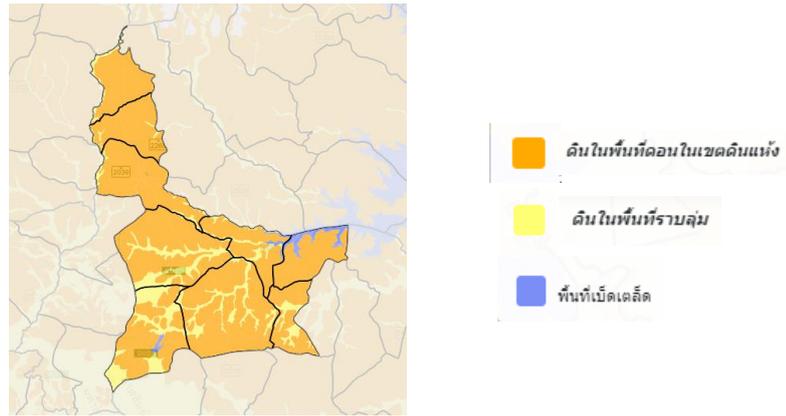
๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่อำเภอห้วยเม็กส่วนใหญ่เป็นดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง จำนวน ๒๓,๒๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๒๙ รองลงมาเป็นดินในพื้นที่ราบลุ่ม จำนวน ๗,๗๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๑๐ และเป็นพื้นที่เบ็ดเตล็ดจำนวน ๔,๐๗๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖๑ ตามลำดับ

ตารางแสดงทรัพยากรดินอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๒๓,๒๕๐	๖๖.๒๙
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๔,๐๗๓	๑๑.๖๑
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๗,๗๕๐	๒๒.๑๐

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>

ภาพแสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน อำเภอ.....ห้วยเม็ก..... จังหวัด.....กาฬสินธุ์.....
 (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>)

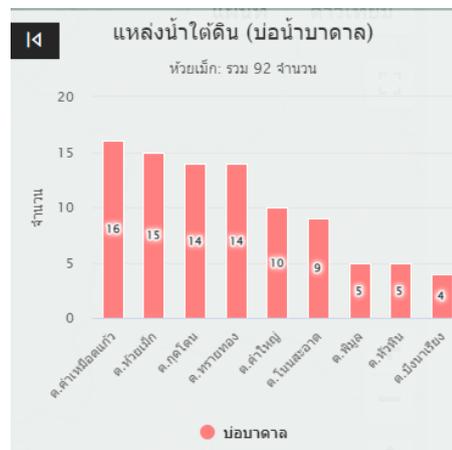
๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอห้วยเม็ก เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ..๙๕...% ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ รวมทั้งสิ้น ๙๒ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

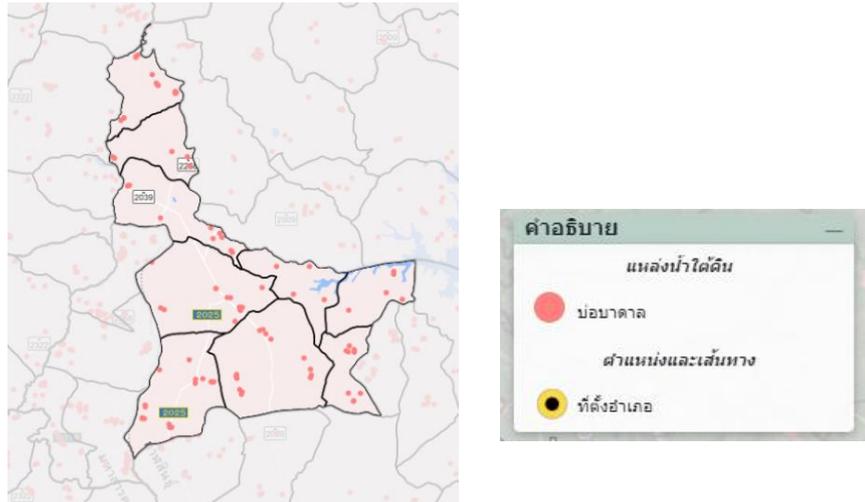
ตำบลห้วยเม็ก	จำนวน ๑๕ บ่อ
ตำบลคำใหญ่	จำนวน ๑๐ บ่อ
ตำบลกุตุโตน	จำนวน ๑๔ บ่อ
ตำบลคำเหมือดแก้ว	จำนวน ๑๖ บ่อ
ตำบลหัวหิน	จำนวน ๕ บ่อ
ตำบลโนนสะอาด	จำนวน ๙ บ่อ
ตำบลบึงนาเรียง	จำนวน ๔ บ่อ
ตำบลพิมูล	จำนวน ๕ บ่อ
ตำบลทรายทอง	จำนวน ๑๔ บ่อ

แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอ...ห้วยเม็ก..... จังหวัด.....กาฬสินธุ์.....

ภาพแสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอ.....ห้วยเม็ก..... จังหวัด.....กาฬสินธุ์.....

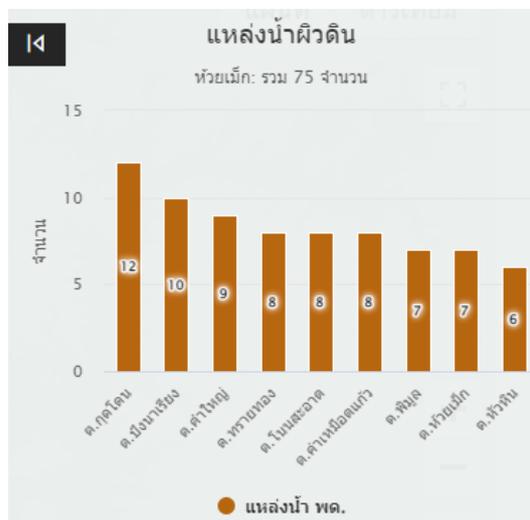
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ...๒๕๕๘...)
 แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอ.....ห้วยเม็ก..... จังหวัด.....กาฬสินธุ์.....

ภาพแสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอ.....ห้วยเม็ก..... จังหวัด.....กาฬสินธุ์.....
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>)

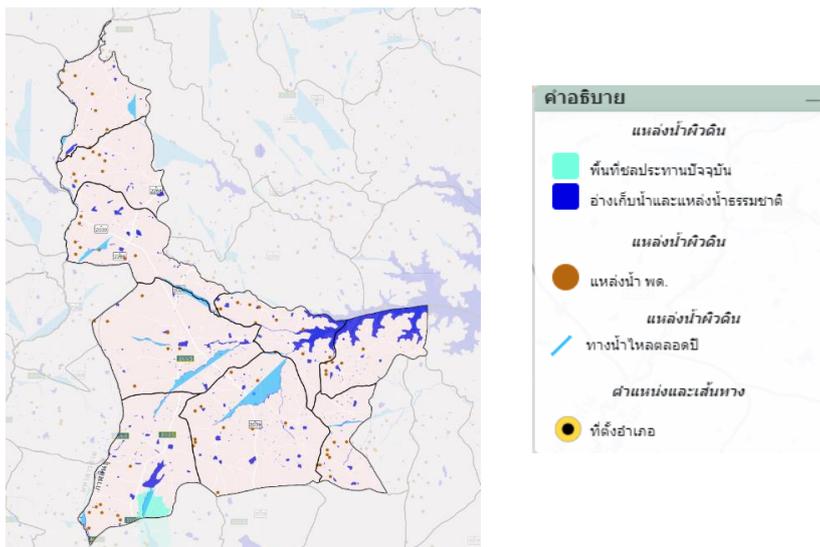
- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบ และในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอห้วยเม็ก มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๗๕ แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ..๑.. แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ..-.. แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน ..-.. แห่ง และ แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน ..-.. แห่ง

แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอ.....ห้วยเม็ก..... จังหวัด.....กาฬสินธุ์.....

ภาพแสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอ.....ห้วยเม็ก..... จังหวัด.....กาฬสินธุ์.....
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๒..)

แผนที่แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอ...ห้วยเม็ก.... จังหวัด....กาฬสินธุ์.....

ภาพแสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอ...ห้วยเม็ก... จังหวัด....กาฬสินธุ์.....

(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>)

๒.๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

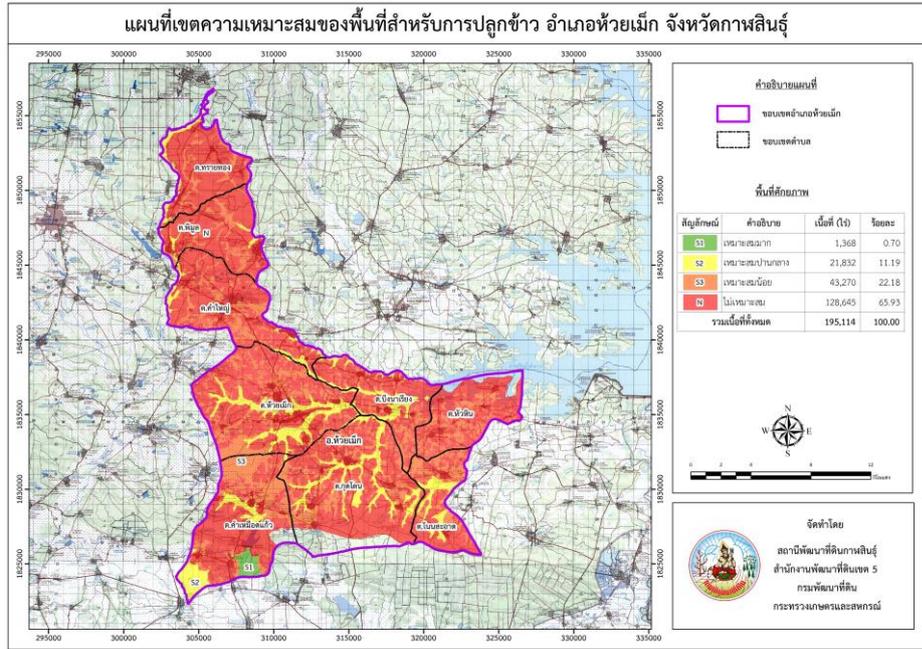
- ไม่มี

๒.๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

ข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว

ความเหมาะสมในการปลูกข้าว พบว่าอำเภห้วยเม็ก มีพื้นที่เหมาะสมมาก จำนวน ๑,๓๖๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง จำนวน ๒๑,๘๓๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๑๙ พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย จำนวน ๔๓,๒๗๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๑๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม จำนวน ๑๒๘,๖๔๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๙๓ ตามลำดับ (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๖)

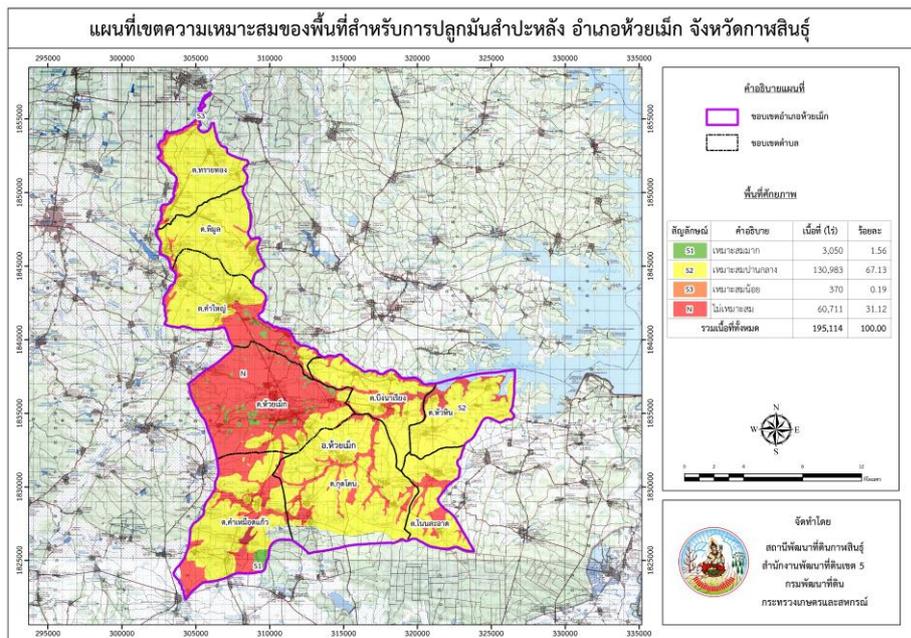

ภาพแสดงระดับความเหมาะสมในการปลูกข้าว (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๖)

มันสำปะหลัง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสมในการปลูกมันสำปะหลัง

ความเหมาะสมในการปลูกมันสำปะหลัง พบว่าอำเภอห้วยเม็ก มีพื้นที่เหมาะสมมาก จำนวน ๓,๐๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๕๖ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง จำนวน ๑๓๐,๙๘๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๑๓ พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย จำนวน ๓๗๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๙ และพื้นที่ไม่เหมาะสม จำนวน ๖๐,๗๑๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๑๒ ตามลำดับ (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๖)

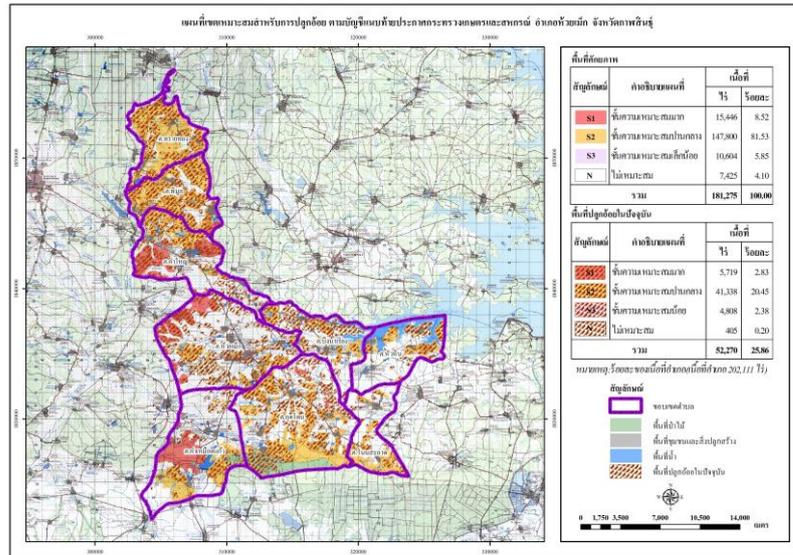

ภาพแสดงระดับความเหมาะสมในการปลูกมันสำปะหลัง (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๖)

อ้อย

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสมในการปลูกอ้อย

ความเหมาะสมในการปลูกอ้อย พบว่าอำเภอห้วยเม็ก มีพื้นที่เหมาะสมมาก จำนวน ๑๕,๔๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๕๒ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง จำนวน ๑๔๗,๘๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๕๓ พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย จำนวน ๑๐,๖๐๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๘๕ และพื้นที่ไม่เหมาะสม จำนวน ๗,๔๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๑๐ ตามลำดับ (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๖)

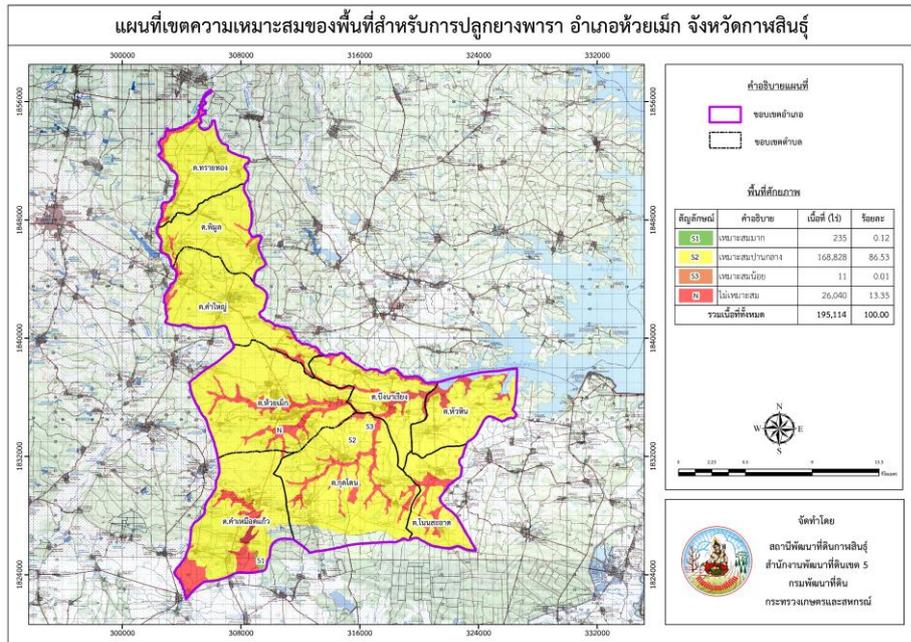

ภาพแสดงระดับความเหมาะสมในการปลูกอ้อย (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๖)

ยางพารา

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสมในการปลูกยางพารา

ความเหมาะสมในการปลูกยางพารา พบว่าอำเภอห้วยเม็ก มีพื้นที่เหมาะสมมาก จำนวน ๒๓๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๒ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง จำนวน ๑๖๘,๘๒๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๕๓ พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย จำนวน ๑๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑ และพื้นที่ไม่เหมาะสม จำนวน ๒๖,๐๔๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓๕ ตามลำดับ (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๖)

ภาพแสดงระดับความเหมาะสมในการปลูกยางพารา (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๖)

ปริมาณผลผลิตรวม/ผลผลิตเฉลี่ย

จากพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๘๑,๖๘๐ ไร่ ในปี ๒๕๖๗ ในพื้นที่อำเภอห้วยเม็ก มีผลผลิตเฉลี่ย ๓๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย ๑๒.๐๐ บาท/กิโลกรัม รายละเอียดดังตาราง

ตารางแสดงจำนวนพื้นที่ปลูกข้าวและพื้นที่เก็บเกี่ยว

พืช	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)	ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)
ข้าว	๘,๗๒๒	๘๑,๖๘๐	๓๕๐	๑๒.๐๐
ข้าวนาปี	๘,๗๒๒	๘๑,๖๘๐	๓๕๐	๑๒.๐๐

ที่มา : ...ข้อมูลจากทะเบียนเกษตรกรกรมส่งเสริมการเกษตร... พ.ศ. ...๒๕๖๗.

. ๒.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
<p>๑. ด้านพื้นที่และทรัพยากร</p> <p>๑.๑ ทรัพยากรดิน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สภาพพื้นที่นาบางแห่งมีความลาดเทเล็กน้อย น้ำขังในพื้นที่นาไม่สม่ำเสมอ ทำให้ขาดน้ำ - ดินค่อนข้างเป็นดินทราย และมีโครงสร้างค่อนข้างแน่นทึบ 	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขโดยปรับกระทรงนาให้สม่ำเสมอ ถ้าเป็นไปได้ นำวิธีการจัดรูปแปลงนามาปฏิบัติ (land reshape) - ใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมักอัตรา ๑-๒ ตันต่อไร่ ไถกลบตอซังพืชลงดิน ได้แก่ ฟางหรือตอซังข้าว ตันข้าวโพด หรือเศษพืชตระกูลถั่ว ในช่วงการเตรียมดิน ไถกลบพืชปุ๋ยสด จากพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ โสนอัฟริกัน ถั่วพุ่ม หรือถั่วเขียว โดยใช้เมล็ดพันธุ์ อัตรา ๕-๗ กิโลกรัมต่อไร่ ปลูกก่อนทำนาเป็นระยะเวลา ๓๕-๕๐ วัน และเมื่อออกดอก ๕๐ % จึงไถกลบปลูกพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ กระถินยักษ์ หรือถั่วมะแฮะ บริเวณคันนา แล้วทำการตัดใบหรือกิ่งอ่อนสับกลบเป็นปุ๋ยพืชสด 	<p>ทุกตำบล</p> <p>ทุกตำบล</p>	<p>ทุกตำบล</p> <p>ทุกตำบล</p>

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
๒. ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ) ๒.๑ ข้าว	<ul style="list-style-type: none"> - ราคาผลผลิตตกต่ำ - อยู่ห่างไกลแหล่งรับซื้อ 	<ul style="list-style-type: none"> - ประกอบอาชีพเสริม - สร้างตลาดแบบขายตรง (ขายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้ซื้อโดยตรง) - เลือกขายสินค้าให้กับจตุรรับซื้อที่อยู่ใกล้ที่สุด 	ทุกตำบล	ทุกตำบล
๓. ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๓.๑ การรวมกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกร 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่ออำนาจในการต่อรองราคาผลผลิต - จัดตั้งกลุ่มเกษตรกร เพื่อการแปรรูปผลผลิตจากข้าว 	ทุกตำบล	ทุกตำบล
๔. ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๔.๑ การแปรรูปข้าว	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการแปรรูป 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่อผลิตข้าวที่มีคุณภาพ - ศึกษานวัตกรรม การแปรรูปโดยสถาบันการศึกษาในพื้นที่หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ 	ทุกตำบล	ทุกตำบล

๒.๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๒.๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอห้วยเม็ก เพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อนและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อให้ทราบถึงโอกาสอุปสรรคที่มีผลกระทบเพื่อกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน ดังนี้

ตารางแสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix สภาพแวดล้อมของอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

<p style="text-align: center;">ปัจจัยภายใน</p> <p style="text-align: center;">ปัจจัยภายนอก</p>	<p>จุดแข็ง (Strengths : S)</p> <p>๑. มีพื้นที่ปลูกข้าวจำนวนมากทุกตำบล</p>	<p>จุดอ่อน (Weaknesses : W)</p> <p>๑. ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกร ๒. เกษตรกรไม่มีความรู้เรื่องการแปรรูป</p>
<p>โอกาส (Opportunities : O)</p> <p>๑. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตค่อนข้างมาก</p> <p>๒. มีหน่วยงานราชการให้ความรู้ เช่น กรมพัฒนาที่ดินให้ความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้ความรู้เรื่องการจัดรูปที่ดินให้เหมาะสม</p> <p>๓. มีสถาบันการศึกษาในพื้นที่ให้ความรู้เรื่องการแปรรูปผลผลิตข้าว</p> <p>๔. พื้นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การเพาะปลูก</p>	<p>กลยุทธ์เชิงรุก (SO)</p> <p>๑. การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว (S๑+O๒)</p> <p>๒. แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า (S๑+O๓)</p> <p>๓. การจัดรูปที่ดินในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S๑+O๒)</p>	<p>กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)</p> <p>๑. การรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิตจากข้าว (W๑+O๓)</p>
<p>ภาวะคุกคาม (Threats : T)</p> <p>๑. ราคาผลผลิตแปรปรวน</p> <p>๒. บางพื้นที่มีน้ำท่วมขัง</p>	<p>กลยุทธ์ป้องกัน (ST)</p> <p>๑. สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง) (S๑+T๑)</p> <p>๒. สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน (S๑+T๒)</p>	<p>กลยุทธ์เชิงรับ (WT)</p> <p>๑. รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้น (W๑+T๒)</p>

๒.๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑.๑ การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว

๑.๒ ปรับรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

๑.๓ การจัดรูปที่ดินในพื้นที่ไม่เหมาะสม

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๒.๑ การรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิตจากข้าว

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๓.๑ สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง)

๓.๒ สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๔.๑ รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้น

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรอำเภอห้วยเม็ก

ตำบลห้วยเม็ก

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า

๓.๑.๑ ข้าว/พืชอาหาร

เป้าหมาย : เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตและผลิตแบบมีคุณภาพ

กลยุทธ์ : การเพิ่มปริมาณผลผลิตพืชอาหาร

โครงการที่ ๑ การผลิตพืชอาหารปลอดภัย

โครงการที่ ๒ การปลูกพืชอายุสั้นหลังนา

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกรการเสริมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มเกษตรกรในชุมชน

เป้าหมาย : เพื่อรวมกลุ่มเกษตรกรในการพัฒนาผลผลิตการเกษตร

กลยุทธ์ : การรวมกลุ่มและพัฒนาผลผลิตจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

โครงการที่ ๑ การพัฒนากลุ่มจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๓.๑ การจำกัดการใช้สารเคมีการเกษตรและรักษาสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย : เพื่อลดการใช้สารเคมี

กลยุทธ์ : ส่งเสริมให้รู้และเข้าใจถึงผลกระทบในการใช้สารเคมีในชุมชน

โครงการที่ ๑ การส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี

๓.๔ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

๓.๔.๑ การพัฒนาการผลิต/การแปรรูป

เป้าหมาย : เพื่อแปรรูปผลผลิต เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและเพิ่มรายได้ให้คนในชุมชน

กลยุทธ์ : แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิต/การแปรรูปอาหารปลอดภัย

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า

๑. ชื่อโครงการ : การผลิตพืชอาหารปลอดภัย

๑. ชื่อโครงการ โครงการการผลิตพืชอาหารปลอดภัย

๒. หลักการและเหตุผล

ประชากรของตำบลห้วยเม็ก ปัจจุบันการดำรงชีวิตมีค่าครองชีพสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรที่มีรายได้จากอาชีพหลัก คือ การทำการเกษตร และอาชีพรอง คือ การรับจ้างทั่วไป ซึ่งไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพในชีวิตประจำวัน โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อหลายสาเหตุ เช่น สภาพอากาศที่เปลี่ยนไปไม่เป็นไปตามฤดูกาลในการทำการเกษตร บางครั้งเกิดภาวะแห้งแล้ง บางครั้งเกิดภาวะน้ำท่วม ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรเกิดความเสียหาย ผลผลิตตกต่ำ ราคารับซื้อผลผลิตไม่แน่นอนสวนกระแสกับราคาปัจจัยการผลิตที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกษตรกรในชุมชนที่มีรายได้หลักจากการเกษตรต้องดิ้นรนเพื่อหารายได้เพิ่มขึ้น

การประกอบอาชีพเสริม จึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่เกษตรกรในชุมชนจึงหันมาให้ความสำคัญในการปลูกพืชปลอดภัย ซึ่งจะเป็นการสร้างรายได้ แหล่งอาหารปลอดภัย อีกทั้งยังเป็นการประกอบอาชีพที่สามารถสร้างความมั่นคงด้านอาชีพและความยั่งยืนในชุมชนต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพเสริม ลดรายจ่าย และสร้างรายได้ในครัวเรือน

๓.๒ เพื่อลดความเสี่ยงจากการบริโภคผักที่ใช้สารเคมี

๓.๓ ชุมชนเกิดความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

๔. เป้าหมาย

ครัวเรือนเกษตรกรต้นแบบ หมู่ที่ ๑ - ๑๕ จำนวน ๖๐ ราย

๕. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๑๕ ตำบลห้วยเม็ก อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๗. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรมและขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน

กิจกรรม	ขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑. ประชุมชี้แจงโครงการ	- ประชุมชี้แจงโครงการ	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล
๒. คัดเลือกพื้นที่/ เกษตรกร	- คัดเลือกเกษตรกรต้นแบบตามความเหมาะสม หมู่ที่ ๑ - ๑๕	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล
๓. การจัดหาวัสดุโครงการฯ	- สืบค้นราคาจากท้องถิ่น โดยพิจารณาจากความต้องการ และราคาที่เหมาะสม - จัดทำใบเสนอราคา ใบสั่งซื้อ - จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ตามบัญชีรายการ	เทศบาลตำบล

๔. วางแผนการถ่ายทอดความรู้	- จัดเตรียมสถานที่ - จัดทำเนื้อหา รูปเล่มเอกสาร - จัดหาวิทยากรผู้มีความรู้ในการถ่ายทอด	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล
๕. ถ่ายทอดความรู้และมอบปัจจัยการผลิตเกษตรกร	- ถ่ายทอดความรู้ - ศึกษาดูงานในแปลงเรียนรู้ - มอบปัจจัยการผลิต	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล
๖. ติดตาม/สรุปผลการดำเนินงาน	- ติดตามและให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล

๘. วิธีการดำเนินงาน โดยรายละเอียดดังนี้

๑. ค่าอาหารกลางวันฝึกอบรม จำนวน ๒ มื้อ ๆ ละ ๕๐ บาท จำนวน ๖๐ คน
เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท
  ๒. ค่าอาหารว่างวันฝึกอบรม จำนวน ๔ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท จำนวน ๖๐ คน
เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท
  ๓. ค่าตอบแทนวิทยากร ๔ คน ๆ ละ ๓ ชั่วโมง ๆ ละ ๓๐๐ บาท
เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
  ๔. ค่าวัสดุฝึกอบรม ชุดละ ๕๐ บาท จำนวน ๖๐ คน
เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
  ๕. ค่าพาหนะในการเดินทางผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๒ วัน ๆ ละ ๕๐ บาท จำนวน ๖๐ คน
เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท
  ๖. ค่าเมล็ดพันธุ์ผักแบบซอง รายละเอียด ๑๐ ซองๆ ละ ๒๐ บาท สำหรับเกษตรกร จำนวน ๖๐ ราย
เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท
  ๗. ๑. ค่าเหมารถศึกษาดูงาน ๑ คัน ๆ ละ ๘,๘๐๐ บาท /วัน จำนวน ๑ วัน
เป็นเงิน ๘,๘๐๐ บาท
  ๘. ค่าติดตามและประเมินผล จำนวน ๔ ครั้ง ๆ ละ ๑,๐๐๐
เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท
- รวมเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท**

๙. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก
- เทศบาลตำบลห้วยเม็ก

๑๐. งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๕๐,๐๐๐ บาท

๑๑. แหล่งงบประมาณ เทศบาลตำบลห้วยเม็ก

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เกษตรกรมีพืชอาหารปลอดภัยไว้บริโภคในครัวเรือน
- เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ในครัวเรือน
- เกษตรกรสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตดีขึ้น

๒. ชื่อโครงการ : การปลูกพืชอายุสั้นหลังนา

๑. ชื่อโครงการ การปลูกพืชอายุสั้นหลังนา

๒. หลักการและเหตุผล

ประชากรของตำบลห้วยเม็ก ปัจจุบันการดำรงชีวิตมีค่าครองชีพสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรที่มีรายได้จากอาชีพหลัก คือ การทำการเกษตร และอาชีพรอง คือ การรับจ้างทั่วไป ซึ่งไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพในชีวิตประจำวัน โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อหลายสาเหตุ เช่น สภาพอากาศที่เปลี่ยนไปไม่เป็นไปตามฤดูกาลในการทำการเกษตร บางครั้งเกิดภาวะแห้งแล้ง บางครั้งเกิดภาวะน้ำท่วม ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรเกิดความเสียหาย ผลผลิตตกต่ำ ราคารับซื้อผลผลิตไม่แน่นอนสวนกระแสกับราคาปัจจัยการผลิตที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกษตรกรในชุมชนที่มีรายได้หลักจากการเกษตรต้องดิ้นรนเพื่อหารายได้เพิ่มขึ้น

การประกอบอาชีพเสริม จึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่เกษตรกรในชุมชนจึงหันมาให้ความสำคัญในการปลูกพืชปลอดภัย ซึ่งจะเป็นการสร้างรายได้ แหล่งอาหารปลอดภัย อีกทั้งยังเป็นการประกอบอาชีพที่สามารถสร้างความมั่นคงด้านอาชีพและความยั่งยืนในชุมชนต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพเสริม ลดรายจ่าย และสร้างรายได้ในครัวเรือน
- ๓.๒ เพื่อลดปัญหาการว่างงานหลังฤดูทำนา
- ๓.๓ เพื่อใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๔. เป้าหมาย

ครัวเรือนเกษตรกรต้นแบบ หมู่ที่ ๑ - ๑๕ จำนวน ๖๐ ราย

๕. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๑๕ ตำบลห้วยเม็ก อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๗. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรมและขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน

กิจกรรม	ขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑. ประชุมชี้แจงโครงการ	- ประชุมชี้แจงโครงการ	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล
๒. คัดเลือกพื้นที่/ เกษตรกร	- คัดเลือกเกษตรกรต้นแบบตามความ เหมาะสม หมู่ที่ ๑ - ๑๕	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล
๓. การจัดหาวัสดุโครงการฯ	- สืบค้นราคาจากท้องถิ่น โดยพิจารณาจาก ความต้องการ และราคาที่เหมาะสม - จัดทำใบเสนอราคา ใบสั่งซื้อ - จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ตามบัญชีรายการ	เทศบาลตำบล
๔. วางแผนการถ่ายทอด ความรู้	- จัดเตรียมสถานที่ - จัดทำเนื้อหา รูปเล่มเอกสาร - จัดหาวิทยากรผู้มีความรู้ในการถ่ายทอด	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล
๕. ถ่ายทอดความรู้และ มอบปัจจัยการผลิต เกษตรกร	- ถ่ายทอดความรู้ - ศึกษาดูงานในแปลงเรียนรู้ - มอบปัจจัยการผลิต	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล
๖. ติดตาม/สรุปผลการ ดำเนินงาน	- ติดตามและให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล

๘. วิธีการดำเนินงาน โดยรายละเอียดดังนี้

๑. ค่าอาหารกลางวันฝึกอบรม จำนวน ๑ มื้อ ๆ ละ ๕๐ บาท จำนวน ๖๐ คน

เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

๒. ค่าอาหารว่างวันฝึกอบรม จำนวน ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท จำนวน ๖๐ คน

เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

๓. ค่าตอบแทนวิทยากร ๒ คน ๆ ละ ๓ ชั่วโมง ๆ ละ ๓๐๐ บาท

เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท

๔. ค่าวัสดุฝึกอบรม ชุดละ ๕๐ บาท จำนวน ๖๐ คน

เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท

๖. ค่าเมล็ดพันธุ์ผักแบบซอง รายละ ๑๐ ซอง ๆ ละ ๒๐ บาท สำหรับเกษตรกร จำนวน ๖๐ ราย

เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท

๘. ค่าติดตามและประเมินผล จำนวน ๒ ครั้ง ๆ ละ ๘๐๐

เป็นเงิน ๑,๖๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๒๕,๐๐๐ บาท

๙. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก
- เทศบาลตำบลห้วยเม็ก

๑๐. งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๒๕,๐๐๐ บาท

๑๑. แหล่งงบประมาณ เทศบาลตำบลห้วยเม็ก

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เกษตรกรมีการปลูกพืชหลังฤดูทำนา
- เกษตรกรมีอาชีพเสริมและเพิ่มรายได้ในครัวเรือน
- เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากพื้นที่

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑. โครงการการพัฒนากลุ่มจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑. ชื่อโครงการ โครงการการพัฒนากลุ่มจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒. หลักการและเหตุผล

ประชากรของตำบลห้วยเม็ก มีวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่ยังดั้งเดิม ได้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ วิธีการทำเครื่องจักสารใช้สำหรับในครัวเรือน วิธีการเลี้ยงไหมและการทอผ้าไหม วิธีการทอเสื่อจากต้นกก และวิธีการจับปลาธรรมชาติ มีการผลิตสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก ประชาชนในได้ผลิตของใช้พื้นเมืองขึ้นใช้ในครัวเรือนและเหลือเอาไว้จำหน่ายบ้าง ได้แก่ เสื่อที่ทอจากต้นกก ผ้าที่ทอจากผ้าฝ้ายและผ้าไหม เครื่องจักรสานที่ทำจากไม้ไผ่

การประกอบอาชีพเสริม จึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่เกษตรกรในชุมชนจึงหันมาให้ความสำคัญ ซึ่งจะเป็นการสร้างรายได้ อีกทั้งยังเป็นการประกอบอาชีพที่สามารถสร้างความมั่นคงด้านอาชีพและความยั่งยืนในชุมชนต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อให้ประชาชนมีอาชีพเสริม ลดรายจ่าย และสร้างรายได้ในครัวเรือน
- ๓.๒ เพื่อส่งเสริมให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับชุมชน
- ๓.๓ ชุมชนเกิดความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

๔. เป้าหมาย

ครัวเรือนเกษตรกรต้นแบบ หมู่ที่ ๑ - ๑๕ จำนวน ๖๐ ราย

๕. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๑๕ ตำบลห้วยเม็ก อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๗. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรมและขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน

กิจกรรม	ขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑. ประชุมชี้แจงโครงการ	- ประชุมชี้แจงโครงการ	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล
๒. คัดเลือกพื้นที่/ เกษตรกร	- คัดเลือกเกษตรกรต้นแบบตามความ เหมาะสม หมู่ที่ ๑ - ๑๕	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล
๓. วางแผนการถ่ายทอด ความรู้	- จัดเตรียมสถานที่ - จัดทำเนื้อหา รูปเล่มเอกสาร - จัดหาวิทยากรผู้มีความรู้ในการถ่ายทอด	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล
๔. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการ เรียนรู้	- ถ่ายทอดความรู้ - ศึกษาดูงาน - มอบปัจจัยการผลิต	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล
๕. ติดตาม/สรุปผลการ ดำเนินงาน	- ติดตามและให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล

๘. วิธีการดำเนินงาน โดยรายละเอียดดังนี้

๑. ค่าอาหารกลางวันฝึกอบรม จำนวน ๒ มื้อ ๆ ละ ๕๐ บาท จำนวน ๖๐ คน
เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างวันฝึกอบรม จำนวน ๔ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท จำนวน ๖๐ คน
เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท
๓. ค่าตอบแทนวิทยากร ๔ คน ๆ ละ ๓ ชั่วโมง ๆ ละ ๓๐๐ บาท
เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
๔. ค่าวัสดุฝึกอบรม ชุดละ ๕๐ บาท จำนวน ๖๐ คน
เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
๕. ค่าพาหนะในการเดินทางผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๒ วัน ๆ ละ ๕๐ บาท จำนวน ๖๐ คน
เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท
๖. ค่าวัสดุฝึกปฏิบัติ จำนวน ๖๐ คน ๆ ละ ๒๐๐ บาท
เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท
๗. ค่าเหมารถศึกษาดูงาน ๑ คัน ๆ ละ ๘,๘๐๐ บาท /วัน จำนวน ๑ วัน
เป็นเงิน ๘,๘๐๐ บาท
๘. ค่าติดตามและประเมินผล จำนวน ๔ ครั้ง ๆ ละ ๑,๐๐๐

เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

๙. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก
- เทศบาลตำบลท่าลาดดงยาง

๑๐. งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๕๐,๐๐๐ บาท**๑๑. แหล่งงบประมาณ** เทศบาลตำบลท่าลาดดงยาง**๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน**

- ประชาชนมีอาชีพ สร้างรายได้ในครอบครัว
- ประชาชนสามารถสืบทอด สานต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น
- เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชน

๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร**๑. โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี****๑. ชื่อโครงการ** โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี**๒. หลักการและเหตุผล**

ประชากรของตำบลห้วยเม็ก ปัจจุบันการดำรงชีวิตมีค่าครองชีพสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรที่มีรายได้จากอาชีพหลัก คือ การทำการเกษตร และอาชีพรอง คือ การรับจ้างทั่วไป ซึ่งไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพในชีวิตประจำวัน โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อหลายสาเหตุ เช่น สภาพอากาศที่เปลี่ยนไปไม่เป็นไปตามฤดูกาลในการทำการเกษตร บางครั้งเกิดภาวะแห้งแล้ง บางครั้งเกิดภาวะน้ำท่วม ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรเกิดความเสียหาย ผลผลิตตกต่ำ ราคารับซื้อผลผลิตไม่แน่นอนสวนกระแสกับราคาปัจจัยการผลิตที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกษตรกรในชุมชนที่มีรายได้หลักจากการเกษตรต้องดิ้นรนเพื่อหารายได้เพิ่มขึ้น

การประกอบอาชีพเสริม จึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่เกษตรกรในชุมชนจึงหันมาให้ความสำคัญในการปลูกพืชปลอดภัย ซึ่งจะเป็นการสร้างรายได้ แหล่งอาหารปลอดภัย อีกทั้งยังเป็นการประกอบอาชีพที่สามารถสร้างความมั่นคงด้านอาชีพและความยั่งยืนในชุมชนต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีพืชอาหารปลอดภัยจากสารเคมีไว้บริโภคในครัวเรือน
- ๓.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิตจากการใช้สารเคมี
- ๓.๓ เพื่อส่งเสริมการใช้ชีวภัณฑ์ในการผลิตการเกษตร

๔. เป้าหมาย

ครัวเรือนเกษตรกรต้นแบบ หมู่ที่ ๑ - ๑๕ จำนวน ๖๐ ราย

๕. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๑๕ ตำบลห้วยเม็ก อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๗. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรมและขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน

กิจกรรม	ขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑. ประชุมชี้แจงโครงการ	- ประชุมชี้แจงโครงการ	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล
๒. คัดเลือกพื้นที่/ เกษตรกร	- คัดเลือกเกษตรกรต้นแบบตามความ เหมาะสม หมู่ที่ ๑ - ๑๕	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล
๓. การจัดหาวัสดุโครงการฯ	- สืบค้นราคาจากท้องถิ่น โดยพิจารณาจาก ความต้องการ และราคาที่เหมาะสม - จัดทำใบเสนอราคา ใบสั่งซื้อ - จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ตามบัญชีรายการ	เทศบาลตำบล
๔. วางแผนการถ่ายทอด ความรู้	- จัดเตรียมสถานที่ - จัดทำเนื้อหา รูปเล่มเอกสาร - จัดหาวิทยากรผู้มีความรู้ในการถ่ายทอด	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล
๕. อบรมถ่ายทอดความรู้ และมอบสารชีวภัณฑ์	- ถ่ายทอดความรู้ - มอบสารชีวภัณฑ์	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล
๖. ติดตาม/สรุปผลการ ดำเนินงาน	- ติดตามและให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล

๘. วิธีการดำเนินงาน โดยรายละเอียดดังนี้

๑. ค่าอาหารกลางวันฝึกอบรม จำนวน ๒ มื้อ ๆ ละ ๕๐ บาท จำนวน ๖๐ คน

เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท

๒. ค่าอาหารว่างวันฝึกอบรม จำนวน ๔ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท จำนวน ๖๐ คน

เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท

๓. ค่าตอบแทนวิทยากร ๔ คน ๆ ละ ๓ ชั่วโมง ๆ ละ ๓๐๐ บาท

เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท

๔. ค่าวัสดุฝึกอบรม ชุดละ ๕๐ บาท จำนวน ๖๐ คน

เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท

๕. ค่าวัสดุฝึกปฏิบัติ จำนวน ๖๐ ราย ๆ ละ ๘๐ บาท

เป็นเงิน ๔,๘๐๐ บาท

๖. ค่าพาหนะในการเดินทางผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๒ วัน ๆ ละ ๕๐ บาท จำนวน ๖๐ คน

เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท

๙. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก
- เทศบาลตำบลห้วยเม็ก

๑๐. งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๓๐,๐๐๐ บาท

๑๑. แหล่งงบประมาณ เทศบาลตำบลห้วยเม็ก

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เกษตรกรมีพืชอาหารปลอดภัยจากสารเคมีไว้บริโภคในครัวเรือน
- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตจากการลดใช้สารเคมีได้
- เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

๓.๔ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

๑. โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิต/การแปรรูปอาหารปลอดภัย

๑. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิต/การแปรรูปอาหารปลอดภัย

๒. หลักการและเหตุผล

ประชากรของตำบลห้วยเม็ก ปัจจุบันการดำรงชีวิตมีค่าครองชีพสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรที่มีรายได้จากอาชีพหลัก คือ การทำการเกษตร และอาชีพรอง คือ การรับจ้างทั่วไป ซึ่งไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพในชีวิตประจำวัน โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจากหลายสาเหตุ เช่น สภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปไม่เป็นไปตามฤดูกาลในการทำการเกษตร บางครั้งเกิดภาวะแห้งแล้ง บางครั้งเกิดภาวะน้ำท่วม ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรเกิดความเสียหาย ผลผลิตตกต่ำ ราคารับซื้อผลผลิตไม่แน่นอนสวน กระแสกับราคาปัจจัยการผลิตที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกษตรกรในชุมชนที่มีรายได้หลักจากการเกษตรต้องดิ้นรนเพื่อหารายได้เพิ่มขึ้น

การประกอบอาชีพเสริม จึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่เกษตรกรในชุมชนจึงหันมาให้ความสำคัญในการปลูกพืช ปลอดภัย ซึ่งจะเป็นการสร้างรายได้ แหล่งอาหารปลอดภัย อีกทั้งยังเป็นการประกอบอาชีพที่สามารถสร้างความมั่นคงด้าน อาชีพและความยั่งยืนในชุมชนต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคง สามารถสร้างรายได้ในครัวเรือน

๓.๒ เพื่อเพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลผลิตการเกษตรตามความเหมาะสมพื้นที่

๓.๓ ส่งเสริมการนำผลิตผลที่ได้มาแปรรูปเพื่อการค้า

๔. เป้าหมาย

ครัวเรือนเกษตรกรต้นแบบ หมู่ที่ ๑ - ๑๕ จำนวน ๖๐ ราย

๕. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๑๕ ตำบลห้วยเม็ก อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๗. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรมและขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน

กิจกรรม	ขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑. ประชุมชี้แจงโครงการ	- ประชุมชี้แจงโครงการ	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล
๒. คัดเลือกพื้นที่/ เกษตรกร	- คัดเลือกเกษตรกรต้นแบบตามความ เหมาะสม หมู่ที่ ๑ - ๑๕	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล
๓. การจัดหาวัสดุโครงการฯ	- สืบค้นราคาจากท้องถิ่น โดยพิจารณาจาก ความต้องการ และราคาที่เหมาะสม - จัดทำใบเสนอราคา ใบสั่งซื้อ - จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ตามบัญชีรายการ	เทศบาลตำบล
๔. วางแผนการถ่ายทอด ความรู้	- จัดเตรียมสถานที่ - จัดทำเนื้อหา รูปเล่มเอกสาร - จัดหาวิทยากรผู้มีความรู้ในการถ่ายทอด	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล
๕. ถ่ายทอดความรู้และ มอบปัจจัยการผลิต เกษตรกร	- ถ่ายทอดความรู้ - ศึกษาดูงาน - มอบปัจจัยการผลิต	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล
๖. ติดตาม/สรุปผลการ ดำเนินงาน	- ติดตามและให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง	สนง.เกษตรอำเภอ/เทศบาลตำบล

๘. วิธีการดำเนินงาน โดยรายละเอียดดังนี้

๑. ค่าอาหารกลางวันฝึกอบรม จำนวน ๒ มื้อ ๆ ละ ๕๐ บาท จำนวน ๖๐ คน

เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท

๒. ค่าอาหารว่างวันฝึกอบรม จำนวน ๔ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท จำนวน ๖๐ คน

เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท

๓. ค่าตอบแทนวิทยากร ๔ คน ๆ ละ ๓ ชั่วโมง ๆ ละ ๓๐๐ บาท	เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
๔. ค่าวัสดุฝึกอบรม ชุดละ ๕๐ บาท จำนวน ๖๐ คน	เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
๕. ค่าพาหนะในการเดินทางผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๒ วัน ๆ ละ ๕๐ บาท จำนวน ๖๐ คน	เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท
๖. ค่าวัสดุฝึกปฏิบัติ จำนวน ๖๐ ราย ๆ ละ ๒๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท
๗. ๑. ค่าเหมารถศึกษาดูงาน ๑ คัน ๆ ละ ๘,๘๐๐ บาท /วัน จำนวน ๑ วัน	เป็นเงิน ๘,๘๐๐ บาท
๘. ค่าติดตามและประเมินผล จำนวน ๔ ครั้ง ๆ ละ ๑,๐๐๐	เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน	๕๐,๐๐๐ บาท

๙. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก
- เทศบาลตำบลห้วยเม็ก

๑๐. งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๕๐,๐๐๐ บาท

๑๑. แหล่งงบประมาณ เทศบาลตำบลห้วยเม็ก

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคง สามารถสร้างรายได้ในครัวเรือน
- เกษตรกรได้รับความรู้ในการพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร
- เกษตรกรนำผลผลิตที่ได้มาแปรรูปสร้างมูลค่าทางการตลาด

ตำบลคำใหญ่

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๓.๑.๑ ข้าว

เป้าหมาย : เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวที่คุณภาพ

กลยุทธ์ : การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว

โครงการที่ ๑ การใส่ปุ๋ยให้ตรงตามค่าวิเคราะห์ดินและความต้องการของพืช

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกร

เป้าหมาย : เพื่อจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรแปรรูปผลผลิตจากข้าว

กลยุทธ์ : การรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิตจากข้าว

โครงการที่ ๑ การให้ความรู้เรื่องการรวมกลุ่มการแปรรูปสินค้า

๓.๓ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

๓.๓.๑ การแปรรูปผลผลิต

เป้าหมาย : เพื่อแปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและเพิ่มรายได้ให้คนในชุมชน

กลยุทธ์ : แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

โครงการที่ ๑ การออกแบบผลิตภัณฑ์การแปรรูปผลผลิตจากข้าวและการสร้างช่องทางการจำหน่าย

แผนงาน/โครงการ	ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		สาระสำคัญของโครงการหลัก/กิจกรรม
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)							
๑.แผนถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร									
๑.๑ โครงการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษ	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑.๑ เพื่อส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษ ชุมชนมีสุขภาพดีขึ้น
๑.๒ โครงการอบรมเศรษฐกิจพอเพียง	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑.๒ ส่งเสริมให้ชุมชนดำรงชีวิตอย่างพอเพียง
๑.๓ โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์ดีโดยกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี
๑.๔ โครงการอุดหนุนศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑.๔ เพื่อเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ
รวม	๔	๓๐๐,๐๐๐	๓	๓๐๐,๐๐๐	๔	๓๐๐,๐๐๐	๔	๓๐๐,๐๐๐	

แผนงาน/โครงการ	ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		สาระสำคัญของโครงการหลัก/กิจกรรม
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)							
๒.แผนการลงทุน									
๒.๑ โครงการส่งเสริมกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน	๑	๒๕๐,๐๐๐	๑	๒๕๐,๐๐๐	๑	๒๕๐,๐๐๐	๑	๒๕๐,๐๐๐	๒.๑ รวมกลุ่มเกษตรกร แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีให้เพียงพอ
๒.๒ โครงการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๒.๒ ฝึกอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกและสนับสนุนปัจจัยการผลิต
๒.๓ โครงการงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	๒.๓ เพื่อสนับสนุนงบประมาณในการจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่
๓.แผนปรับปรุงพื้นที่พืชรักษาธรรมชาติ									
๓.๑ โครงการรณรงค์การไถกลบตอซังข้าว	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๓.๑ จัดงานรณรงค์ไถกลบตอซังข้าวและอบรมเกษตรกรเรื่องการบำรุงดิน
๓.๒ โครงการส่งเสริมการปลูกปอเทือง ปรับปรุงบำรุงดิน	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๓.๒ สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ปอเทือง
รวม	๕	๔๗๐,๐๐๐	๕	๔๗๐,๐๐๐	๕	๔๗๐,๐๐๐	๕	๔๗๐,๐๐๐	

ตำบลกุดโดน

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๓.๑.๑ ข้าว

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- พัฒนาคุณภาพการผลิตสู่มาตรฐาน GAP
- พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาคุณภาพการผลิตข้าวสู่มาตรฐาน GAP

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์เชิงป้องกัน

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการดินปุ๋ยในชุมชน

๓.๑.๒ อ้อยโรงงาน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตอ้อย

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์เชิงป้องกัน

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการจัดทำแปลงแม่พันธุ์อ้อย

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ กลุ่มเกษตรกร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- บริหารจัดการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๔ กลยุทธ์เชิงรับ

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพในชุมชน

๓.๒.๒ เกษตรกรรุ่นใหม่

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ในตำบลกุดโดน

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

๓.๒.๓ เกษตรกร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- มีการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรอย่างเหมาะสม

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่

๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๓.๑ ทรัพยากรดิน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- ปรับปรุงบำรุงดินให้มีคุณภาพ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงป้องกัน

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินโดยพืชปุ๋ยสด

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์เชิงป้องกัน

โครงการที่ ๒ โครงการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์

๓.๓.๒ ทรัพยากรน้ำ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- จัดการน้ำเพื่อการเกษตร

- จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์เชิงป้องกัน

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการน้ำในไร่นา

โครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการดินปุ๋ยในชุมชน

๑. หลักการเหตุผล

ตำบลกุดโดนมีพื้นที่ส่วนใหญ่ในการทำการเกษตรหลัก ๆ อยู่ ๓ ประเภท คือ นาข้าว อ้อย และมันสำปะหลัง เกษตรกรมีการปลูกพืชสับเปลี่ยนไปมาในแต่ละปีไม่ว่าจะเป็น ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ขึ้นอยู่กับราคาผลผลิตแต่ละช่วง และประสบปัญหาในการทำการเกษตรทั้งในด้านต้นทุนการผลิตสูง ทรัพยากรดินเสื่อมคุณภาพ โดยที่เกษตรกรยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้เอง

การตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน และเทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยสั่งตัด เป็นการลดต้นทุนในการผลิตอีกช่องทางหนึ่ง ซึ่งสามารถทำให้เกษตรกรได้มีการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เกิดทักษะ เกิดการคิดวิเคราะห์ ผลของการปฏิบัติ

ทำให้รู้จักสภาพทรัพยากรดิน สามารถเลือกใช้ปุ๋ยได้ตรงตามค่าวิเคราะห์ดินของตน เกิดการลดต้นทุนในการผลิต โดยเฉพาะต้นทุนในการใช้ปุ๋ยเคมี ปรับปรุงสภาพดินให้เหมาะสมต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด

การพัฒนาศักยภาพการจัดการดินปุ๋ยในชุมชน เป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะ และความชำนาญ และสามารถจัดการทรัพยากรดินของตนเอง แก้ไขปัญหาด้วยการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีต้นทุนในการผลิตที่ลดลง
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ในการตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน และเทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยสั่งตัด
๓. เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรด้านการจัดการดินปุ๋ยในชุมชน

๓. เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ตำบลกุดโดน

๖. กิจกรรม

กิจกรรม	ปริมาณงาน	หมายเหตุ
๑. รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเป้าหมาย	๓๐ ราย	
๒. จัดกระบวนการเรียนรู้การจัดการดินปุ๋ย	๒ ครั้ง	
๓. ติดตามให้คำแนะนำ และประเมินผล	๓ ครั้ง	

๗. วิธีการดำเนินการ

การดำเนินการ	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ประกาศรับสมัคร/คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	←→											
จัดกระบวนการเรียนรู้การจัดการดินปุ๋ย			←→									
ติดตามให้คำแนะนำ ประเมินผล และสรุปผลการดำเนินงาน					←→							

๘. งบประมาณ (ต่อปี)

๑. จัดกระบวนการเรียนรู้การจัดการดินปุ๋ย จำนวน ๒ ครั้ง
  - ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๓๐ ราย ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท

เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท

- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๓๐ ราย ๆ ละ ๔ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท

เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

- ค่าวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดกระบวนการ เช่น ชุดตรวจสอบ pH และ N P K ในดินแบบรวดเร็ว แม่ปุ๋ย ชุดนิทรรศการ เป็นต้น

เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท

- ค่าตอบแทนวิทยากรในการจัดกระบวนการ จำนวน ๓ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท

เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๐,๘๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตในการซื้อปุ๋ยเคมีได้อย่างน้อย ร้อยละ ๑๐ ต่อ ราย
๒. เกษตรกรมีความรู้ในการตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน และเทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยสั่งตัด จำนวน ๓๐ ราย
๓. เกิดการรวมกลุ่มในการจัดการดินปุ๋ยในชุมชน อย่างน้อย ๑ กลุ่ม

โครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการน้ำในไร่นา

๑. หลักการเหตุผล

ตำบลกุดโดนมีพื้นที่อยู่นอกเขตชลประทาน อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก มีแหล่งน้ำสาธารณะในพื้นที่อยู่ประมาณ ๓๗๐ ไร่ บางแห่งไม่สามารถนำน้ำมาใช้เพื่อการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากติดปัญหาเรื่องระบบส่งน้ำ

หากปีการเพาะปลูกไหนเกิดภาวะแห้งแล้ง ฝนทิ้งช่วง ก็มีผลกระทบต่อคุณภาพและปริมาณของผลผลิตทางการเกษตร เกษตรกรรายย่อยที่มีแหล่งน้ำในที่ดินทำกินของตนเอง บางรายก็ไม่สามารถใช้น้ำเพื่อการเพาะปลูกได้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด อาจจะเป็นเนื่องจากพื้นที่กักเก็บน้ำมีขนาดเล็ก ไม่สามารถบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ของตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

การบริหารจัดการน้ำในไร่นาจึงถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการทำการเกษตร เพื่อให้การเพาะปลูกเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ไม่ว่าจะเป็น การปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งน้ำ การใช้เทคโนโลยีในการผลิตแบบระบบน้ำหยด การปลูกพืชใช้น้ำน้อย หรือแม้กระทั่งการเลือกพันธุ์พืชที่ใช้น้ำน้อย เป็นต้น

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรสามารถบริหารจัดการน้ำในไร่นาได้อย่างเหมาะสม
๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้น้ำในกระบวนการผลิตอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด

๓. เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย

โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่ม องค์กรเกษตรกร

๑. หลักการเหตุผล

ปัจจุบันการรวมกลุ่มเกษตรกรในชุมชนยังประสบปัญหาในการดำเนินการ กลุ่มธรรมชาติที่เกิดจากการรวมตัวกันของสมาชิกที่มีเป้าหมายเดียว หรือแม้แต่กลุ่มที่ขึ้นทะเบียนกับองค์กรของรัฐ ไม่สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานในรูปแบบของกลุ่ม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้วางไว้ อาจเกิดจากสาเหตุและปัจจัยที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น ความเข้มแข็งของผู้นำ การมีส่วนร่วมของสมาชิก ความร่วมมือร่วมใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเห็นอกเห็นใจระหว่างสมาชิกด้วยกันเอง ทำให้ชุมชนไม่เกิดความเข้มแข็ง

การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้นั้น ต้องเกิดจาก กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม องค์กรและชุมชนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับของการ พึ่งพาตนเองและในระดับของการแข่งขัน กลไกหนึ่งที่สนับสนุนให้เกษตรกร องค์กรเกษตรกรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มความสามารถไปสู่เป้าหมายดังกล่าว การนำเอากระบวนการจัดตั้งกลุ่ม การบริหาร จัดการกลุ่มในขั้นพื้นฐานไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่าย การมีส่วนร่วม การเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างเกษตรกรให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ให้มีความสามารถในการแสวงหาข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางในการพัฒนา การแสวงหาและการจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างชาญฉลาด รวมทั้ง การนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม และเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนฐาน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรมาประยุกต์ในการขับเคลื่อนการพัฒนา

ก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือทั้งในด้านเชิงธุรกิจและสังคม ตลอดจนการดำเนินการเพื่อการพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็ง ทั้งเครือข่ายในสาขาอาชีพและเครือข่าย ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาการเกษตร สนับสนุนให้เกิดผู้นำเกษตรกรที่มีความสามารถ โดยมุ่งหวังว่าจะเกื้อหนุน ให้เกิดการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่กลุ่ม องค์กรเกษตรกร เพื่อการพัฒนาทางการเกษตรและสังคมเกษตรกรอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อประเมินศักยภาพและหาแนวทางพัฒนากลุ่ม/องค์กรเกษตรกร
๒. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ให้มีการขับเคลื่อนงานแบบมีส่วนร่วม

๓. เป้าหมาย

คณะกรรมการกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

เกษตรกรในพื้นที่ตำบลกุดโดน

๕. กิจกรรม

กิจกรรม	ปริมาณงาน	หมายเหตุ
๑. รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเป้าหมาย ๒. จัดกระบวนการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่ม ๓. ติดตามให้คำแนะนำ และประเมินผล	๓๐ ราย ๒ ครั้ง ๒ ครั้ง	คณะกรรมการกลุ่ม ๆ ละ ๕-๑๐ ราย

๗. วิธีการดำเนินการ

การดำเนินการ	เดือน												
	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	
ประกาศรับสมัคร/คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ			←→										
จัดกระบวนการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร					←→								
ติดตามให้คำแนะนำ							←→						

๘. งบประมาณ (ต่อปี)

๑. จัดกระบวนการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรในพื้นที่ จำนวน ๑ ครั้ง

- ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๓๐ ราย ๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท
เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๓๐ ราย ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท
เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท
- รวมเป็นเงิน ๔,๕๐๐ บาท

๒. ศึกษาดูงานกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรต้นแบบ ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น จำนวน ๑ วัน

- ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๓๐ ราย ๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท
เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๓๐ ราย ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท
เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท
- ค่าตอบแทนวิทยากรในการจัดกระบวนการ จำนวน ๒ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท
เป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท
- ค่าพาหนะในการเดินทางเหมาจ่าย จำนวน ๑ วัน
เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
- รวมเป็นเงิน ๑๕,๗๐๐ บาท
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๐,๒๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับการประเมินศักยภาพและทราบแนวทางในการพัฒนาของตนเอง
๒. กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรมีการขับเคลื่อนงานแบบมีส่วนร่วม

โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่

๑. หลักการเหตุผล

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจน และกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการดำเนินการตามลำดับ จากมาตรการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเป็นการช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยให้พ้นจากปัญหาความยากจนของรัฐบาล กลุ่มอาชีพที่ได้รับการช่วยเหลือกลุ่มใหญ่ คือ อาชีพเกษตรกร ซึ่งปัญหาความยากจนส่วนใหญ่เกิดจากขาดทรัพยากรที่ดินทำกิน หรือมีที่ดินทำกินน้อยไม่เพียงพอในการประกอบอาชีพ จึงทำให้เกิดความขัดสนทางเศรษฐกิจ รายได้ต่ำ ส่งผลต่อการดำรงชีพของประชาชน

กระบวนการแก้ไขปัญหาจำเป็นต้องกำหนดพื้นที่ และบุคคลเป้าหมายให้ชัดเจน เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาความยากจนแบบบูรณาการ เปิดโอกาสและช่วยเหลือประชาชนที่มีปัญหาด้านการยังชีพ ได้มีแนวทางในการประกอบอาชีพ สร้างรายได้ภายในครอบครัวของตนเอง ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้มีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ครอบครัวมีความอบอุ่น มีความมั่นคง มีความสุขอยู่บนพื้นฐานของความพอเพียง และพอประมาณอย่างมีเหตุผลภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และทำให้สังคมมีการพัฒนาในด้านคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

เพื่อให้การแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในตำบลนำค่าให้เกิดผลสำเร็จ มีการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ มีช่องทางในการประกอบอาชีพเสริม เพื่อสร้างรายได้ให้ครอบครัว มีศักยภาพในการผลิตอาหารที่มีคุณค่าต่อการบริโภคอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง รวมทั้งลดการใช้สารเคมี และเกิดใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ของตนเองให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ครัวเรือนเกษตรกรผลิตอาหารที่มีคุณค่าบริโภคอย่างเพียงพอ
๒. เพื่อให้เกิดการลดรายจ่าย สร้างรายได้ให้ครัวเรือนเกษตรกร
๓. เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดในพื้นที่ของตนเอง

๓. เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

เกษตรกรในพื้นที่ตำบลกุดโดน

๖. กิจกรรม

กิจกรรม	ปริมาณงาน	หมายเหตุ
๑. รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเป้าหมาย	๒๖ ราย	หมู่บ้านละ ๒ ราย
๒. อบรมถ่ายทอดความรู้ ตามรูปแบบกิจกรรม	๒ ครั้ง	
๓. ติดตามให้คำแนะนำ และประเมินผล	๓ ครั้ง	

๗. วิธีการดำเนินการ

การดำเนินการ	เดือน												
	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	
ประกาศรับสมัคร/คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	←	→											
อบรมถ่ายทอดความรู้ ตามรูปแบบกิจกรรม			←	→									
ดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบกิจกรรม					←	→	←	→	←	→	←	→	←
ติดตามให้คำแนะนำ ประเมินผล					←	→	←	→	←	→	←	→	←

๘. งบประมาณ (ต่อปี)

๑. อบรมถ่ายทอดความรู้ ตามรูปแบบกิจกรรม จำนวน ๒ ครั้ง
  - ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๒๖ ราย ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท
เป็นเงิน ๕,๒๐๐ บาท
  - ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๒๖ ราย ๆ ละ ๔ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท
เป็นเงิน ๒,๖๐๐ บาท
  - ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๕ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท
เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
 รวมเป็นเงิน ๑๐,๘๐๐ บาท
๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิตตามรูปแบบกิจกรรม
  - รูปแบบที่ ๑
    - เลี้ยงปลาตุ๊ก/เลี้ยงกบ ในบ่อพลาสติก งบประมาณ ๒,๖๐๐ บาท/ราย
    - ปลุกพีซผักสวนครัว งบประมาณ ๕๐๐ บาท/ราย
 เป็นเงิน ๓,๑๐๐ บาท/ราย
  - รูปแบบที่ ๒
    - เลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ (จิ้งหรีด) งบประมาณ ๒,๖๐๐ บาท/ราย
    - ปลุกพีซผักสวนครัว งบประมาณ ๕๐๐ บาท/ราย
 เป็นเงิน ๓,๑๐๐ บาท/ราย
 - จำนวน ๒๖ ครัวเรือน ๆ ละ ๓,๑๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน ๘๐,๖๐๐ บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๙๑,๔๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. คริวเรือนเกษตรกรมีการผลิตอาหารที่มีคุณค่าโภชนาการอย่างเพียงพอ
๒. เกิดการลดรายจ่าย สร้างรายได้ให้เกิดขึ้นในครัวเรือนเกษตรกร
๓. เกิดการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดในพื้นที่ของตนเอง

โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

๑. หลักการเหตุผล

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทรัพยากรมนุษย์ในสังคมไทยมีการเพิ่มจำนวนตามธรรมชาติในอัตราที่ลดลงมาอยู่ในระดับต่ำ มีการอพยพเคลื่อนย้ายทั้งในและนอกประเทศมากขึ้น ประชากรภาคเกษตรก็อยู่ในวัยที่สูงขึ้นเช่นกัน ทั้งจากการไม่มีผู้สืบทอดอาชีพเกษตรกรรม การย้ายแรงงานมาสู่ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ รวมทั้งการเริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหาร (Food security) ทั้งในระยะกลางและระยะยาว ซึ่งประชากรในภาคเกษตรกรรมมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงต่ำกว่าประชากรภาคอื่น เนื่องจากทักษะของเกษตรกรในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและเทคนิคที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยังอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งต้องใช้เวลาในการพัฒนาอีกพอสมควร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย กรมส่งเสริมการเกษตร จึงมีนโยบายเร่งรัดการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ให้มีความรู้ ความสามารถ มีความเข้มแข็ง และมีศักยภาพสูงในการผลิตทางการเกษตรทั้งเพื่อการบริโภคในประเทศและเพื่อการส่งออก ทดแทนเกษตรกรรุ่นเก่าที่ลดจำนวนลง และพัฒนาให้เป็นบุคลากรที่สำคัญของภาคเกษตรกรรม สร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่หันมาทำการเกษตรเพิ่มมากขึ้น รองรับต่อการสร้างความมั่นคงทางอาหารของประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยยังคงเป็นประเทศที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ทั้งด้านการเกษตร และสร้างเศรษฐกิจได้จากภาคเกษตรกรรม

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ทดแทนเกษตรกรในปัจจุบันที่มีอายุมากขึ้นและมีจำนวนลดลง
๒. เพื่อส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพของเกษตรกรรุ่นใหม่ให้สามารถนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าเกษตรได้อย่างเกษตรกรมืออาชีพ
๓. เพื่อสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่และหน่วยงานภาคีเครือข่ายในทุกกระดับ เพื่อพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพ

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๑๓ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ตำบลกุดโดน

๖. กิจกรรม

กิจกรรม	ปริมาณงาน	หมายเหตุ
๑. รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเป้าหมาย	๑๓ ราย	หมู่บ้านละ ๑ ราย
๒. จัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	๑ ครั้ง	
๓. ติดตามให้คำแนะนำ และประเมินผล	๒ ครั้ง	

๗. วิธีการดำเนินการ

การดำเนินการ	เดือน												
	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	
ประกาศรับสมัคร/คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	←→												
จัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้			←→										
ติดตามให้คำแนะนำ ประเมินผล				←→									

๘. งบประมาณ (ต่อปี)

๑. กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จำนวน ๒ ครั้ง

- ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๑๓ ราย ๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท

เป็นเงิน ๑,๓๐๐ บาท

- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๑๓ ราย ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท

เป็นเงิน ๖๕๐ บาท

- ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๓ ชั่วโมง ๆ ละ ๒๐๐ บาท

เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท

- ค่าวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดกระบวนการ เช่น กระดาษ ปากกา สมุด เอกสารวิชาการ เป็นต้น

เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔,๗๕๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. มีเกษตรกรรุ่นใหม่เกิดขึ้นในพื้นที่ จำนวน ๑๓ ราย

๒. เกษตรกรรุ่นใหม่ให้สามารถนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าเกษตรได้อย่างเกษตรกรมืออาชีพ

๓. เกิดการสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่และหน่วยงานภาคีเครือข่ายในทุกกระดับ เพื่อพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพ

โครงการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์

๑. หลักการเหตุผล

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการทำเกษตรกรรม เป็นพื้นฐานตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน ซึ่งในการทำ เกษตรกรรม จำเป็นพึ่งพาทรัพยากรดินที่อุดมสมบูรณ์ มีปริมาณธาตุอาหารในดินสูงเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของพืช แต่ทรัพยากรดินที่มีอยู่ในประเทศไทยถูกใช้งานมาอย่างขาดการดูแลรักษาที่ดี ทำให้เกิดความเสื่อมโทรม และเกิดข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์มากขึ้น วิธีที่จะรักษาคุณภาพดินและฟื้นฟูให้กลับมา มีระดับความอุดม สมบูรณ์อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน จำเป็นต้องพึ่งพาและให้ความสำคัญต่อการเกษตรธรรมชาติ เกษตรปลอดภัย หรือเกษตรอินทรีย์ เข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาการใช้สารเคมีที่มีต้นทุนสูง และแก้ความเสื่อมโทรม ให้แก่ดินในระยะยาว

การใช้ปุ๋ยอินทรีย์มีหลายรูปแบบ เช่น ปุ๋ยพืชสด โดยการใช้เมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่ว เช่น ถั่วมะแอะ ถั่วพรีา โสนอัฟริกัน ปอเทืองนำมาปลูกและทำการไถกลบ การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ โดยนำเอา เศษพืช จากไร่นา จาก โรงงานอุตสาหกรรม จากครัวเรือน จากตลาด นำมาผลิตเป็นปุ๋ยหมักหรือ น้ำหมักชีวภาพ จะเป็นการใช้วัสดุให้เกิดประโยชน์ ลดมลภาวะต่าง ๆ และขยะได้ นอกจากนี้ยังช่วยลดปัญหา การเผาเศษพืชในไร่นาและขยะได้มากขึ้น ประกอบกับทิศทางของการทำการเกษตรที่มุ่งเน้นเรื่องความปลอดภัยทั้งตัวผู้ผลิตและผู้บริโภค เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ในการใช้ประโยชน์การทำการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพดิน เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากดินได้อย่างยั่งยืน และเพื่อเป็นการช่วย เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี/สารเคมี หรือร่วมกันใช้อย่างเหมาะสม โดย มุ่งเน้นให้เกษตรกรนำเอาเศษวัสดุเหลือใช้ในไร่นา ในครัวเรือน และจากโรงงานอุตสาหกรรม มาฝากไว้ที่ธนาคาร ธนาคารจะทำการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ให้เกษตรกรมาเบิกถอนเอาไปใช้ประโยชน์เมื่อวัสดุนั้นย่อยสลายเป็นปุ๋ยแล้ว หรือให้ เกษตรกรกู้ยืมปุ๋ยจากธนาคารไปใช้แล้วใช้หนี้ด้วยวัสดุเหลือใช้จากไร่นาและ โรงงานอุตสาหกรรมหรือปุ๋ยคอก เพื่อให้ เกิดการผลิตและมีการนำไปใช้ประโยชน์ได้ถูกต้อง มีราคาถูก พร้อมทั้งช่วยลดปัญหาการเผาและปัญหาจากกำจัดหรือ ทิ้งขยะในอนาคต

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้มีการดำเนินการผลิตและใช้ประโยชน์ปุ๋ยอินทรีย์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
๒. เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของวัสดุเหลือใช้ในการเกษตรและโรงงานอุตสาหกรรม
๓. ให้เกษตรกรลดละเลิกการเผาด้วยการนำเอาวัสดุเหลือใช้จากไร่นามาผลิตปุ๋ยอินทรีย์ลดการใช้ ปุ๋ยเคมี เป็นการ ลดต้นทุนในการผลิต
๔. เพื่อรณรงค์ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ให้มากขึ้น

๓. เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลกุดโดน

๖. กิจกรรม

กิจกรรม	ปริมาณงาน	หมายเหตุ
๑. รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเป้าหมาย	๓๐ ราย	
๒. อบรมถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติ	๒ ครั้ง	
๓. ติดตามให้คำแนะนำ และประเมินผล	๓ ครั้ง	

๗. วิธีการดำเนินการ

การดำเนินการ	เดือน											
	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.
ประกาศรับสมัคร/คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	← →											
อบรมถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติ			← →									
ติดตามให้คำแนะนำ ประเมินผล				← →								

๘. งบประมาณ (ต่อปี)

๑. อบรมถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติ จำนวน ๒ ครั้ง

- ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๓๐ ราย ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท

เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท

- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๓๐ ราย ๆ ละ ๔ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท

เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

- ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๔ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท

เป็นเงิน ๒,๔๐๐ บาท

- ค่าวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดกระบวนการ เช่น กระดาษ ปากกา สมุด เอกสารวิชาการ เป็นต้น

เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๑๒,๙๐๐ บาท

๒. วัสดุ อุปกรณ์ ในการผลิต

- ค่ามูลสัตว์ จำนวน ๔ ตัน

เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท

- ค่าจุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพ (EM) จำนวน ๑๐ ลิตร

เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

- กากน้ำตาล จำนวน ๑๐ ลิตร

เป็นเงิน ๒๕๐ บาท

- ถังบรรจุพร้อมฝาปิด จำนวน ๒ ใบ

เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

- เศษวัสดุการเกษตร

เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๑๔,๒๕๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๗,๑๕๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกิดการเรียนรู้ในกลุ่มเกษตรกร ในวิธีการผลิตและการใช้ประโยชน์จากปุ๋ยอินทรีย์

๒. ลดต้นทุนการผลิตด้านการเพาะปลูก และเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

๓. เกิดความตระหนักรู้ และสร้างความร่วมมือในการรวมกลุ่มจัดตั้งและเป็นสมาชิกธนาคาร ให้เกษตรกรเป้าหมายได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างเครือข่ายการผลิตในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน
๔. ลดปริมาณขยะและเศษวัสดุเหลือใช้จากการเกษตรในแต่ละพื้นที่

โครงการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินโดยพืชปุ๋ยสด

๑. หลักการเหตุผล

วัตถุประสงค์กำเนิดดินในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีสภาพดินเป็นดินทราย ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ พืชพรรณไม่สามารถเจริญเติบโตได้ดี ทำให้การสะสมอินทรีย์วัตถุในดินจึงต่ำกว่าทุกภาคของประเทศไทย เนื่องมาจากสิ่งต่อไปนี้ วัตถุประสงค์กำเนิด อุณหภูมิและปริมาณน้ำฝน การเผาตอซังของพืช และการปลูกพืชต่อเนื่องนาน ๆ การเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน ทำได้โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งมีหลายชนิดด้วยกันเช่น การใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก เป็นต้น แต่มีข้อจำกัดคือต้องใช้ในปริมาณมากต่อไร่ไม่สะดวกแก่การขนย้ายปุ๋ยและหาได้ไม่เพียงพอดังนั้นวิธีการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดินอีกวิธีหนึ่งที่มีวิธีการปฏิบัติง่ายก็คือการใช้พืชปุ๋ยสด

พืชปุ๋ยสด คือ ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดหนึ่งที่ได้จากการไถกลบ ต้น ใบ และส่วนต่าง ๆ ของพืช โดยเฉพาะพืชตระกูลถั่วในระยะช่วงออกดอกซึ่งเป็นช่วงที่มีธาตุอาหารสูงสุดแล้วปล่อยให้เน่าเปื่อย ผุพังย่อยสลายเป็นอาหารแก่พืชที่จะปลูกตามมา พืชที่ใช้ปลูกเป็นพืชปุ๋ยสด ได้แก่ โสนอินเดีย ปอเทือง ถั่วพริ้ว พืชตระกูลถั่วต่าง ๆ เป็นต้น สิ่งที่เกษตรกรคุ้นเคยมากในการเพิ่มผลผลิตพืชก็คือ การใช้ปุ๋ยเคมีแต่การใช้ปุ๋ยเคมีเพียงอย่างเดียวโดยไม่มีการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดินจะทำให้ดินสูญเสียความอุดมสมบูรณ์ไปอย่างรวดเร็วดินจะแข็งไม่ร่วนซุย ดูดซับน้ำและแร่ธาตุอาหารพืชได้น้อยลงทำให้การปลูกพืชไม่ได้ผลหรือได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร

เพื่อเป็นการหาแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ การปรับปรุงดินเป็นการลดต้นทุนในการผลิตเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน เพื่อเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพืชปุ๋ยสดและนำไปสู่เกษตรกรอินทรีย์และลดต้นทุนการผลิต จึงควรมีการส่งเสริมเกษตรกรปลูกพืชปุ๋ยสดเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อลดต้นทุนในการผลิตของเกษตรกรในการใช้ปุ๋ยเคมี
๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพืชปุ๋ยสดและเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชปุ๋ยสดเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน
๓. เพื่อให้เกษตรกรลดการเผาตอซังข้าว

๓. เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ตำบลกุดโดน

๖. กิจกรรม

กิจกรรม	ปริมาณงาน	หมายเหตุ
๑. รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเป้าหมาย	๓๐ ราย	
๒. อบรมถ่ายทอดความรู้	๑ ครั้ง	
๓. ติดตามให้คำแนะนำ และประเมินผล	๒ ครั้ง	

๗. วิธีการดำเนินการ

การดำเนินการ	เดือน											
	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.
ประกาศรับสมัคร/คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	←→											
อบรมถ่ายทอดความรู้			←→									
ติดตามให้คำแนะนำ ประเมินผล				←→								

๘. งบประมาณ (ต่อปี)

๑. อบรมถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติ จำนวน ๑ ครั้ง

- ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๓๐ ราย ๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท

เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๓๐ ราย ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท

เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท

- ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๒ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท

เป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท

- ค่าวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดกระบวนการ เช่น กระดาษ ปากกา สมุด เอกสารวิชาการ เป็นต้น

เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๗,๒๐๐ บาท

๒. ปัจจัยการผลิต

- ค่าเมล็ดพันธุ์ปอเทือง จำนวน ๗๕๐ กิโลกรัม

เป็นเงิน ๒๒,๕๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๒๒,๕๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๙,๗๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตจากการใช้ปุ๋ยเคมี

๒. มีการใช้พืชปุ๋ยสดในพื้นที่ตำบลนาคำเพิ่มมากขึ้น
๓. เกษตรกรมีความรู้และเกิดความเข้าใจในประโยชน์ของการปลูกพืชปุ๋ยสด
๔. ลดการเผาตอซังข้าวในพื้นที่

โครงการส่งเสริมการจัดทำแปลงแม่พันธุ์อ้อย

๑. หลักการเหตุผล

อ้อยโรงงานถือว่าเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลนาคำรองจากข้าว โดยมีพื้นที่ปลูกอ้อยจากการสำรวจข้อมูลระดับตำบล ประมาณ ๔,๓๘๔ ไร่ ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย ๑๑,๐๐๐ กิโลกรัม ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๖,๘๔๕ บาท (อ้อยปลูก) และเกษตรกรยังประสบปัญหาในเรื่องของพันธุ์อ้อยปลูกที่มีคุณภาพ มักจะขาดแคลนเมื่อถึงฤดูปลูก

เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกอ้อยเพื่อป้อนเข้าโรงงานน้ำตาลเป็นหลัก ไม่ค่อยมีการทำแปลงแม่พันธุ์เพื่อเอาไว้ใช้ปลูกหรือขยายในชุมชน การได้มาซึ่งพันธุ์อ้อย จะนำมาจากพื้นที่ใกล้เคียง และเป็นท่อนพันธุ์ที่มีเชื้อสาเหตุโรคใบขาวแฝงอยู่ ทำให้โอกาสในการเกิดและแพร่กระจายมายังพื้นที่เกิดขึ้นได้มาก ประกอบกับเกษตรกรมีโอกาเข้าถึงเทคโนโลยีการผลิตใหม่ ๆ ที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตอ้อยได้ไม่ทั่วถึง รวมถึงประสิทธิภาพในการผลิตยังต่ำ ส่งผลกระทบต่อต้นทุนที่เพิ่มขึ้นไปด้วย

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหา จึงจำเป็นต้องเพิ่มศักยภาพเกษตรกรในพื้นที่ให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม อบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรโดยใช้ กระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อให้เกษตรกรได้รับการพัฒนาความรู้และสามารถนำไปปรับปรุงกระบวนการผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตอ้อยให้มีผลผลิตเพียงพอรองรับความต้องการในอุตสาหกรรมอ้อย และน้ำตาลทราย รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรมีแหล่งผลิตขยายและกระจายอ้อยพันธุ์ดีและสะอาดหมุนเวียนใช้ ในชุมชนอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจในการทำแปลงแม่พันธุ์อ้อยพันธุ์ดี
๒. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม
๓. เพื่อให้เกิดแหล่งพันธุ์อ้อยพันธุ์ดีในชุมชน

๓. เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลกุดโดน

๖. กิจกรรม

กิจกรรม	ปริมาณงาน	หมายเหตุ
๑. รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเป้าหมาย	๓๐ ราย	
๒. อบรมถ่ายทอดความรู้	๒ ครั้ง	
๓. ติดตามให้คำแนะนำ และประเมินผล	๓ ครั้ง	

๗. วิธีการดำเนินการ

การดำเนินการ	เดือน											
	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.
ประกาศรับสมัคร/คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	←→											
อบรมถ่ายทอดความรู้			←→									
จัดทำแปลงสาธิต			←→									
ติดตามให้คำแนะนำ ประเมินผล				←→								

๘. งบประมาณ (ต่อปี)

๑. อบรมถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๒ ครั้ง

- ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๓๐ ราย ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท

เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท

- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๓๐ ราย ๆ ละ ๔ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท

เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

- ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๔ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท

เป็นเงิน ๒,๔๐๐ บาท

- ค่าวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในอบรมถ่ายทอดความรู้ เช่น กระดาษ ปากกา สมุด เอกสารวิชาการ เป็นต้น

เป็นเงิน ๒,๑๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๑๓,๕๐๐ บาท

๒. สนับสนุนการจัดทำแปลงสาธิต เช่น ระบบน้ำ พันธุ์อ้อยสะอาด ค่าไถเตรียมดิน และอื่น ๆ ที่จำเป็น

เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๓,๕๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจในการทำแปลงพันธุ์อ้อยพันธุ์ดี

๒. เกษตรกรสามารถผลิตอ้อยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. เกิดแหล่งแม่พันธุ์อ้อยพันธุ์ดีในชุมชน

โครงการพัฒนาคุณภาพการผลิตข้าวสู่มาตรฐาน GAP

๑. หลักการเหตุผล

ปัจจุบันผู้บริโภคมีความห่วงใยต่อสุขภาพมากขึ้น และให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน มาตรการด้านสุขอนามัยพืชและความปลอดภัยด้านอาหารได้ถูกนำมาเป็นเงื่อนไขทางการค้าระหว่างประเทศในตลาดโลกมากขึ้น สินค้าเกษตรและอาหารต้องมีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรไทยให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล เพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยการส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรผู้ผลิตเข้าสู่การรับรองมาตรฐานมากขึ้น ซึ่งเป็นการผลิตตามระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

การผลิตข้าวตามระบบมาตรฐาน GAP เป็นระบบการผลิตข้าว ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการผลิตข้าวที่มีคุณภาพปลอดภัยต่อการบริโภค ตรงตามพันธุ์ และมีเปอร์เซ็นต์ตันข้าวสูง ซึ่งเกษตรกรจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในการปลูกข้าวและการบริหารจัดการข้าว เพื่อให้ได้ผลผลิตข้าวที่มีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งในการดำเนินงานจะต้องมีการพัฒนาและส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติได้ตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (มกษ. ๔๔๐๐-๒๕๕๒ และ มกษ. ๔๔๐๑-๒๕๕๑)

เพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะ และมีความชำนาญให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามความต้องการของตลาด (ต้นทาง) ของเกษตรกรให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐานตามระบบการจัดการคุณภาพ GAP เพิ่มขึ้น ด้วยการขับเคลื่อนงานส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตร ในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร เพื่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการผลิตภาคการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ผู้ผลิตและผู้บริโภคมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นมีความยั่งยืนในภาคการเกษตรของประเทศไทย

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาการผลิตสินค้าข้าวให้ได้คุณภาพมาตรฐาน GAP
๒. เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ให้เกษตรกร ด้วยเทคโนโลยีการผลิตข้าว GAP
๓. เพื่อเพิ่มพื้นที่การผลิตข้าวตามระบบมาตรฐาน GAP

๓. เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ตำบลกุดโดน

๖. กิจกรรม

กิจกรรม	ปริมาณงาน	หมายเหตุ
๑. รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเป้าหมาย	๓๐ ราย	
๒. อบรมถ่ายทอดความรู้	๔ ครั้ง	
๓. ติดตามให้คำแนะนำ และประเมินผล	๓ ครั้ง	

๗. วิธีการดำเนินการ

การดำเนินการ	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ประกาศรับสมัคร/คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ		←	→									
อบรมถ่ายทอดความรู้				←								→
ติดตามให้คำแนะนำ ประเมินผล				←								→

๘. งบประมาณ (ต่อปี)

๑. อบรมถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๔ ครั้ง

- ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๓๐ ราย ๆ ละ ๔ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท
เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท
  - ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๓๐ ราย ๆ ละ ๘ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท
เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท
  - ค่าประเมินแปลงเบื้องต้น (วัสดุ และติดตามแปลง) จำนวน ๓๐ แปลง ๆ ละ ๓๐๐ บาท
เป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท
  - ค่าจ้างตรวจประเมินรับรองแปลง จำนวน ๓๐ แปลง ๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท
เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๗,๐๐๐ บาท**

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรมีความรู้ด้านระบบการผลิตข้าว GAP ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ของเป้าหมายทั้งหมด
๒. แปลงเกษตรกรได้รับการรับรองระบบการผลิตข้าว GAP ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของ เป้าหมายการตรวจทั้งหมด

โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพในชุมชน

๑. หลักการเหตุผล

เกษตรกรทุกภาคส่วนมักจะประสบปัญหาด้านการเกษตรที่หลากหลาย แตกต่างกันไปแต่ละครัวเรือน ไม่ว่าจะเป็น เงินทุน พื้นที่ทำกิน แรงงานในครัวเรือน ทักษะความรู้ สุขภาพ ภัยที่สูงขึ้น ปัญหาที่กล่าวมา ส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพทางการเกษตร หลัก ๆ คือ รายได้ที่จะนำมาใช้สอยในครัวเรือน

สมาชิกในชุมชนตำบลกุดโดนส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม เมื่อว่างเว้นจากการทำนา ก็มักจะมีการประกอบอาชีพเสริม เช่น ทอเสื่อกก ทอผ้าฝ้าย สานเครื่องใช้สอยจากไม้ไผ่ บางครัวเรือนได้ยึดเป็นอาชีพหลักสร้างรายได้ให้กับครอบครัว การทอเสื่อกก เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีการสืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ส่วนใหญ่นำมาใช้สอยในครัวเรือน เนื่องจากกหาสามารถหาได้ง่ายในแหล่งธรรมชาติ และยังมีการพัฒนาลวดลาย แบบของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับปัจจุบัน

เพื่อเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้สามารถยึดเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพรองได้ และเป็นการส่งเสริมอาชีพให้แก่สมาชิกในชุมชน สร้างรายได้ สร้างเงินทุนหมุนเวียน และเป็นการพัฒนาศักยภาพให้สมาชิกในชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ยั่งยืนต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพเสริมสร้างรายได้นอกเหนือจากการทำนา
๒. เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่สมาชิกกลุ่มในชุมชน มีความสามัคคี เกิดความยั่งยืน
๓. เพื่อให้ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมได้ตลอดทั้งปี

๓. เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลกุดโดน

๖. กิจกรรม

กิจกรรม	ปริมาณงาน	หมายเหตุ
๑. รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเป้าหมาย	๓๐ ราย	
๒. อบรมถ่ายทอดความรู้	๑ ครั้ง	
๓. ติดตามให้คำแนะนำ และประเมินผล	๓ ครั้ง	

๗. วิธีการดำเนินการ

การดำเนินการ	เดือน												
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
ประกาศรับสมัคร/คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	←→												
อบรมถ่ายทอดความรู้			←→										
ติดตามให้คำแนะนำ ประเมินผล				←→									

๘. งบประมาณ (ต่อปี)

๑. อบรมถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๑ ครั้ง

- ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๓๐ ราย ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท

เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๓๐ ราย ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท

เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท

- ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๓ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท

เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท

- ค่าวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในอบรมถ่ายทอดความรู้ เช่น กระดาษ ปากกา สมุด เอกสารประกอบบทเรียน เป็นต้น

เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๗,๓๐๐ บาท

๒. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต เช่น กกหรือไถล เชือกไนลอน ฟิม โหง สีย้อม และอื่น ๆ ที่จำเป็น

เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๗,๓๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรมีอาชีพเสริมสร้างรายได้นอกเหนือจากการทำนา

๒. ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีความสามัคคี เกิดความยั่งยืน

๓. เกิดการดำเนินกิจกรรมของชุมชนตลอดทั้งปี

ตำบลคำเหมือดแก้ว

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๓.๑.๑ ข้าว

เป้าหมาย : ๑. เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวที่มีคุณภาพ

๒. เพื่อลดการเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และเพิ่มมูลค่าจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

กลยุทธ์ : การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว และลดการเผา

โครงการที่ ๑ เพิ่มศักยภาพการผลิต และลดต้นทุนการผลิตข้าว พร้อมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มจากเศษฟางข้าว

๓.๑.๒ เห็ดกระด้าง

เป้าหมาย : เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตเห็ดกระด้างที่มีคุณภาพ

กลยุทธ์ : การเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิตเห็ด

โครงการที่ ๑ พัฒนาศักยภาพและเพิ่มผลผลิตเห็ดที่มีคุณภาพสูง

๓.๑.๓ ผักปลอดภัยไร้สารพิษ

เป้าหมาย : เพื่อเพิ่มพัฒนาคุณภาพและเพิ่มผลผลิตผักปลอดภัยไร้สารพิษ

กลยุทธ์ : การเพิ่มศักยภาพการผลิตผักปลอดภัยไร้สารพิษ

โครงการที่ ๑ พัฒนาศักยภาพและเพิ่มผลผลิตผักปลอดภัยไร้สารพิษ

๓.๒ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๒.๑ แหล่งน้ำ

เป้าหมาย : เพื่อสร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน ให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร

กลยุทธ์ : สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน

โครงการที่ ๑ ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อจัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

ชื่อโครงการ เพิ่มศักยภาพการผลิต และลดต้นทุนการผลิตข้าว พร้อมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มจากเศษฟางข้าว

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากราคาข้าวมีแนวโน้มสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรปลูกข้าวแทน อ้อยโรงงานที่ครบอายุ เนื่องจากราคาอ้อยโรงงานมีแนวโน้มลดลง เช่นในจังหวัดเลย หนองบัวลำภู อุดรธานี มหาสารคาม ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ ขอนแก่น และนครราชสีมา เป็นต้น และขยายเนื้อที่ในพื้นที่ปล่อยว่าง สำหรับผลผลิตต่อไร่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากปริมาณน้ำฝนเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของต้นข้าว และไม่ประสบปัญหาภัยแล้งเหมือนปีที่ผ่านมา

จากการศึกษาต้นทุนการผลิตข้าวในพื้นที่นอกเขตชลประทาน มีต้นทุนการผลิต ๓,๑๐๐ บาทต่อไร่ ในเขตชลประทาน ๕,๓๑๕ บาทต่อไร่ ซึ่งมีต้นทุนค่อนข้างสูงหากไม่ปรับตัวจะไม่สามารถแข่งขันได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการรองรับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น เห็นควรจัดทำโครงการเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าว โดยเน้นที่องค์กรเกษตรกร เช่น กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ศูนย์ข้าวชุมชน สหกรณ์การเกษตร หรือวิสาหกิจชุมชน เพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตข้าวคุณภาพ ลดต้นทุนการผลิต พร้อมทั้งเชื่อมโยงตลาดไปพร้อม ๆ กัน

อีกทั้ง กรมส่งเสริมการเกษตรได้พิจารณากิจกรรมโครงการที่มุ่งเน้นให้เกษตรกรใช้ประโยชน์จากเศษวัสดุ การเกษตร เพื่อลดต้นทุน และเพิ่มมูลค่าจากเศษวัสดุการเกษตร ประกอบกับสถานการณ์ปัจจุบันเกิดปัญหา วิกฤตหมอกควันปกคลุม และเกิดฝุ่นละอองขนาดเล็กในหลายพื้นที่ของประเทศไทย โดยมีสาเหตุสำคัญประการ หนึ่ง คือ การเผาในพื้นที่การเกษตร ซึ่งการเผาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน และเศรษฐกิจ ของประเทศเป็นอย่างมาก รวมทั้งยังส่งผลเสียต่อการทำอาชีพการเกษตรโดยตรง กล่าวคือ การเผาในพื้นที่ การเกษตรยังเป็นการทำลายโครงสร้างและความอุดมสมบูรณ์ของดิน ทำให้ดินเสื่อมโทรม ขาดความอุดมสมบูรณ์ ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และผลผลิตที่ได้รับต่ำกว่าที่ควรจะเป็นด้วย จึงควรสนับสนุนการนำเศษวัสดุการเกษตรมา ทำประโยชน์ เพิ่มมูลค่า ทดแทนการเผา

วัตถุประสงค์

- เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวที่มีคุณภาพ
- เพื่อลดการเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และเพิ่มมูลค่าจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

๒. เป้าหมาย

- พื้นที่นาข้าว ม.๔,๖ ตำบลคำเหมือดแก้ว อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๓. ระยะเวลาดำเนินงาน

- ระหว่าง มกราคม ๒๕๖๖ – ธันวาคม ๒๕๗๐

๔. พื้นที่ดำเนินการ

- ม.๔,๖ ตำบลคำเหมือดแก้ว อำเภอห้วยเม็ก

๕. กิจกรรม

ที่	ชื่อกิจกรรม	เป้าหมายดำเนินการรวม		งบประมาณรวม (บาท)
		จำนวน	หน่วยนับ	
๑	พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีความรู้ด้านการผลิต และลดต้นทุนการผลิตข้าว			
	๑.๑ จัดเวทีถ่ายทอดความรู้	๓๐	ราย	๒๕,๐๐๐
	๑.๒ ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ดี	๓๐	ราย	๕๖,๒๕๐
	๑.๓ จัดทำแปลงพิสูจน์ทราบโดยใช้แปลงนาเป็น ตี๋รา	๒	แปลง	๒๐,๐๐๐
	๑.๔ จัดทำปุ๋ยหมักจากฟางข้าว	๑	จุด	๑๐,๐๐๐
	๑.๕ สรุปผลการดำเนินงานโครงการฯ			๔,๘๐๐
รวม				๑๑๖,๐๕๐

๖. วิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ ๑.๑ จัดเวทีถ่ายทอดความรู้

ที่	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	สำนักงานเกษตรอำเภอ	๓๐	ราย	๒๕,๐๐๐	อำเภอ
รวม		๓๐	ราย	๒๕,๐๐๐	อำเภอ

๑) เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการและสามารถยอมรับเงื่อนไขการดำเนินงานโครงการได้จำนวน ๓๐ ราย

๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะต้องรวมกลุ่มกันและดำเนินกิจกรรม พร้อมทั้งมีการบริหารจัดการในรูปแบบกลุ่ม และจัดตั้งเป็นศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน

๓. จัดเวทีถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรสมาชิกศูนย์ฯ ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ และการบริหารจัดการศูนย์ฯ ให้เข้มแข็ง จำนวน ๓๐ ราย รายละ ๕ ครั้ง ครั้งละ ๑ วัน

กิจกรรมที่ ๑.๒ ส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ดี

ที่	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	พื้นที่นาข้าว ม.๔,๖ ตำบลคำเหมือดแก้ว	๓๐	ราย	๕๖,๒๕๐	อำเภอ
รวม		๓๐	ราย	๕๖,๒๕๐	อำเภอ

๑) เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑. จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ในแปลงนาข้าวของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๓๐ รายๆละ ๕ ไร่ รวม ๑๕๐ ไร่

๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์คุณภาพดี ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ (จากหน่วยงานที่ผลิตเมล็ดพันธุ์สังกัดกรมวิชาการเกษตร) ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน และการบริหารจัดการ เช่น การเตรียมดิน การปฏิบัติดูแลรักษา

๓. จัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการฯ โดยสำนักงานเกษตรอำเภอ

กิจกรรมที่ ๑.๓ จัดทำแปลงพิสูจน์ทราบโดยใช้แปลงนาเป็นตำรา

ที่	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	พื้นที่นาข้าว ม.๔,๖ ตำบลคำเหมือดแก้ว	๒	แปลง	๒๐,๐๐๐	อำเภอ
รวม		๒	แปลง	๒๐,๐๐๐	อำเภอ

๑) เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑. จัดทำแปลงพิสูจน์ทราบ โดยกำหนดปัจจัยในการพิสูจน์เป็น ๒ ปัจจัย ได้แก่ ทดสอบการใช้สารชีวภัณฑ์ ทดสอบการใช้ปุ๋ยชีวภาพ PGPR ทดสอบการใช้จุลินทรีย์สังเคราะห์แสง ทดสอบการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ทดสอบการใช้น้ำหมักต่างๆ เป็นต้น ซึ่งจะต้องจัดทำแปลงพิสูจน์ทราบจำนวน ๒ แปลงๆละ ๕ ไร่ รวมเป็น ๑๐ ไร่

๒. สนับสนุนปัจจัยการจัดทำแปลงพิสูจน์ทราบ ได้แก่ สารชีวภัณฑ์ ปุ๋ยชีวภาพ PGPR ปุ๋ยเคมี ชุดตรวจวิเคราะห์ดิน และอื่นๆ ตามความเหมาะสม

กิจกรรมที่ ๑.๔ จัดทำปุ๋ยหมักจากฟางข้าว

ที่	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	พื้นที่นาข้าว ม.๔,๖ ตำบลคำเหมือดแก้ว	๑	จุด	๑๐,๐๐๐	อำเภอ
รวม		๑	จุด	๑๐,๐๐๐	อำเภอ

๑) เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

สนับสนุนปัจจัยการจัดทำกองปุ๋ยหมักจากฟางข้าว โดยรวบรวมเศษฟางข้าวจากกลุ่มสมาชิก และมูลสัตว์ต่างๆ ให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ๑ จุด สนับสนุนงบประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท โดยสนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ในการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ ๑.๕ สรุปผลการดำเนินงานโครงการฯ

ที่	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	สำนักงานเกษตรอำเภอ	-	-	๔,๘๐๐	อำเภอ
รวม		-	-	๔,๘๐๐	อำเภอ

๑) เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการฯ โดยนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอ

๗. งบประมาณ

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน งบประมาณ ๑๑๖,๐๕๐บาท

๑. ค่าอาหารสำหรับเกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย รายละ ๕ มื้อ มื้อละ ๑๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท

๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย รายละ ๑๐ มื้อ มื้อละ ๒๕ บาท รวมเป็นเงิน ๗,๕๐๐ บาท

๓. ค่าวัสดุฝึกอบรม/อุปกรณ์ในการฝึกอบรมรวมเป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท

๔. สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ดี จำนวน ๒,๒๕๐ กิโลกรัม ไร่ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๕๖,๒๕๐ บาท

๕. สนับสนุนการจัดทำแปลงพิสูจน์ทราบ จำนวน ๒ แปลง ไร่ละ ๑๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท

๖. สนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ในการทำปุ๋ยหมักจากฟางข้าว จำนวน ๑ จุดๆละ ๑๐,๐๐๐ บาท

๗. ค่าใช้จ่ายในการติดตามดำเนินงาน ๔,๘๐๐ บาท

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

เชิงปริมาณ ๑. มีศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี อย่างน้อย ๑ ศูนย์

๒. มีสมาชิกไม่น้อยกว่าศูนย์ละ ๓๐ ราย

๓. สมาชิกไม่น้อยกว่า ๑๕ ราย นำเศษฟางข้าวไปใช้ประโยชน์ทดแทนการเผา

เชิงคุณภาพ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๓๐ ราย ได้รับความรู้และเข้าใจเทคโนโลยีการผลิต เมล็ดพันธุ์ข้าว และการทำปุ๋ยหมักจากฟางข้าว

ชื่อโครงการ พัฒนาศักยภาพและเพิ่มผลผลิตเมล็ดที่มีคุณภาพสูง

๑. หลักการและเหตุผล

การ"เพาะเห็ด" เป็นอีกหนึ่งอาชีพที่น่าสนใจ เมื่อสามารถสร้างรายได้ที่ดีและยังมีการลงทุนไม่สูงใช้เงินลงทุนก่อร่างธุรกิจเพียงหลักพันบาทเท่านั้น ทั้งในเรื่องของสถานที่ที่ใช้ก็ไม่จำเป็นต้องมีมาก เพียงแค่โรงจอดรถในบ้านก็สามารถบันดาลให้เป็นที่เพาะเห็ดได้แล้ว แต่ผ่านการอบรมในเรื่องของการเพาะเห็ดอย่างถูกต้องตามหลักการก็สามารถทำธุรกิจนี้ได้อย่างง่ายดาย ที่สำคัญยังเป็นเกษตรกรรมในร่มซึ่งหมดกังวลในเรื่องที่ต้องตากแดดได้เลย สามารถเลือกธุรกิจเพาะเห็ดนี้เป็นทางเลือกได้ที่เป็นความต้องการของตลาดและราคาดี กลายเป็นพืชเศรษฐกิจ ทำให้เกษตรกรมีรายได้จำนวนมาก การส่งเสริมให้เกษตรกร"เพาะเชื้อเห็ด"และ"เพาะเห็ด"จำหน่ายในท้องถิ่น ของตนเอง และนำส่งขายให้กับประเทศเพื่อนบ้าน

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตเห็ดกระด้างที่มีคุณภาพ

๓. เป้าหมาย

- เกษตรกรกลุ่มผู้เพาะเห็ดกระด้าง ม. ๒,๙ ตำบลคำเหมือดแก้ว

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

- ระหว่าง มกราคม ๒๕๖๖ – ธันวาคม ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

- ม. ๒,๙ ตำบลคำเหมือดแก้ว อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๖. กิจกรรม

ที่	ชื่อกิจกรรม	เป้าหมายดำเนินการรวม		งบประมาณรวม (บาท)
		จำนวน	หน่วยนับ	
๑	พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีความรู้ด้านการผลิต เห็นกระด้างที่มีคุณภาพ ๑.๑ จัดเวทีถ่ายทอดความรู้	๓๐	ราย	๑๕,๐๐๐
๒	ส่งเสริมการเพาะเห็นกระด้างครบวงจร ๒.๑ ส่งเสริมการผลิตถูงก้อนเชื้อ ๒.๒ ส่งเสริมการสร้างโรงเรือน การปรับอุณหภูมิ และเทคนิคที่ทำให้เห็นดอกออกดอกจำนวนมากๆ	๑	กลุ่ม	๒๔๐,๐๐๐
		๓๐	โรงเรือน	๓๐๐,๐๐๐
รวม				๕๕๕,๐๐๐

๗. วิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ ๑.๑ จัดเวทีถ่ายทอดความรู้

ที่	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	ม.๒,๙ ตำบลคำเหมือดแก้ว	๓๐	ราย	๑๒,๐๐๐	อำเภอ
รวม		๓๐	ราย	๑๒,๐๐๐	อำเภอ

๑) เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการและสามารถยอมรับเงื่อนไขการดำเนินงานโครงการได้จำนวน ๓๐ ราย

๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะต้องรวมกลุ่มกันและดำเนินกิจกรรม พร้อมทั้งมีการบริหารจัดการในรูปแบบกลุ่ม และจัดตั้งเป็นกลุ่มบ้านเห็น

๓. จัดเวทีถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรสมาชิกกลุ่ม ด้านการผลิตถูงก้อนเชื้อเห็น เทคนิคที่ทำให้เห็นดอกออกจำนวนมาก และการบริหารจัดการกลุ่มให้เข้มแข็ง จำนวน ๓๐ ราย รายละ ๒ ครั้ง ครั้งละ ๑ วัน

กิจกรรมที่ ๒.๑ ส่งเสริมการผลิตถูงก้อนเชื้อ

ที่	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	ม.๒,๙ ตำบลคำเหมือดแก้ว	๑	กลุ่ม	๒๔๐,๐๐๐	อำเภอ
รวม		๑	กลุ่ม	๒๔๐,๐๐๐	อำเภอ

๑) เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑. รวมกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เป็นกลุ่มบ้านเห็นเพื่อทำกิจกรรม การผลิตถูงก้อนเชื้อ

๒. สนับสนุนวัสดุ / อุปกรณ์ในการผลิตถูงก้อนเห็น เช่น วัสดุเพาะ หม้อนึ่งฆ่าเชื้อ เชื้อเห็น เป็นต้น

กิจกรรมที่ ๒.๒ ส่งเสริมการสร้างโรงเรียน การปรับปรุงภูมิ และเทคนิคที่ทำให้เห็นดอกออกจำนวนมากๆ

ที่	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	ม.๒,๙ ตำบลคำเหมือดแก้ว	๓๐	โรงเรียน	๓๐๐,๐๐๐	อำเภอ
	รวม	๓๐	โรงเรียน	๓๐๐,๐๐๐	อำเภอ

๑) เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

สนับสนุนวัสดุก่อสร้างโรงเรียนสำหรับบ่มถักก้อนเชื้อเห็ด จำนวน ๓๐ โรงเรียน

๘. งบประมาณ

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน งบประมาณ ๕๕๕,๐๐๐ บาท

๑. ค่าอาหารสำหรับเกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย ทยอยละ ๒ มื้อ มื้อละ ๑๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท

๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย ทยอยละ ๔ มื้อ มื้อละ ๒๕ บาท รวมเป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

๓. ค่าวัสดุฝึกอบรม/อุปกรณ์ในการฝึกอบรมรวมเป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

๔. ค่าวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๕ ชั่วโมง ทยอยละ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

๕. สนับสนุนวัสดุ / อุปกรณ์ในการผลิตถักก้อนเห็ด เช่น วัสดุเพาะ หม้อนึ่งฆ่าเชื้อ เชื้อเห็ด เป็นเงิน ๒๔๐,๐๐๐ บาท

๖. สนับสนุนวัสดุก่อสร้างโรงเรียนสำหรับบ่มถักก้อนเชื้อเห็ด จำนวน ๓๐ โรงเรียน ทยอยละ ๑๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

เชิงปริมาณ ๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้และเทคนิคการผลิตเห็ด ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๒. มีกลุ่มผู้เพาะเห็ดอย่างน้อย ๑ กลุ่ม

๓. ผลผลิตเห็ดกระด้างเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐

เชิงคุณภาพ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๓๐ ราย ได้รับความรู้และเข้าใจเทคโนโลยีการผลิต เห็ด กระด้างที่มีคุณภาพ

ชื่อโครงการ พัฒนาศักยภาพและเพิ่มผลผลิตผักปลอดภัยไร้สารพิษ

๑. หลักการและเหตุผล

พืชผักเป็นพืชอาหารที่คนไทยนิยมนำ มาใช้รับประทานกันมากเนื่องจากมีคุณค่าทางอาหารทั้งวิตามินและแร่ธาตุต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายสูง แต่ค่านิยมในการบริโภคผักนั้น มักจะเลือกบริโภคผักที่สวยงามไม่มีร่องรอยการทำลายของหนอนและแมลงศัตรูพืช จึงทำให้เกษตรกรที่ปลูกผักจะต้องใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดแมลงฉีดพ่นในปริมาณที่มาก เพื่อให้ได้ผักที่สวยงามตามความต้องการของตลาด เมื่อผู้ซื้อนำมาบริโภคแล้วอาจได้รับอันตรายจากสารพิษที่ตกค้างอยู่ในพืชผักนั้นได้เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าว เกษตรกรจึงควรหันมา ทำการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ โดยนำ เอาวิธีการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชหลายวิธีมาประยุกต์ใช้ร่วมกัน เป็นการทดแทนหรือลดปริมาณการใช้สารเคมีให้น้อยลง เพื่อความปลอดภัยของเกษตรกร ผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันผักที่นำมารับประทานจะได้มาจาก การซื้อจากตลาด ซึ่งเป็นผักที่สมบูรณ์ไปด้วยใบ ก้านและดอก ดูแล้วอยากที่จะนำไปทำอาหารมารับประทาน แต่ในลึกๆแล้วผักเหล่านั้นผ่านการปลูกมาอย่างไร การที่จะเลือกซื้อผักมารับประทานนั้น ควรที่จะเลือกผักที่มีใบขาด หรือเป็นรูที่แมลง ซึ่งเป็นหลักในการซื้อผัก

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อเพิ่มพัฒนาคุณภาพและเพิ่มผลผลิตผักปลอดภัยไร้สารพิษ

๓. เป้าหมาย

- เกษตรกรกลุ่มผู้ปลูกผักปลอดภัยไร้สารพิษ ม.๗ ตำบลคำเหมือดแก้ว

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

- ระหว่าง มกราคม ๒๕๖๖ – ธันวาคม ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

- ม. ๗ ตำบลคำเหมือดแก้ว อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๖. กิจกรรม

ที่	ชื่อกิจกรรม	เป้าหมายดำเนินการรวม		งบประมาณรวม (บาท)
		จำนวน	หน่วยนับ	
๑	พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีความรู้ด้านการผลิตผักปลอดภัยไร้สารพิษ			
	๑.๑ จัดเวทีถ่ายทอดความรู้ การบริหารจัดการศัตรูพืช	๓๐	ราย	๖,๐๐๐
๒	ส่งเสริมการผลิตพืชผักปลอดภัยไร้สารพิษ			
	๒.๑ ส่งเสริมการผลิตสารชีวภัณฑ์ น้ำหมัก และปุ๋ยอินทรีย์	๑	กลุ่ม	๑๕๐,๐๐๐
	๒.๒ ส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ดี	๑	กลุ่ม	๑๐๐,๐๐๐
รวม				๒๕๖,๐๐๐

๗. วิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ ๑.๑ จัดเวทีถ่ายทอดความรู้ การบริหารจัดการศัตรูพืช

ที่	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	ม.๗ ตำบลคำเหมือดแก้ว	๓๐	ราย	๖,๐๐๐	อำเภอ
รวม		๓๐	ราย	๖,๐๐๐	อำเภอ

๑) เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

- คัดเลือกเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการและสามารถยอมรับเงื่อนไขการดำเนินงานโครงการได้จำนวน ๓๐ ราย
- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะต้องรวมกลุ่มกันและดำเนินกิจกรรม พร้อมทั้งมีการบริหารจัดการในรูปแบบกลุ่ม และจัดตั้งเป็นกลุ่มปลูกผักปลอดภัยไร้สารพิษ
- จัดเวทีถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรสมาชิกกลุ่ม ด้านการบริหารจัดการศัตรูพืช และการบริหารจัดการกลุ่มให้เข้มแข็ง จำนวน ๓๐ ราย รายละ ๑ ครั้ง ครั้งละ ๑ วัน

กิจกรรมที่ ๒.๑ ส่งเสริมการผลิตสารชีวภัณฑ์ น้ำหมัก และปุ๋ยอินทรีย์

ที่	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	ม.๗ ตำบลคำเหมือดแก้ว	๑	กลุ่ม	๑๕๐,๐๐๐	อำเภอ
รวม		๑	กลุ่ม	๑๕๐,๐๐๐	อำเภอ

๑) เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

สนับสนุนวัสดุ / อุปกรณ์ในการผลิตสารชีวภัณฑ์ น้ำหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ เป็นต้น

กิจกรรมที่ ๒.๒ ส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ดี

ที่	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	ม.๗ ตำบลคำเหมือดแก้ว	๑	กลุ่ม	๑๐๐,๐๐๐	อำเภอ
รวม		๑	กลุ่ม	๑๐๐,๐๐๐	อำเภอ

๑) เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก โดยจัดหาจากกรมวิชาการเกษตร

๘. งบประมาณ

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน งบประมาณ ๒๕๖,๐๐๐ บาท

- ค่าอาหารสำหรับเกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย รายละ ๑ มื้อ มื้อละ ๑๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย รายละ ๒ มื้อ มื้อละ ๒๕ บาท รวมเป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท

๓. ค่าวัสดุฝึกอบรม/อุปกรณ์ในการฝึกอบรมรวมเป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท

๔. สนับสนุนวัสดุ / อุปกรณ์ในการผลิตสารชีวภัณฑ์ น้ำหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน ๑ กลุ่มๆละ ๑๕๐,๐๐๐ บาท

๕. สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก โดยจัดหาจากกรมวิชาการเกษตร จำนวน ๑ กลุ่มๆละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

เชิงปริมาณ ๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ด้านการบริหารจัดการศัตรูพืช

ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๒. ผลผลิตผักปลอดภัยไร้สารพิษเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓๐

เชิงคุณภาพ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๓๐ ราย ได้รับความรู้ด้านการบริหารจัดการศัตรูพืช และการใช้สารชีวภัณฑ์

ชื่อโครงการ ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อจัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๑. หลักการและเหตุผล

เพื่อให้การดำเนินงานโครงการปลูกผักปลอดภัยไร้สารพิษประสบผลสำเร็จ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตผักปลอดภัยอีกประการหนึ่งคือ น้ำที่ใช้ในการผลิตต้องไม่มีการปนเปื้อนของสารเคมีจากพื้นที่อื่นๆ ซึ่งการใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตรมีความเหมาะสมและเป็นไปตามหลักการของการผลิตผักปลอดภัยไร้สารพิษ จึงควรให้การสนับสนุนน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อพัฒนาและเพิ่มศักยภาพการผลิตผักปลอดภัยให้มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของตลาด

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน ให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร

๓. เป้าหมาย

- เกษตรกรกลุ่มผู้ปลูกผักปลอดภัยไร้สารพิษ ม.๗ ตำบลคำเหมือดแก้ว

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

- ระหว่าง มกราคม ๒๕๖๖ – ธันวาคม ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

- ม. ๗ ตำบลคำเหมือดแก้ว อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๖ กิจกรรม

ที่	ชื่อกิจกรรม	เป้าหมายดำเนินการรวม		งบประมาณรวม (บาท)
		จำนวน	หน่วยนับ	
๑	รวมกลุ่มเพื่อขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อจัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	๑	จุด	๓๕๐,๐๐๐
รวม				๓๕๐,๐๐๐

๗. วิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ ๑ รวมกลุ่มเพื่อขอขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อจัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

ที่	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	ม.๗ ตำบลคำเหมือดแก้ว	๑	จุด	๓๕๐,๐๐๐	อำเภอ
รวม		๑	จุด	๓๕๐,๐๐๐	อำเภอ

๑) เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑. สนับสนุนบ่อน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน ๑ ชุด ตั้งแต่การขุดเจาะ ถึงพักน้ำ ป้อนน้ำ และแผงโซลาร์เซลล์

๘. งบประมาณ

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน งบประมาณ ๓๕๐,๐๐๐ บาท

๑. สนับสนุนบ่อน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน ๑ ชุด ะละ ๓๕๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

เชิงปริมาณ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีน้ำเพียงพอต่อการผลิตผักปลอดภัย ไม่น้อยกว่า ๗ ราย

เชิงคุณภาพ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๗ ราย สามารถผลิตผักปลอดภัยไร้สารพิษได้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด

ตำบลหัวหิน

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๓.๑.๑ ข้าว

เป้าหมาย : เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวที่คุณภาพ

กลยุทธ์ : การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว

โครงการที่ ๑ การใส่ปุ๋ยให้ตรงตามค่าวิเคราะห์ดินและความต้องการของพืช

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกร

เป้าหมาย : เพื่อจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรแปรรูปผลผลิตจากข้าว

กลยุทธ์ : การรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิตจากข้าว

โครงการที่ ๑ การให้ความรู้เรื่องการรวมกลุ่มการแปรรูปสินค้า

๓.๓ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

๓.๓.๑ การแปรรูปผลผลิต

เป้าหมาย : เพื่อแปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและเพิ่มรายได้ให้คนในชุมชน

กลยุทธ์ : แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

โครงการที่ ๑ การออกแบบผลิตภัณฑ์การแปรรูปผลผลิตจากข้าวและการสร้างช่องทางการจำหน่าย

แผนงาน/โครงการ	ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		สาระสำคัญของโครงการหลัก/กิจกรรม
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)							
๑.แผนถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร									
๑.๑ โครงการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษ	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑.๑ เพื่อส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษ ชุมชนมีสุขภาพดีขึ้น
๑.๒ โครงการอบรมเศรษฐกิจพอเพียง	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑.๒ ส่งเสริมให้ชุมชนดำรงชีวิตอย่างพอเพียง
๑.๓ โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์ดีโดยกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑.๓ เพื่อเป็นแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี
๑.๔ โครงการอุดหนุนศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑.๔ เพื่อเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ
รวม	๔	๓๐๐,๐๐๐	๓	๓๐๐,๐๐๐	๔	๓๐๐,๐๐๐	๔	๓๐๐,๐๐๐	

แผนงาน/โครงการ	ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		สาระสำคัญของโครงการหลัก/กิจกรรม
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)							
๒.แผนการลงทุน									
๒.๑ โครงการส่งเสริมกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน	๑	๒๕๐,๐๐๐	๑	๒๕๐,๐๐๐	๑	๒๕๐,๐๐๐	๑	๒๕๐,๐๐๐	๒.๑ รวมกลุ่มเกษตรกร แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีให้เพียงพอ
๒.๒ โครงการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	
๒.๓ โครงการงานคลินิก									๒.๒ ผูกอบรมให้ความรู้แก่สมาชิก

เกษตรเคลื่อนที่	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	และสนับสนุนปัจจัยการผลิต
๓.แผนปรับปรุงฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ									๒.๓ เพื่อสนับสนุนงบประมาณในการจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่
๓.๑ โครงการรณรงค์การไถ กลบตอซังข้าว	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๓.๑ จัดงานรณรงค์ไถกลบตอซังข้าวและอบรมเกษตรกรเรื่องการบำรุงดิน
๓.๒ โครงการส่งเสริมการ ปลูกปอเทือง ปรับปรุงบำรุง ดิน	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๓.๒ สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ปอเทือง
รวม	๕	๔๗๐,๐๐๐	๕	๔๗๐,๐๐๐	๕	๔๗๐,๐๐๐	๕	๔๗๐,๐๐๐	

ตำบลโนนสะอาด

แนวทางที่จะนำมาแก้ไขปัญหาทางการเกษตรสามารถแยกออกได้ทั้งหมด ๓ แผนงาน คือ

๑. แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี

- โครงการผักปลอดภัยจากสารพิษ
- โครงการส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมือง
- โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ
- โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลา
- โครงการส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร
- โครงการส่งเสริมการเพาะเห็ดในโรงเรือน
- โครงการส่งเสริมไร่นาสวนผสมเพื่อแก้ไขปัญหาาราคาผลผลิตตกต่ำ
- โครงการปลูกไม้ผลสวนหลังบ้าน

๒. แผนการลงทุน (ธุรกิจชุมชน)

- โครงการแปรรูปอาหารในกลุ่มแม่บ้าน

๓. แผนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- โครงการลดการใช้สารเคมี

โครงการส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาด
- สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก

๒. หลักการและเหตุผล

ตามที่คณะรัฐมนตรี ได้อนุมัติให้กรมส่งเสริมการเกษตร จัดตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลขึ้น เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ของเกษตรกรและเป็นจุดประสานงานระหว่างเกษตรกรและหน่วยงานในภาครัฐ และเอกชน ภายใต้ศูนย์บริการฯ มีการบริหารงานโดยคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ จัดให้มีการฝึกอบรม ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรตามความต้องการของเกษตรกรอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง และมีบทบาทหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเกษตรและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร
๒. เพื่อเป็นแหล่งประสานงานระหว่างภาครัฐและเกษตรกร
๓. เพื่อให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการบริหารงานภายใต้ศูนย์
๔. เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในระดับตำบล
๕. เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชน

๔. เป้าหมาย

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลโนนสะอาด

๕. สถานที่ดำเนินการ

ที่ทำการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลโนนสะอาด

๖. แผนการดำเนินงาน

ระหว่าง มกราคม ๒๕๖๖ – ธันวาคม ๒๕๗๐

๗. วิธีดำเนินการ

ประชุมคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลโนนสะอาด

๘. งบประมาณ

๑. ค่าเบี้ยเลี้ยงประชุมคณะกรรมการ ๑๕ คนๆละ ๕๐ บาท /๑๒เดือน	เป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท
๒. ค่าวัสดุปรับปรุงศูนย์ ฯ	เป็นเงิน ๑๑,๐๐๐ บาท
๓. ค่าฝึกอบรม ศึกษาดูงาน	เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน	รวมเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท
	รวม ๓ ครั้ง ๑๕๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลตอบแทนของโครงการ

๑. เกษตรกรมีส่วนร่วมในการพัฒนา เกิดความเข้มแข็งในชุมชน
๒. เกษตรกรมีความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากศูนย์บริการฯ

โครงการส่งเสริมไร่นาสวนผสม

๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาด
- สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก

๒. หลักการและเหตุผล

เกษตรกรตำบลโนนสะอาด มีอาชีพในการปลูกพืชเป็นส่วนใหญ่ เกษตรกรส่วนมากจะปลูกพืชชนิดเดียว ไม่ปลูกพืชหลายอย่าง ทำให้ผลผลิตเมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวจะมีมากจนล้นตลาด ส่งผลให้ราคาตกต่ำ การปลูกพืชแบบไร่นาสวนผสมได้ เพราะสามารถแก้ไขปัญหาราคาสินค้าตกต่ำได้และมีรายได้กระจายตลอดปี ลดความเสี่ยงเรื่องราคาได้

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร
๒. เพื่อลดความเสี่ยงเรื่องราคาสินค้าตกต่ำ
๓. เกษตรกรมีรายได้ตลอดปี

๔. เป้าหมาย

หมู่ที่ ๑ - ๖ ตำบลโนนสะอาด อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๕. สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๖ ตำบลโนนสะอาด อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๖. แผนการดำเนินงาน

ระหว่าง มกราคม ๒๕๖๖ - ธันวาคม ๒๕๗๐

๗. วิธีดำเนินการ

จัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร เรื่อง การทำไร่นาสวนผสมและศึกษาดูงาน

๘. งบประมาณ

๑. ค่าเช่ารถศึกษาดูงาน ๑ คัน ๆ ละ ๘,๕๐๐ บาท /วัน จำนวน ๑ วัน เป็นเงิน ๘,๕๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารกลางวันวันฝึกอบรม จำนวน ๑ มื้อ ๖๐ คน ๆ ละ ๗๕ บาท เป็นเงิน ๔,๕๐๐ บาท
๓. ค่าอาหารว่างวันฝึกอบรม เข้า-บ่าย จำนวน ๖๐ คน ๆ ละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
๔. ค่าเบี้ยเลี้ยง จำนวน ๖๐ คน ๑ วันๆ ละ ๑๒๐ บาท เป็นเงิน ๗,๒๐๐ บาท
๕. ค่าตอบแทนวิทยากร ๒ คน ๆ ละ ๖ ชม. ๆ ละ ๒๐๐ บาท เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท

๖. ค่าวัสดุฝึกอบรม

เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน ๓๑,๘๐๐ บาท
รวม ๓ ครั้ง ๙๕,๔๐๐ บาท

๙. ผลตอบแทนของโครงการ

- ๑. เกษตรกร จำนวน ๑๘๐ คน ใน ๗ หมู่บ้าน จะมีความรู้การทำไร่นาสวนผสม
- ๒. เกษตรกรมีรายได้ตลอดปี
- ๓. แก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาด

โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี (ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕,กข๖, พื้นเมือง)

- ๑. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี (ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕,กข๖, พื้นเมือง)
- ๒. ภายใต้อำเภอ - แผนงานด้านการเกษตร
ผู้รับผิดชอบโครงการ องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง,
ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๓ หลักการและเหตุผล

ตำบลโนนสะอาด เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา พื้นที่ประมาณ ๘,๐๔๐ ไร่ ส่วนใหญ่เกษตรกรซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวจากหน่วยงานของทางราชการและเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการซื้อเมล็ดพันธุ์จากเอกชนได้เมล็ดพันธุ์ที่คุณภาพต่ำ มีการปนของพันธุ์ข้าว และราคาสูงกว่าราคาทั่วไป

๔ วัตถุประสงค์

๔.๑ เพื่อให้เกษตรกรในตำบลบึงนาเรียงและพื้นที่ใกล้เคียงมีเมล็ดข้าวพันธุ์ดีที่มีคุณภาพเพาะปลูก

๔.๒ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรศูนย์ข้าวชุมชน/สมาชิกแปลงใหญ่ข้าว ตำบลบึงนาเรียง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๕ เป้าหมาย

เกษตรกรสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนตำบลโนนสะอาด หมู่ที่ ๖ จำนวน ๓๐ ราย พื้นที่ ๑๐๐ ไร่

๖ พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๖ และหมู่ที่ ๗ ตำบลโนนสะอาด อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๗ ระยะเวลาในการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๗๐

๘ แผนการดำเนินงาน

ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ปริมาณ หน่วย วัด	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐										
			ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.
๑	ขออนุมัติโครงการ	-	←————→										

๒	ประชุมชี้แจงโครงการ	๑ ครั้ง																	
๓	คัดเลือกพื้นที่/เกษตรกร	๑ ครั้ง																	
๔	วางแผนถ่ายทอดความรู้	-																	
๕	จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการถ่ายทอดความรู้และปัจจัยการผลิต	-																	
๖	ถ่ายทอดความรู้และมอบปัจจัยการผลิตเกษตรกร	๑ ครั้ง																	
๗	ติดตาม/สรุปผลการดำเนินงาน	๖ ครั้ง																	

๙ วิธีการดำเนินงาน

๙.๑ รายละเอียดโครงการ

๑ กิจกรรมอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว แก่สมาชิกศูนย์ข้าวชุมชน จำนวน ๓๐ ราย

- เป็นค่าอาหารและเครื่องดื่มรายละเอียด ๗๕ บาท/วัน จำนวน ๓ วัน เป็นเงิน ๖,๗๕๐ บาท

-ค่าวัสดุฝึกอบรม รายละเอียด ๓๐ บาท เป็นเงิน ๙๐๐ บาท

-ค่าป้ายไวนิลชื่อโครงการ ขนาด ๑x๒ ตารางเมตรละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๓๐๐ บาท

-ค่าวิทยากร ชั่วโมงละ ๖๐๐ บาท จำนวน ๓ ชั่วโมง เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๙,๗๕๐ บาท

๒ กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิต

-ค่าต้นเมล็ดพันธุ์ข้าว ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ กก.ละ ๒๖ บาท สำหรับเกษตรกร ๓๐ รายๆละ ๒๕ กก.เป็นเงิน ๑๙,๕๐๐ บาท

-ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว กข๖ กก.ละ ๒๓ บาท สำหรับเกษตรกร ๓๐ รายๆละ ๒๕ กก. เป็นเงิน ๑๗,๒๕๐ บาท

ค่าปุ๋ยเคมี เกษตรเป็นผู้ดำเนินการเอง

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายทุกประเภท สามารถถัวเฉลี่ยได้ตามความจำเป็น

รวมเป็นเงิน ๓๖,๗๕๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๖,๕๕๐ บาท

๙.๒ แผนการใช้เงิน

ที่	ขั้นตอน/กิจกรรม	ช่วงระยะเวลาดำเนินการปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐											
		ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑	จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการถ่ายทอดความรู้ และปัจจัยการผลิต												
๒	เบิกจ่ายงบประมาณในการถ่ายทอดความรู้												

๙.๓ การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบโครงการ)

-องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาด

-ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๑๐ งบประมาณ

-รวมทั้งสิ้น ๔๖.๕๐๐ บาท

๑๑ แหล่งงบประมาณ

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาด

๑๒ ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑๒.๑ ผลผลิตหรือผลตอบ

- สมาชิกศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นรายละ ๒,๐๐๐ บาท จำนวน ๓๐ ราย

คิดเป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท

๑๒.๒ ผลกระทบ/ผลผลิตโดยทางอ้อม

-เกษตรกรในพื้นที่ตำบลอิตี้อ้อมมีแหล่งจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ดีและมีคุณภาพเพาะปลูก

-เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีความเป็นอยู่ที่ดี

โครงการอบรมการแปรรูปผลผลิตในกลุ่มแม่บ้าน

๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาด
- สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก

๒. หลักการและเหตุผล

ตำบลโนนสะอาด เป็นตำบลที่ชุมชนประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก เช่นเดียวกับเกษตรกรจากพื้นที่อื่น ปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรที่พบเป็นประจำคือ ราคาผลผลิตตกต่ำเนื่องจากฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิตจะออกสู่ตลาดพร้อม ๆ กัน ถ้าหากนำวัตถุดิบจากการเกษตรมาแปรรูปสำหรับเก็บไว้ในครัวเรือนและจำหน่ายเป็นอาชีพเสริม ก็จะช่วยให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวเกษตรกร
๒. เพื่อเป็นการถนอมอาหาร
๓. เพื่อแก้ไขราคาผลผลิตตกต่ำ
๔. เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

๔. เป้าหมาย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๓ กลุ่มๆละ ๓๐ คน

๕. สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๗ ตำบลโนนสะอาด อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๖. แผนการดำเนินงาน

ระหว่าง มกราคม ๒๕๖๖ - ธันวาคม ๒๕๗๐

๗. วิธีดำเนินการ

คัดเลือกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีความสนใจ และสภาพของกลุ่มมีความเข้มแข็ง อบรมเชิงปฏิบัติการด้านการแปรรูปผลผลิต ศึกษาดูงานจากกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ

๘. งบประมาณ

๑. ค่าวัสดุอบรมและสาธิต	๓ กลุ่ม ๆละ	เป็นเงิน	๓๐,๐๐๐	บาท	
๒. ค่าเบี้ยเลี้ยงวิทยากร	๕ ชั่วโมง ๆละ ๓๐๐ บาท	๓ กลุ่ม	เป็นเงิน	๔,๕๐๐	บาท
๓. ค่าศึกษาดูงาน	๓ กลุ่มๆละ ๓,๕๐๐ บาท	เป็นเงิน	๑๐,๕๐๐	บาท	
		รวมเป็นเงิน	๔๕,๐๐๐	บาท	

๙. ผลตอบแทนของโครงการ

๑. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๓ กลุ่ม (ประมาณ ๙๐ คน) ได้รับความรู้ในการแปรรูปผลผลิต

๒. นำความรู้ไปถนอมอาหารบริโภคและบริโภคในครัวเรือนและเพิ่มรายได้
๓. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
๔. แก้ไขปัญหาการเน่าเสียของผลผลิต

ชื่อโครงการ ทำการเกษตรแบบผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ๑.๑ องค์กรบริหารส่วนตำบลโนนสะอาด
- ๑.๒ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลโนนสะอาด
- ๑.๓ สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์
- ๑.๔ สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๒. หลักการและเหตุผล

จากการผลิตพืชเชิงเดี่ยวของเกษตรกรส่วนใหญ่ ทำให้เกษตรกรเสี่ยงต่อการลงทุน จากสภาวะภัยธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม และราคาผลผลิตที่ไม่แน่นอน บางปีผลผลิตมีไม่เพียงพอแม้แต่จะบริโภคในครัวเรือน จึงควรส่งเสริมเกษตรกรมีการกระจายการผลิต ในรูปแบบทำการเกษตรผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยการขุดลอกสระสำหรับเก็บน้ำและเลี้ยงปลา การปลูกไม้ยืนต้นสำหรับใช้สอย ไม้ผล พืชผัก และเลี้ยงสัตว์ เพื่อเป็นการกระจายแรงงานให้มีงานทำตลอดปี มีอาหารบริโภค ลดความเสี่ยง และลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จึงได้จัดทำโครงการทำการเกษตรผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ขึ้นเพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรได้เรียนรู้เรื่องการกระจายการผลิตในไร่นาของตนเอง ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และสามารถพึ่งพาตนเองได้ต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ ลดความเสี่ยงจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว
- ๓.๒ มีอาหารบริโภค ลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือนเกษตรกร

๔. เป้าหมาย

- ๔.๑ จัดตั้งกลุ่มและส่งเสริมการจัดทำแปลงเรียนรู้เกษตรผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
- ๔.๒ ฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
- ๔.๓ สามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้ครัวเรือนเกษตรกร
- ๔.๔ เกษตรกรมีงานทำตลอดปี ช่วยลดการเคลื่อนย้ายแรงงานไปทำงานนอกพื้นที่

๕. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑-๗ ตำบลโนนสะอาด อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๗๐

๗. แผนการดำเนินการ

- ๘.๑ อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี
- ๘.๒ ฝึกปฏิบัติ

๘. วิธีการดำเนินงาน

- ๘.๑ รายละเอียดโครงการ
  - ๘.๑.๑ จัดประชุมชี้แจงโครงการ
  - ๘.๑.๒ คัดเลือกเกษตรกรที่มีความสนใจ
    - ๘.๑.๓ ถ่ายทอดเทคโนโลยีตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร และพาเกษตรกรดูงานแปลง

ที่ประสบผลสำเร็จในการทำการเกษตรผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
 ๘.๑.๔ สนับสนุนพันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ให้แก่เกษตรกรที่ร่วมโครงการ
 ๘.๑.๕ ประเมินผลการดำเนินงานของเกษตรกรที่ร่วมโครงการ

๘.๒ การบริหารโครงการ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลโนนสะอาด

๙. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

แผน/กิจกรรม	ปริมาณ	งบประมาณ ต่อ หน่วย (บาท)	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐
แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี			
- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	๒๐ ราย	๑๐๐	๒,๐๐๐
- เอกสารวิชาการ	๒๐ ชุด	๒๐	๔๐๐
- ค่าตอบแทนวิทยากร	๑ รุ่น	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐
- ค่าเครื่องเสียงและสถานที่	๑ รุ่น	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐
- ค่าป้ายผ้า	๑ รุ่น	๓๐๐	๓๐๐
- ค่าใช้จ่ายในการศึกษาดูงาน	๑ วัน	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
แผนการลงทุน			
ปัจจัยการผลิต - ปุ๋ยคอก,ยูเรีย - พันธุ์ไม้ยืนต้น - พันธุ์ไม้ผล - พันธุ์ปลา - อื่นๆ	๒๐ ราย	๓,๐๐๐	๖๐,๐๐๐
รวม	-	-	๗๔,๗๐๐

๑๐. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑๐.๑ ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

- เกษตรกรมีอาหารไว้บริโภคภายในครัวเรือนอย่างเพียงพอ
- ลดความเสี่ยงจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว
- ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือน

๑๐.๒ ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยอ้อม

- เป็นการบำรุง พันธุ์ทรัพยากรธรรมชาติ สร้างพื้นที่สีเขียว
- เกษตรกรมีงานทำตลอดปี ช่วยลดการเคลื่อนย้ายแรงงานไปทำงานนอกพื้นที่
- เป็นแหล่งผลิตอาหารในชุมชน

ตำบลบึงนาเรียง

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๓.๑.๑ ข้าว

เป้าหมาย : เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวที่คุณภาพ

กลยุทธ์ : การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการผลิตข้าวคุณภาพดี

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการปลูกถั่วลิสงหลังนา

โครงการที่ ๓ ส่งเสริมการปลูกผักสวนครัว

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกร

เป้าหมาย : เพื่อจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรแปรรูปผลผลิตจากข้าว

กลยุทธ์ : การรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิตจากข้าว

โครงการที่ ๑ การให้ความรู้เรื่องการรวมกลุ่มการแปรรูปสินค้า

โครงการที่ ๒ การแปรรูปถั่วลิสง

๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๒.๑ แหล่งน้ำ

เป้าหมาย : เพื่อสร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน ให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร

กลยุทธ์ : สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน

โครงการที่ ๑ การของบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อขุดลอกหนองน้ำ/สระน้ำใน

หมู่บ้าน

โครงการที่ ๒ ขุดเจาะบ่อบาดาลในไร่นา

โครงการที่ ๓ โครงการสร้างฝายชะลอน้ำ

โครงการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัว

- .....
๑. ชื่อโครงการ   โครงการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัว
  ๒. ภายใต้อำนาจ   แผนงานการเกษตร องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง
  ๓. หลักการและเหตุผล

พืชผักที่ประชากรของตำบลบึงนาเรียงบริโภคส่วนใหญ่นำเข้าจากแหล่งผลิตนอกชุมชน ซึ่งเป็นการผลิตเพื่อการค้าไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้บริโภค เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงดังกล่าว อีกทั้งเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการจังหวัดกาฬสินธุ์ คนดี สุขภาพดี รายได้ดี และก่อประโยชน์ดังนี้

๑. ผักสวนครัวปลูกง่าย ลงทุนน้อย ให้ผลผลิตตลอดปี มีผักสดประกอบอาหารในชีวิตประจำวัน (ควรบริโภคผักวันละประมาณ ๒๐๐ กรัม เพื่อให้ร่างกายได้รับแร่ธาตุและวิตามินอย่างเพียงพอ) มีคุณค่าทางอาหารสูง ปลอดภัยจากสารเคมี และใช้พื้นที่ส่วนที่ว่างเปล่าให้เกิดประโยชน์

๒. ปัจจุบันในภาวะเศรษฐกิจของประชาชนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เกิดภาวะเงินเฟ้อ ประชาชนได้รับความเดือดร้อนประสบปัญหาหารายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย การปลูกผักสวนครัวจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในครอบครัว

๓. มีรายได้เสริมจากการขายผลผลิต เกษตรกรที่มีรายได้น้อย รวมทั้งผู้ว่างงาน ได้มีโอกาสผลิตผักเพื่อบริโภคในครัวเรือนขึ้นพื้นฐาน เมื่อเกิดทักษะในการปฏิบัติ มีความชำนาญสามารถนำไปเป็นอาชีพที่ถาวรได้ในอนาคต สามารถช่วยจุนเจือฐานะทางครอบครัว

๔. วัตถุประสงค์

๔.๑ เพื่อลดความเสี่ยงจากการบริโภคผักที่ใช้สารเคมี

๔.๒ เพื่อลดรายจ่ายของครัวเรือน

๔.๓ เพิ่มพื้นที่สีเขียวให้แก่ชุมชน

๕. เป้าหมาย

คัดเลือกครัวเรือนต้นแบบ หมู่ที่ ๑,๒,๓,๔,๕,๖,๗ จำนวน ๖๐ ราย

๖. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑,๒,๓,๔,๕,๖,๗ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๗. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๗๐

๘. แผนการดำเนินงาน

ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ปริมาณ หน่วยวัด	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐												
			ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑	ประชุมชี้แจงโครงการ	๑ ครั้ง				↔									
๒	คัดเลือกพื้นที่/เกษตรกร	๑ ครั้ง			↔										
๓	วางแผนถ่ายทอดความรู้	-					↔								
๔	จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการ ถ่ายทอดความรู้และปัจจัย การผลิต	-						↔							
๕	ถ่ายทอดความรู้และมอบ ปัจจัยการผลิตเกษตรกร	๑ ครั้ง							↔						
๖	ติดตาม/สรุปผลการ ดำเนินงาน	๑ ครั้ง								↔					↔

๙. วิธีการดำเนินงาน

๙.๑ รายละเอียดโครงการ

๑.) กิจกรรมอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการปลูกผักสวนครัว สำหรับเกษตรกร จำนวน ๖๐ ราย วิทยากรและผู้สังเกตการณ์ จำนวน ๕ ราย รวม ๖๕ ราย

- เป็นค่าอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน ๖๕ รายๆละ ๑๐๐ บาท จำนวน ๑ วัน เป็นเงิน ๖,๕๐๐ บาท

- ค่าเอกสารและเข้าเล่มเอกสารในการฝึกอบรม จำนวน ๖๐ เล่มๆละ ๔๐ บาท เป็นเงิน ๒,๔๐๐ บาท
- ค่าพิมพ์ใส่เอกสาร,ปากกา,ดินสอ จำนวน ๖๐ ชุดๆละ ๔๐ บาท เป็นเงิน ๒,๔๐๐ บาท
- ค่าป้ายไว้นิสชื่อโครงการ ขนาด ๑.๕*๓ ตารางเมตรละ ๒๐๐ บาท เป็นเงิน ๙๐๐ บาท
- ค่าวิทยากร ชั่วโมงละ ๖๐๐ บาท จำนวน ๔ ชั่วโมง เป็นเงิน ๒,๔๐๐ บาท
- ค่าพาหนะในการเดินทางผู้เข้ารับการอบรมและผู้สังเกตการณ์ จำนวน ๖๕ คน อัตราคนละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๓,๒๕๐ บาท
- ค่าเช่าและจัดสถานที่พร้อมเครื่องเสียง จำนวน ๑ วัน เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท

๒.) กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิต

- ค่าเมล็ดพันธุ์ผักแบบซอง รายละ ๕ ซองๆ ละ ๒๐ บาท สำหรับเกษตรกร จำนวน ๖๐ ราย ๆ เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุสาริตการทำน้ำหมักชีวภาพ จำนวน ๓,๕๕๐ บาท

๓) กิจกรรมการติดตามและประเมินผล

- ค่าอาหาร,อาหารว่างและน้ำดื่ม ในการออกติดตามและประเมินผล เป็นเงิน ๑,๑๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๑,๐๐๐ บาท

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายทุกประเภทถ้วนเฉลี่ยได้ตามความเหมาะสม

๙.๒ แผนการใช้เงิน

ที่	ขั้นตอน / กิจกรรม	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐											
		ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑	จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการถ่ายทอดความรู้ และปัจจัยการผลิต						←→						
๓	เบิกจ่ายงบประมาณในการถ่ายทอดความรู้และซื้อปัจจัยการผลิต						←→						

๙.๓ การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบโครงการ)

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง

๑๐. งบประมาณ

- รวมทั้งสิ้น ๓๑,๐๐๐ บาท

๑๑. แหล่งงบประมาณ

- องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง

๑๒. ผลตอบแทนของโครงการ / กิจกรรม

๑๒.๑ ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

- เกษตรกรมีพืชผักสวนครัวบริโภคตลอดปี

๑๒.๒ ผลกระทบ / ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- เกษตรกรมีพืชผักที่ปลอดภัยจากสารพิษในการบริโภค

- เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ในครัวเรือนทำให้การดำรงชีพดีขึ้น
- เพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชน

๒. โครงการส่งเสริมการผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มาและเชื้อราบิวเวอร์เรีย

๑. ชื่อโครงการ   โครงการส่งเสริมการผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มาและเชื้อราบิวเวอร์เรีย
๒. ภายใต้อำนาจ   - แผนงานด้านการเกษตร
  - ผู้รับผิดชอบศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๓. หลักการและเหตุผล

ตำบลบึงนาเรียง เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา พื้นที่ประมาณ ๑๖,๐๐๐ ไร่ปลูกมันสำปะหลัง ประมาณ ๒,๐๐๐ ไร่เกษตรกรประสบปัญหาการระบาดของโรคไหม้ในทุกระยะของข้าว และการระบาดของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาป้องกันและกำจัดโรคไหม้ในนาข้าว และการใช้เชื้อราบิวเวอร์เรียกำจัดเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง จะช่วยให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อเกษตรกร

๔. วัตถุประสงค์

- ๔.๑ เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มาชนิดสดไว้ใช้ได้ด้วยตนเอง
- ๔.๒ เกษตรกรสามารถใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาควบคุมโรคพืชได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

๕. เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน ๑๒๐ ราย

๖. พื้นที่ดำเนินการ

- หมู่ที่ ๑-๗ ตำบลบึงนาเรียง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๗. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๗๐

๘. แผนการดำเนินงาน

ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ปริมาณ หน่วยวัด	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐											
			ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑	ประชุมชี้แจงโครงการ	๑ ครั้ง			←→									
๒	คัดเลือกพื้นที่/เกษตรกร	๑ ครั้ง			←→									
๓	วางแผนถ่ายทอดความรู้	-				←→								
๔	จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการ ถ่ายทอดความรู้และปัจจัย การผลิต	-						←→						
๕	ถ่ายทอดความรู้และมอบ ปัจจัยการผลิตเกษตรกร	๑ ครั้ง							←→					
๖	ติดตาม/สรุปผลการ ดำเนินงาน	๖ ครั้ง	←											→

๙. วิธีการดำเนินงาน

๙.๑ รายละเอียดโครงการ

๑. กิจกรรมอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มาและเชื้อราบีวเวอร์เรีย จำนวน ๑๒๐ ราย

- เป็นค่าอาหารและเครื่องดื่มรายละ ๑๐๐ บาท/วัน จำนวน ๑ มื้อ เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท

- ค่าวัสดุฝึกอบรม รายละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท

- ค่าป้ายไวนิลชื่อโครงการ ขนาด๑.๕*๓ ตารางเมตรละ ๒๐๐ บาท เป็นเงิน ๙๐๐ บาท

- ค่าวิทยากร ชั่วโมงละ ๖๐๐ บาท จำนวน ๔ ชั่วโมง เป็นเงิน ๒,๔๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๑๘,๙๐๐ บาท

๒. กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิต

- ค่าข้าวเปลือกเจ้า จำนวน ๔๐ กก.ๆ ละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๘๐๐ บาท

- ค่าข้าวสารเจ้า จำนวน ๔๐ กก.ๆ ละ ๓๕ บาท เป็นเงิน ๑,๔๐๐ บาท

- ค่าหัวเชื้อไตรโคเดอร์มา จำนวน ๑๒ ขวด.ๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท

- ค่าเชื้อบีวเวอร์เรีย จำนวน ๑๒ กก.ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท

- ค่าถุงพลาสติกร้อน ขนาด ๘*๑๒ จำนวน ๖ กก.ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๖๐๐ บาท

- ค่ายางรัด จำนวน ๓ กก.ๆ ละ ๑๒๐ บาท เป็นเงิน ๓๖๐ บาท

- ค่าหม้อหุงข้าว ขนาด ๕ ลิตร จำนวน ๒ ใบ เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท

- ค่าเช็ยเชื้อ จำนวน ๑ ตู เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท

- ค่าถังแก๊ส ขนาด ๑๖ กก. จำนวน ๑ ถัง ราคา ๑,๕๐๐ บาท

- ค่าหม้อเบอร์ ๕๐ จำนวน ๑ ใบ ราคา ๒,๐๐๐ บาท

- ค่าชุดหัวแก๊ซ จำนวน ๑ ชุด ราคา ๓,๐๐๐ บาท

- ค่าตะเกียงแอลกอฮอล์ จำนวน ๒ อัน ๆ ละ ๒๐๐ บาท เป็นเงิน ๔๐๐ บาท

- ค่าเข็มเขี่ยเชื้อ จำนวน ๒ อัน ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๐๐ บาท

- ค่าแอลกอฮอล์ ๙๐ % จำนวน ๒ ขวด ๆ ละ ๒๐๐ บาท เป็นเงิน ๔๐๐ บาท

- ค่าแอลกอฮอล์ ๗๐ % จำนวน ๒ ขวด ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๐๐ บาท

- ค่าเข็มหมุด จำนวน ๑๒ ห่อ ๆ ละ ๑๐ เป็นเงิน ๑๒๐ บาท

- ค่ากระบอกพ่นน้ำ จำนวน ๖ อัน ๆ ละ ๓๕ เป็นเงิน ๒๑๐ บาท

- ค่าตราซั้ง ขนาด ๑ กก จำนวน ๒ อัน ๆ ละ ๕๐๐ เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๒๗,๑๙๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๖,๐๙๐ บาท

๙.๒ แผนการใช้เงิน

ที่	ขั้นตอน / กิจกรรม	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐											
		ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑	จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการถ่ายทอดความรู้ และปัจจัยการผลิต						←	→					
๓	เบิกจ่ายงบประมาณในการถ่ายทอดความรู้และซื้อปัจจัยการผลิต									←	→		

๙.๓ การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบโครงการ)

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง

๑๐. งบประมาณ

- รวมทั้งสิ้น ๔๖,๐๙๐ บาท

๑๑. แหล่งงบประมาณ

- องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง

๑๒. ผลตอบแทนของโครงการ / กิจกรรม

๑๒.๑ ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

- เกษตรกรสามารถผลิตสารชีวภัณฑ์ใช้เองได้

๑๒.๒ ผลกระทบ / ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- เกษตรกรมีสุขภาพดี ลดความเสี่ยงในการใช้สารเคมี
- เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในการซื้อสารเคมี

โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี (ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕, กข๖, พื้นเมือง)

๑. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี (ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕, กข๖, พื้นเมือง)

๒. ภายใต้อำนาจ - แผนงานด้านการเกษตร

ผู้รับผิดชอบโครงการ องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง,
ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๓ หลักการและเหตุผล

ตำบลบึงนาเรียง เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา พื้นที่ประมาณ ๘,๐๔๐ ไร่ ส่วนใหญ่เกษตรกรซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวจากหน่วยงานของทางราชการและเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการซื้อเมล็ดพันธุ์จากเอกชนได้เมล็ดพันธุ์ที่คุณภาพต่ำ มีการปนของพันธุ์ข้าว และราคาสูงกว่าราคาทั่วไป

๔ วัตถุประสงค์

๔.๑ เพื่อให้เกษตรกรในตำบลบึงนาเรียงและพื้นที่ใกล้เคียงมีเมล็ดข้าวพันธุ์ดีที่มีคุณภาพเพาะปลูก

๔.๒ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรศูนย์ข้าวชุมชน/สมาชิกแปลงใหญ่ข้าว ตำบลบึงนาเรียง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๕ เป้าหมาย

เกษตรกรสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนตำบลบึงนาเรียง หมู่ที่ ๖ จำนวน ๓๐ ราย พื้นที่ ๑๐๐ ไร่

๖ พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๖ และหมู่ที่ ๗ ตำบลบึงนาเรียง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๗ ระยะเวลาในการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๗๐

๘ แผนการดำเนินงาน

ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ปริมาณ หน่วยวัด	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐												
			ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑	ขออนุมัติโครงการ	-	← →												
๒	ประชุมชี้แจงโครงการ	๑ ครั้ง			← →										
๓	คัดเลือกพื้นที่/เกษตรกร	๑ ครั้ง			← →										
๔	วางแผนถ่ายทอดความรู้	-			← →										
๕	จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการ ถ่ายทอด ความรู้และปัจจัยการผลิต	-			← →										
๖	ถ่ายทอดความรู้และมอบ ปัจจัยการผลิตเกษตรกร	๑ ครั้ง					← →								
๗	ติดตาม/สรุปผลการ ดำเนินงาน	๖ ครั้ง													

๙ วิธีการดำเนินงาน

๙.๑ รายละเอียดโครงการ

๑ กิจกรรมอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว แก่สมาชิกศูนย์ข้าวชุมชน จำนวน ๓๐ ราย

- เป็นค่าอาหารและเครื่องดื่มรายละเอียด ๗๕ บาท/วัน จำนวน ๓ วัน เป็นเงิน ๖,๗๕๐ บาท

- ค่าวัสดุฝึกอบรม รายละเอียด ๓๐ บาท เป็นเงิน ๙๐๐ บาท

- ค่าป้ายไวนิลชื่อโครงการ ขนาด ๑x๒ ตารางเมตรละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๓๐๐ บาท

- ค่าวิทยากร ชั่วโมงละ ๖๐๐ บาท จำนวน ๓ ชั่วโมง เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๙,๗๕๐ บาท

๒ กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิต

- ค่าต้นเมล็ดพันธุ์ข้าว ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ กก.ละ ๒๖ บาท สำหรับเกษตรกร ๓๐ รายๆละ ๒๕ กก.เป็นเงิน ๑๙,๕๐๐ บาท

-ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว กข๖ กก.ละ ๒๓ บาท สำหรับเกษตรกร ๓๐ รายๆละ ๒๕ กก. เป็นเงิน ๑๗,๒๕๐ บาท

ค่าปุ๋ยเคมี เกษตรเป็นผู้ดำเนินการเอง

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายทุกประเภท สามารถถัวเฉลี่ยได้ตามความจำเป็น

รวมเป็นเงิน ๓๖,๗๕๐ บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๖,๕๕๐ บาท

๙.๒ แผนการใช้เงิน

ที่	ขั้นตอน/กิจกรรม	ช่วงระยะเวลาดำเนินการปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐											
		ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑	จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการถ่ายทอดความรู้ และปัจจัยการผลิต												
๒	เบิกจ่ายงบประมาณในการถ่ายทอดความรู้												

๙.๓ การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบโครงการ)

-องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง

-ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๑๐ งบประมาณ

-รวมทั้งสิ้น ๔๖.๕๐๐ บาท

๑๑ แหล่งงบประมาณ

- องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง

๑๒ ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑๒.๑ ผลผลิตหรือผลตอบ

- สมาชิกศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นรายละ ๒,๐๐๐ บาท จำนวน ๓๐ ราย คิดเป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท

๑๒.๒ ผลกระทบ/ผลผลิตโดยทางอ้อม

-เกษตรกรในพื้นที่ตำบลอ้อมมีแหล่งจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ดีและมีคุณภาพเพาะปลูก

-เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีความเป็นอยู่ที่ดี

โครงการอบรมการแปรรูปผลผลิตในกลุ่มแม่บ้าน

๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง
- สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก

๒. หลักการและเหตุผล

ตำบลบึงนาเรียง เป็นตำบลที่ชุมชนประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก เช่นเดียวกับเกษตรกรจากพื้นที่อื่น ปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรที่พบเป็นประจำคือ ราคาผลผลิตตกต่ำเนื่องจากฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิตจะออกสู่ตลาดพร้อม ๆ กัน ถ้าหากนำวัตถุดิบจากการเกษตรมาแปรรูปสำหรับเก็บไว้ในครัวเรือนและจำหน่ายเป็นอาชีพเสริม ก็จะช่วยให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวเกษตรกร
๒. เพื่อเป็นการถนอมอาหาร
๓. เพื่อแก้ไขราคาผลผลิตตกต่ำ
๔. เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

๔. เป้าหมาย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๓ กลุ่มๆละ ๓๐ คน

๕. สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๗ ตำบลบึงนาเรียง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๖. แผนการดำเนินงาน

ระหว่าง มกราคม ๒๕๖๖ - ธันวาคม ๒๕๗๐

๗. วิธีดำเนินการ

คัดเลือกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีความสนใจ และสภาพของกลุ่มมีความเข้มแข็ง อบรมเชิงปฏิบัติการด้านการแปรรูปผลผลิต ศึกษาดูงานจากกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ

๘. งบประมาณ

๑. ค่าวัสดุอบรมและสาธิต	๓ กลุ่ม ๆละ	เป็นเงิน	๓๐,๐๐๐	บาท
๒. ค่าเบี้ยเลี้ยงวิทยากร	๕ ชั่วโมง ๆละ ๓๐๐ บาท ๓ กลุ่ม	เป็นเงิน	๔,๕๐๐	บาท
๓. ค่าศึกษาดูงาน	๓ กลุ่มๆละ ๓,๕๐๐ บาท	เป็นเงิน	๑๐,๕๐๐	บาท
		รวมเป็นเงิน	๔๕,๐๐๐	บาท

๙. ผลตอบแทนของโครงการ

๑. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๓ กลุ่ม (ประมาณ ๙๐ คน) ได้รับความรู้ในการแปรรูปผลผลิต
๒. นำความรู้ไปถนอมอาหารบริโภคและบริโภคในครัวเรือนและเพิ่มรายได้

๓. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
 ๔. แก้ไขปัญหาการเน่าเสียของผลผลิต

ตำบลพิมูล

แนวทางที่จะนำมาแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรสามารถแยกออกได้ทั้งหมด ๓ แผนงาน คือ

๓.๑ แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี

- โครงการผักปลอดภัยจากสารพิษ
- โครงการส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมือง
- โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ
- โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลา
- โครงการส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร
- โครงการส่งเสริมการเพาะเห็ดในโรงเรือน
- โครงการส่งเสริมไร่นาสวนผสมเพื่อแก้ไขปัญหาาราคาผลผลิตตกต่ำ
- โครงการปลูกไม้ผลสวนหลังบ้าน

๓.๒ แผนการลงทุน (ธุรกิจชุมชน)

- โครงการแปรรูปอาหารในกลุ่มแม่บ้าน

๓.๓ แผนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- โครงการลดการใช้สารเคมี

โครงการส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- องค์การบริหารส่วนตำบลพิมูล
- สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก

๒. หลักการและเหตุผล

ตามที่คณะรัฐมนตรี ได้อนุมัติให้กรมส่งเสริมการเกษตร จัดตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลขึ้น เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ของเกษตรกรและเป็นจุดประสานงานระหว่างเกษตรกรและหน่วยงานในภาครัฐ และเอกชน ภายใต้ศูนย์บริการฯ มีการบริหารงานโดยคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ จัดให้มีการฝึกอบรม ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรตามความต้องการของเกษตรกรอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง และมีบทบาทหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเกษตรและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร
๒. เพื่อเป็นแหล่งประสานงานระหว่างภาครัฐและเกษตรกร
๓. เพื่อให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการบริหารงานภายใต้ศูนย์
๔. เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในระดับตำบล
๕. เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชน

๔. เป้าหมาย

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลพิมูล

๕. สถานที่ดำเนินการ

ที่ทำการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลพิมูล

๖. แผนการดำเนินงาน

ระหว่าง มกราคม ๒๕๖๖ – ธันวาคม ๒๕๗๐

๗. วิธีดำเนินการ

ประชุมคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลพิมูล

๘. งบประมาณ

๑. ค่าเบี้ยเลี้ยงประชุมคณะกรรมการ ๑๕ คนๆละ ๕๐ บาท /๑๒เดือน	เป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท
๒. ค่าวัสดุปรับปรุงศูนย์ ฯ	เป็นเงิน ๑๑,๐๐๐ บาท
๓. ค่าฝึกอบรม ศึกษาดูงาน	เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท
	รวมเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท
	รวม ๓ ครั้ง ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลตอบแทนของโครงการ

๓. เกษตรกรมีส่วนร่วมในการพัฒนา เกิดความเข้มแข็งในชุมชน
๔. เกษตรกรมีความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากศูนย์บริการฯ

โครงการส่งเสริมไร่นาสวนผสม

๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- องค์การบริหารส่วนตำบลพิมูล
- สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก

๒. หลักการและเหตุผล

เกษตรกรตำบลพิมูล มีอาชีพในการปลูกพืชเป็นส่วนใหญ่ เกษตรกรส่วนมากจะปลูกพืชชนิดเดียว ไม่ปลูกพืชหลายอย่าง ทำให้ผลผลิตเมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวจะมีมากจนล้นตลาด ส่งผลให้ราคาตกต่ำ การปลูกพืชแบบไร่นาสวนผสมได้ เพราะสามารถแก้ไขปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำได้และมีรายได้กระจายตลอดปี ลดความเสี่ยงเรื่องราคาได้

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร
๒. เพื่อลดความเสี่ยงเรื่องราคาผลผลิตตกต่ำ
๓. เกษตรกรมีรายได้ตลอดปี

๔. เป้าหมาย

หมู่ที่ ๑ - ๗ ตำบลพิมูล อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๕. สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๗ ตำบลพิมูล อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๖. แผนการดำเนินงาน

ระหว่าง มกราคม ๒๕๖๖ - ธันวาคม ๒๕๗๐

๗. วิธีดำเนินการ

จัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร เรื่อง การทำไร่นาสวนผสมและศึกษาดูงาน

๘. งบประมาณ

๑. ค่าเหมารถศึกษาดูงาน ๑ คัน ๆ ละ ๘,๕๐๐ บาท /วัน จำนวน ๑ วัน เป็นเงิน ๘,๕๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารกลางวันวันฝึกอบรม จำนวน ๑ มื้อ ๖๐ คน ๆ ละ ๗๕ บาท เป็นเงิน ๔,๕๐๐ บาท
๓. ค่าอาหารว่างวันฝึกอบรม เข้า-บ่าย จำนวน ๖๐ คน ๆ ละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
๔. ค่าเบี้ยเลี้ยง จำนวน ๖๐ คน ๑ วันๆ ละ ๑๒๐ บาท เป็นเงิน ๗,๒๐๐ บาท
๕. ค่าตอบแทนวิทยากร ๒ คน ๆ ละ ๖ ช.ม. ๆ ละ ๒๐๐ บาท เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
๖. ค่าวัสดุฝึกอบรม เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๓๑,๘๐๐ บาท

รวม ๓ ครั้ง ๑๒๗,๒๐๐ บาท

๙. ผลตอบแทนของโครงการ

๑. เกษตรกร จำนวน ๑๘๐ คน ใน ๗ หมู่บ้าน จะมีความรู้การทำไร่นาสวนผสม
๒. เกษตรกรมีรายได้ตลอดปี
๓. แก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาด

โครงการอบรมการแปรรูปผลผลิตในกลุ่มแม่บ้าน

๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- องค์การบริหารส่วนตำบลพิมูล
- สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก

๒. หลักการและเหตุผล

ตำบลพิมูล เป็นตำบลที่ชุมชนประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก เช่นเดียวกับเกษตรกรจากพื้นที่อื่น ปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรที่พบเป็นประจำคือ ราคาผลผลิตตกต่ำเนื่องจากฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิตจะออกสู่ตลาดพร้อม ๆ กัน ถ้าหากนำวัตถุดิบจากการเกษตรมาแปรรูปสำหรับเก็บไว้ในครัวเรือนและจำหน่ายเป็นอาชีพเสริมก็จะช่วยให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวเกษตรกร
๒. เพื่อเป็นการถนอมอาหาร
๓. เพื่อแก้ไขราคาผลผลิตตกต่ำ
๔. เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

๔. เป้าหมาย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๓ กลุ่มๆละ ๓๐ คน

๕. สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๗ ตำบลพิมูล อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๖. แผนการดำเนินงาน

ระหว่าง มกราคม ๒๕๖๖ - ธันวาคม ๒๕๗๐

๗. วิธีดำเนินการ

คัดเลือกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีความสนใจ และสถานภาพของกลุ่มมีความเข้มแข็ง อบรมเชิงปฏิบัติการ ด้านการแปรรูปผลผลิต ศึกษาดูงานจากกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ

๘. งบประมาณ

๑. ค่าวัสดุอบรมและสาธิต ๓ กลุ่ม ๗ ละ	เป็นเงิน	๓๐,๐๐๐	บาท
๒. ค่าเบี้ยเลี้ยงวิทยากร ๕ ชั่วโมง ๗ ละ ๓๐๐ บาท ๓ กลุ่ม	เป็นเงิน	๔,๕๐๐	บาท
๓. ค่าศึกษาดูงาน ๓ กลุ่ม ๗ ละ ๓,๕๐๐ บาท	เป็นเงิน	๑๐,๕๐๐	บาท
	รวมเป็นเงิน	๔๕,๐๐๐	บาท

๙. ผลตอบแทนของโครงการ

๑. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๓ กลุ่ม (ประมาณ ๙๐ คน) ได้รับความรู้ในการแปรรูปผลผลิต
๒. นำความรู้ไปถนอมอาหารบริโภคและบริโภคในครัวเรือนและเพิ่มรายได้
๓. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
๔. แก้ไขปัญหาการเน่าเสียของผลผลิต

โครงการส่งเสริมการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษผู้รับผิดชอบโครงการ

- องค์การบริหารส่วนตำบลพิมูล
- สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก

๒. หลักการและเหตุผล

รัฐบาลมีนโยบายให้ประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตอาหารที่ปลอดภัยแก่ผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ และได้ประกาศนโยบายการผลักดันให้ประเทศไทยเป็นครัวของโลก ซึ่งจะเริ่มในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๗ ในปัจจุบันกรมส่งเสริมการเกษตรจะได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการผลิตพืชอาหารต่าง ๆ ให้ปลอดภัยจากสารพิษอยู่แล้ว แต่ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น มักจะเป็นที่รับทราบและยอมรับกันในวงจำกัด รวมถึงในบางพื้นที่และบางโครงการยังไม่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ดังนั้น เพื่อให้การผลิตพืชที่ปลอดภัยจากสารพิษ เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือจากผู้ที่เกี่ยวข้องและสามารถผลักดันให้เกิดการดำเนินงานได้อย่างกว้างขวาง และสามารถตอบสนองนโยบายของรัฐบาลได้ทันสถานการณ์ จำเป็นที่สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก จะต้องมีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษให้กว้างขวางกระจายไปทั่วอำเภอห้วยเม็ก ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้เป็นครัวของโลกได้ตามนโยบายของรัฐบาล

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมการผลิต การตรวจสอบรับรองการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ
๒. รณรงค์ให้เกษตรกรและผู้บริโภคตระหนักถึงการผลิตและบริโภคพืชที่ปลอดภัยจากสารพิษ

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ผลิตพืช จำนวน ๕๐ ราย ได้รับความรู้ในการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษและพร้อมที่จะผลิตพืชให้ปลอดภัยจากสารพิษ

๕. สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๗ ตำบลพิมูล อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๖. ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ระหว่าง พฤษภาคม ๒๕๖๖ - กันยายน ๒๕๗๐

๗. วิธีการดำเนินงาน

รายละเอียดโครงการ

๑. จัดฝึกอบรมความรู้ให้แก่เกษตรกร เรื่อง การใช้สารเคมีที่ถูกต้องและเหมาะสม, การใช้ชีววิธีและสารธรรมชาติในการควบคุมศัตรูพืช, การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ ในตำบลพิมูล จำนวน ๕๐ คน ๑ วัน

๒. ศึกษาดูงาน เรื่อง การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ เพื่อเพิ่มพูน ประสบการณ์ที่อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำนวน ๒ วัน

๘. การบริหารโครงการ

คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลพิมูล

๙. งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ /แผนการใช้เงิน

จากองค์การบริหารส่วนตำบลพิมูล เป็นเงิน ๕๘,๘๕๐ บาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ค่าเช่ารถศึกษาดูงาน จำนวน ๑ คัน ๆ ละ ๘,๕๐๐ บาท /วัน จำนวน ๒ วัน	เป็นเงิน ๑๗,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารกลางวันวันฝึกอบรม จำนวน ๑ มื้อ ๕๐ คน ๆ ละ ๗๕ บาท	เป็นเงิน ๓,๗๕๐ บาท
๓. ค่าอาหารว่างวันฝึกอบรม เข้า-บ่าย จำนวน ๕๐ คน ๆ ละ ๕๐ บาท	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
๔. ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางวันศึกษาดูงาน จำนวน ๕๐ คน ๒ วัน ๆ ละ ๑๒๐ บาท	เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท
๖. ค่าเช่าที่พัก ๑ คืน ๕๐ คน ๆ ละ ๓๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท
๗. ค่าตอบแทนวิทยากร ๒ คน ๆ ละ ๖ ช.ม. ๆ ละ ๓๐๐ บาท	เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
๘. ค่าวัสดุฝึกอบรม	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน	๕๘,๘๕๐ บาท
รวม ๔ ครั้ง	๒๓๕,๔๐๐ บาท

๑๐. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

ผลตอบแทนของโดยตรง

๑. เกษตรกรปลูกผักได้ตามขั้นตอนของผักแต่ละชนิด
๒. เกษตรกรได้ประสบการณ์จากการศึกษาดูงาน
๓. เกษตรกรรู้จักอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติและรู้จักตัดสลิใจ
๔. ผลผลิตและรายได้เพิ่มขึ้น

ผลตอบแทนทางอ้อม

๑. ระบบนิเวศน์สมดุลขึ้น ลดปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
๒. เกษตรกรนำความรู้ไปถ่ายทอด และเป็นตัวอย่างให้เกษตรกรรายอื่น

ตำบลทรายทอง

แนวทางที่จะนำมาแก้ไขปัญหาทางการเกษตรสามารถแยกออกได้ทั้งหมด ๓ แผนงาน คือ
 ๓.๑ แผนถ่ายถอดเทคโนโลยี

- โครงการผักปลอดภัยจากสารพิษ
- โครงการส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมือง
- โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ
- โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลา
- โครงการส่งเสริมการถ่ายถอดเทคโนโลยีการเกษตร
- โครงการส่งเสริมการเพาะเห็ดในโรงเรือน
- โครงการส่งเสริมไร่นาสวนผสมเพื่อแก้ไขปัญหาาราคาผลผลิตตกต่ำ
- โครงการปลูกไม้ผลสวนหลังบ้าน

๓.๒ แผนการลงทุน (ธุรกิจชุมชน)

- โครงการแปรรูปอาหารในกลุ่มแม่บ้าน

๓.๓ แผนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- โครงการลดการใช้สารเคมี

โครงการส่งเสริมการถ่ายถอดเทคโนโลยีการเกษตร

๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- องค์การบริหารส่วนตำบลทรายทอง
- สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก

๒. หลักการและเหตุผล

ตามที่คณะรัฐมนตรี ได้อนุมัติให้กรมส่งเสริมการเกษตร จัดตั้งศูนย์บริการและถ่ายถอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลขึ้น เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ของเกษตรกรและเป็นจุดประสานงานระหว่างเกษตรกรและหน่วยงานในภาครัฐ และเอกชน ภายใต้ศูนย์บริการฯ มีการบริหารงานโดยคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ จัดให้มีการฝึกอบรม ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรตามความต้องการของเกษตรกรอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง และมีบทบาทหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเกษตรและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร
๒. เพื่อเป็นแหล่งประสานงานระหว่างภาครัฐและเกษตรกร

๓. เพื่อให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการบริหารงานภายใต้ศูนย์
๔. เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในระดับตำบล
๕. เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชน

๔. เป้าหมาย

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลทรายทอง

๕. สถานที่ดำเนินการ

ที่ทำการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลทรายทอง

๖. แผนการดำเนินงาน

ระหว่าง มกราคม ๒๕๖๖ – ธันวาคม ๒๕๗๐

๗. วิธีดำเนินการ

ประชุมคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลทรายทอง

๘. งบประมาณ

๑. ค่าเบี้ยเลี้ยงประชุมคณะกรรมการ ๑๕ คนๆละ ๕๐ บาท /๑๒เดือน เป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท
  ๒. ค่าวัสดุปรับปรุงศูนย์ ฯ เป็นเงิน ๑๑,๐๐๐ บาท
  ๓. ค่าฝึกอบรม ศักยภาพงาน เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท
- รวมเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท
- รวม ๓ ครั้ง ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลตอบแทนของโครงการ

๑. เกษตรกรมีส่วนร่วมในการพัฒนา เกิดความเข้มแข็งในชุมชน
๒. เกษตรกรมีความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากศูนย์บริการฯ

โครงการส่งเสริมไร่นาสวนผสม

๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- องค์การบริหารส่วนตำบลทรายทอง
- สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก

๒. หลักการและเหตุผล

เกษตรกรตำบลทรายทอง มีอาชีพในการปลูกพืชเป็นส่วนใหญ่ เกษตรกรส่วนมากจะปลูกพืชชนิดเดียว ไม่ปลูกพืชหลายอย่าง ทำให้ผลผลิตเมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวจะมีมากจนล้นตลาด ส่งผลให้ราคาตกต่ำ การปลูกพืชแบบไร่นาสวนผสมได้ เพราะสามารถแก้ไขปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำได้และมีรายได้กระจายตลอดปี ลดความเสี่ยงเรื่องราคาได้

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร
๒. เพื่อลดความเสี่ยงเรื่องราคาผลผลิตตกต่ำ
๓. เกษตรกรมีรายได้ตลอดปี

๔. เป้าหมาย

หมู่ที่ ๑ - ๖ ตำบลทรายทอง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๕. สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๖ ตำบลทรายทอง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๖. แผนการดำเนินงาน

ระหว่าง มกราคม ๒๕๖๖ - ธันวาคม ๒๕๗๐

๗. วิธีดำเนินการ

จัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร เรื่อง การทำไร่นาสวนผสมและศึกษาดูงาน

๘. งบประมาณ

๑. ค่าเหมารถศึกษาดูงาน ๑ คัน ๆ ละ ๘,๕๐๐ บาท /วัน จำนวน ๑ วัน	เป็นเงิน ๘,๕๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารกลางวันวันฝึกอบรม จำนวน ๑ มื้อ ๖๐ คน ๆ ละ ๗๕ บาท	เป็นเงิน ๔,๕๐๐ บาท
๓. ค่าอาหารว่างวันฝึกอบรม เข้า-บ่าย จำนวน ๖๐ คน ๆ ละ ๕๐ บาท	เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
๔. ค่าเบี้ยเลี้ยง จำนวน ๖๐ คน ๑ วัน ๆ ละ ๑๒๐ บาท	เป็นเงิน ๗,๒๐๐ บาท
๕. ค่าตอบแทนวิทยากร ๒ คน ๆ ละ ๖ ชม. ๆ ละ ๒๐๐ บาท	เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
๖. ค่าวัสดุฝึกอบรม	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
	รวมเป็นเงิน ๓๑,๘๐๐ บาท
	รวม ๓ ครั้ง ๑๒๗,๒๐๐ บาท

๙. ผลตอบแทนของโครงการ

๑. เกษตรกร จำนวน ๑๘๐ คน ใน ๗ หมู่บ้าน จะมีความรู้การทำไร่นาสวนผสม
๒. เกษตรกรมีรายได้ตลอดปี
๓. แก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาด

โครงการอบรมการแปรรูปผลผลิตในกลุ่มแม่บ้าน

๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- องค์การบริหารส่วนตำบลทรายทอง
- สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก

๒. หลักการและเหตุผล

ตำบลทรายทอง เป็นตำบลที่ชุมชนประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก เช่นเดียวกับเกษตรกรจากพื้นที่อื่น ปัญหาการประกอบอาชีพการเกษตรที่พบเป็นประจำคือ ราคาผลผลิตตกต่ำเนื่องจากฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิตจะออกสู่ตลาดพร้อม ๆ กัน ถ้าหากนำวัตถุดิบจากการเกษตรมาแปรรูปสำหรับเก็บไว้ในครัวเรือนและจำหน่ายเป็นอาชีพเสริม ก็จะช่วยให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวเกษตรกร
๒. เพื่อเป็นการถนอมอาหาร
๓. เพื่อแก้ไขราคาผลผลิตตกต่ำ
๔. เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

๔. เป้าหมาย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๓ กลุ่มๆละ ๓๐ คน

๕. สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๖ ตำบลทรายทอง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๖. แผนการดำเนินงาน

ระหว่าง มกราคม ๒๕๖๖ - ธันวาคม ๒๕๗๐

๗. วิธีดำเนินการ

คัดเลือกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีความสนใจ และสถานภาพของกลุ่มมีความเข้มแข็ง อบรมเชิงปฏิบัติการ ด้านการแปรรูปผลผลิต ศึกษาดูงานจากกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ

๘. งบประมาณ

๑. ค่าวัสดุอบรมและสาธิต ๓ กลุ่ม ๆละ	เป็นเงิน	๓๐,๐๐๐	บาท
๒. ค่าเบี้ยเลี้ยงวิทยากร ๕ ชั่วโมง ๆละ ๓๐๐ บาท ๓ กลุ่ม	เป็นเงิน	๔,๕๐๐	บาท
๓. ค่าศึกษาดูงาน ๓ กลุ่มๆละ ๓,๕๐๐ บาท	เป็นเงิน	๑๐,๕๐๐	บาท
	รวมเป็นเงิน	๔๕,๐๐๐	บาท

๙. ผลตอบแทนของโครงการ

๑. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๓ กลุ่ม (ประมาณ ๙๐ คน) ได้รับความรู้ในการแปรรูปผลผลิต
๒. นำความรู้ไปถนอมอาหารบริโภคและบริโภคในครัวเรือนและเพิ่มรายได้
๓. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
๔. แก้ไขปัญหาการเน่าเสียของผลผลิต

โครงการส่งเสริมการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- องค์การบริหารส่วนตำบลทรายทอง
- สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก

๒. หลักการและเหตุผล

รัฐบาลมีนโยบายให้ประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตอาหารที่ปลอดภัยแก่ผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ และได้ประกาศนโยบายการผลักดันให้ประเทศไทยเป็นครัวของโลก ซึ่งจะเริ่มในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๗ ในปัจจุบันกรมส่งเสริมการเกษตรจะได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการผลิตพืชอาหารต่าง ๆ ให้ปลอดภัยจากสารพิษอยู่แล้ว แต่ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น มักจะเป็นที่รับทราบและยอมรับกันในวงจำกัด รวมถึงในบางพื้นที่และบางโครงการยังไม่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ดังนั้น เพื่อให้การผลิตพืชที่ปลอดภัยจากสารพิษ เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือจากผู้ที่เกี่ยวข้องและสามารถผลักดันให้เกิดการดำเนินงานได้อย่างกว้างขวาง และสามารถตอบสนองนโยบายของรัฐบาลได้ทันสถานการณ์ จำเป็นที่สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก จะต้องมีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษให้กว้างขวางกระจายไปทั่วอำเภอห้วยเม็ก ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้เป็นครัวของโลกได้ตามนโยบายของรัฐบาล

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมการผลิต การตรวจสอบรับรองการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ
๒. รณรงค์ให้เกษตรกรและผู้บริโภคตระหนักถึงการผลิตและบริโภคพืชที่ปลอดภัยจากสารพิษ

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ผลิตพืช จำนวน ๕๐ ราย ได้รับข้อมูลความรู้ในการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษและพร้อมที่จะผลิตพืชให้ปลอดภัยจากสารพิษ

๕. สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๖ ตำบลทรายทอง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

๖. ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ระหว่าง มกราคม ๒๕๖๖ - ธันวาคม ๒๕๗๐

๗. วิธีการดำเนินงาน

รายละเอียดโครงการ

๑. จัดฝึกอบรมความรู้ให้แก่เกษตรกร เรื่อง การใช้สารเคมีที่ถูกต้องและเหมาะสม, การใช้ชีววิธีและสารธรรมชาติในการควบคุมศัตรูพืช, การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ ในตำบลทรายทอง จำนวน ๕๐ คน ๑ วัน
๒. ศึกษาดูงาน เรื่อง การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ เพื่อเพิ่มพูน ประสบการณ์ที่อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำนวน ๒ วัน

๘. การบริหารโครงการ

คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลทรายทอง

๙. งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ /แผนการใช้เงิน

จากองค์การบริหารส่วนตำบลทรายทอง เป็นเงิน ๕๘,๘๕๐ บาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ค่าอาหารกลางวันวันฝึกอบรม จำนวน ๑ คัน ๆ ละ ๘,๕๐๐ บาท /วัน จำนวน ๒ วัน

เป็นเงิน ๑๗,๐๐๐ บาท

๒. ค่าอาหารกลางวันวันฝึกอบรม จำนวน ๑ มื้อ ๕๐ คน ๆ ละ ๗๕ บาท

	เป็นเงิน	๓,๗๕๐	บาท
๓. ค่าอาหารว่างวันฝึกอบรม เข้า-ป่วย จำนวน ๕๐ คน ๆ ละ ๕๐ บาท			
	เป็นเงิน	๒,๕๐๐	บาท
๔. ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางวันศึกษาดูงาน จำนวน ๕๐ คน ๒ วัน ๆ ละ ๑๒๐ บาท			
	เป็นเงิน	๑๒,๐๐๐	บาท
๖. ค่าเช่าที่พัก ๑ คืน ๕๐ คน ๆ ละ ๓๐๐ บาท	เป็นเงิน	๑๕,๐๐๐	บาท
๗. ค่าตอบแทนวิทยากร ๒ คน ๆ ละ ๖ ชม. ๆ ละ ๓๐๐ บาท	เป็นเงิน	๓,๖๐๐	บาท
๘. ค่าวัสดุฝึกอบรม	เป็นเงิน	๕,๐๐๐	บาท
	รวมเป็นเงิน	๕๘,๘๕๐	บาท
	รวม ๔ ครั้ง	๒๓๕,๔๐๐	บาท

๑๐. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

ผลตอบแทนของโดยตรง

๑. เกษตรกรปลูกผักได้ตามขั้นตอนของผักแต่ละชนิด
๒. เกษตรกรได้ประสบการณ์จากการศึกษาดูงาน
๓. เกษตรกรรู้จักอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติและรู้จักตัดสินใจ
๔. ผลผลิตและรายได้เพิ่มขึ้น

ผลตอบแทนทางอ้อม

๑. ระบบนิเวศน์สมดุลขึ้น ลดปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อม
๒. เกษตรกรนำความรู้ไปถ่ายทอด และเป็นตัวอย่างให้เกษตรกรรายอื่น

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง.๒๕๖๑. ฝ่ายทะเบียนและบัตรอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์.จำนวนประชากรในอำเภอห้วยเม็ก. กระทรวงมหาดไทย.
- กรมการปกครอง. ๒๕๔๙. **แผนที่ขอบเขตการปกครอง.** กระทรวงมหาดไทย.
- กรมชลประทาน. ๒๕๔๘. **ข้อมูลขอบเขตชลประทานจังหวัดกาฬสินธุ์.** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมการพัฒนาชุมชน.๒๕๖๔. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์.**ข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๖๔.** กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงคมนาคม. **ชั้นข้อมูลเส้นทางถนน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
- กรมพัฒนาที่ดิน. **การใช้ประโยชน์ที่ดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
- กรมพัฒนาที่ดิน. **ชั้นข้อมูลชุดดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
- กรมพัฒนาที่ดิน. **ระดับความเหมาะสมของพื้นที่** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
- กรมพัฒนาที่ดิน. ๒๕๔๗. **รายงานผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ ๒๕๔๗ ยุทธศาสตร์การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยีชีวภาพทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี.** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมปศุสัตว์.๒๕๖๔.สำนักงานปศุสัตว์อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์.**ข้อมูลปศุสัตว์ในอำเภอห้วยเม็ก.** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมส่งเสริมการเกษตร.๒๕๖๕.ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลทรายทอง สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์. **แผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบลทรายทอง (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐).** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมส่งเสริมการเกษตร.๒๕๖๕.ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลห้วยเม็ก สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์. **แผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบลห้วยเม็ก(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐).** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๕. **แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลประจำปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ :** ตำบลคำเหมือดแก้ว อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๕. **รายงานผลการวาดแปลง แหล่งที่มา :**
<http://ssmap.doae.go.th/geofarmer/>
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๕. **ระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร**
แหล่งที่มา : <https://production.doae.go.th/>
- กรมอุตุนิยามวิทยา. จังหวัดกาฬสินธุ์ ปริมาณฝนรายเดือนและรายปี ๒๕๔๐-๒๕๔๙
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และ พันธุ์พืช. ๒๕๔๘. **ข้อมูลป่าไม้ตามกฎหมาย.** กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- กองแผนงาน. ๒๕๔๑. **คู่มือการจัดการทรัพยากรดินเบื้องต้น :** จังหวัดกาฬสินธุ์. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

เว็บไซต์ไทยตำบลดอทคอม. ข้อมูลตำบลทรายทอง อำเภอห้วยเม็ก กาฬสินธุ์ แหล่งที่มา :

<http://www.thaitambon.com/tambon/๔๐๐๖๐๒>

แหล่งที่มา : <http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries15.html>

สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน, เขตการใช้ที่ดินตำบลคำเหมือดแก้ว อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ;
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

ประกาศเทศบาลตำบลคำเหมือดแก้ว, แผนพัฒนาห้าปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐); เทศบาลตำบลคำเหมือดแก้ว
อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

องค์การบริหารส่วนตำบลกุดโดน อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์. แผนพัฒนาห้าปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

องค์การบริหารส่วนตำบลทรายทอง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์. แผนพัฒนาห้าปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาเรียง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์. แผนพัฒนาห้าปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

องค์การบริหารส่วนตำบลพิมูล อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์. แผนพัฒนาห้าปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสะอาด อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์. แผนพัฒนาห้าปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

เทศบาลตำบลห้วยเม็ก อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์. แผนพัฒนาห้าปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

เทศบาลตำบลท่าลาดดงยาง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์. แผนพัฒนาห้าปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1

คำอธิบายกลุ่มชุดดิน

กลุ่มชุดดินที่ ๗

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบในบริเวณที่ราบตะกอนลำนํ้าพามีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวหรือดินเหนียวสีเทาแกดินล่างเป็นดินเหนียว สีน้ำตาลอ่อน สีเทาหรือสีน้ำตาลปนเทา พบจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดินดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๖.๐ - ๗.๐

กลุ่มชุดดินที่ ๑๘

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้าหรือจากการสลายตัวผู้พังอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวผู้พังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อหยาบ พบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ ส่วนใหญ่มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำส่วนใหญ่ค่อนข้างเลว เนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนเหนียวดินมีสีน้ำตาลอ่อนถึงสีเทา พบจุดประพวกสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงปะปน บางแห่งอาจพบศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในดินชั้นล่าง ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ดินชั้นบนมักมีปฏิกริยาเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๐-๖.๐ ส่วนดินชั้นล่างจะเป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างเล็กน้อย มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๖.๐-๗.๕

กลุ่มชุดดินที่ ๓๕

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้าหรือการสลายตัวผู้พังอยู่กับที่หรือการสลายตัวผู้พังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อหยาบที่ส่วนใหญ่มาจากหินตะกอน พบบริเวณพื้นที่ดอนที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นจนถึงเนินเขาหรือเป็นพื้นที่ภูเขาเป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนละเอียดที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ดินมีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือแดง และอาจพบจุดประสีต่างๆ ในชั้นดินล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดจัดมาก มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๕.๕

กลุ่มชุดดินที่ ๔๐

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า หรือจากการสลายตัวผู้พังอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวผู้พังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของพวกวัสดุเนื้อหยาบ เป็นพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นจนถึงเนินเขาหรือเป็นพื้นที่ภูเขา เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนหยาบ ดินมีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือแดง และอาจพบจุดประสีต่างๆ ในชั้นดินล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดจัดมาก มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕ - ๕.๕

กลุ่มชุดดินที่ ๔๘

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้าหรือจากการสลายตัวผู้พังอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวผู้พังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนัก องวัสดุเนื้อค่อนข้างหยาบ ที่มาจากพวกหินตะกอนหรือหินแปร พบบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขาเป็นดินตื้น มีการระบายน้ำดี เนื้อดินบนส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินปนเศษหินหรือปนกรวด ก้อนกรวด

ส่วนใหญ่เป็นหินกลมมน หรือเศษหินต่างๆ ถ้าเป็นดินปนเศษหินมักพบชั้นหินพื้นดินต่ำกว่า ๕๐ เซนติเมตร สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๐- ๖.๐

กลุ่มชุดดินที่ ๔๙

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมในระยะทางไม่ไกลนักของวัตถุต้นกำเนิดดินที่มาจากวัสดุเนื้อค่อนข้างหยาบ วางทับอยู่บนชั้นดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังของหินพื้นหรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินที่ต่างชนิดต่างยุคกัน พบบริเวณพื้นที่ดอน มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินชั้นถึงดินมากถึงชั้นลูกรัง มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินบนบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินชั้นล่างเป็นดินเหนียว ปนลูกรังหรือเศษหินทราย พบภายในความลึกก่อน ๕๐ เซนติเมตร สีดินเป็นสีน้ำตาลหรือสีเหลืองและก่อนความลึก ๑๐๐ เซนติเมตร จะเป็นชั้นดินเหนียวสีเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีแดงและมีศิลาแลงอ่อนปะปนอยู่จำนวนมาก อาจพบชั้นหินทรายหรือหินดินดานที่ผุพังสลายตัวแล้วในชั้นถัดไป ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดเล็กน้อย มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๐ - ๖.๕

กลุ่มชุดดินที่ ๕๖

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมในระยะทางไม่ไกลนักของวัสดุเนื้อหยาบที่มาจากพวกหินตะกอนหรือหินอัคนีพบบริเวณพื้นที่ดอน มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดี เนื้อดินตอนบนช่วง ๕๐ เซนติเมตร เป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินปนเศษหิน มักพบชั้นพบหินพื้นลึกกว่า ๑๐๐ เซนติเมตร สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๐ - ๖.๐

แนวทางแก้ไขดินมีปัญหาจังหวัดกาฬสินธุ์

ดินเค็ม

- เลือกปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ต้องเน้นพืชทนเค็มและพืชชอบเค็ม เช่น ข้าวทนเค็ม และปลูกไม้ยืนต้นหรือไม้โตเร็วที่มีรากลึก และในการปลูกควรเลือกพื้นที่ที่มีคราบเกลือไม่มากนัก และมีน้ำชลประทานสำหรับการเพาะปลูกด้วย

- ปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยหมักปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยพืชสด ร่วมกับเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ เพื่อปรับโครงสร้างของดิน

- จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ควรมีวัสดุคลุมดินเพื่อป้องกันไม่ให้เกลือขึ้นมาอยู่ที่ผิวดิน

ดินตื้น

- เลือกปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ต้องเน้นพืชที่มีระบบรากสั้น เช่น พืชไร่หรือพืชผัก นอกจากนี้ยังสามารถปลูกไม้ผลบางชนิดที่มีระบบรากไม่ลึกมากได้ เช่น มะม่วง น้อยหน่า มะขาม เป็นต้น

- ปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยพืชสด ร่วมกับผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดิน เช่น สาร พด.ต่างๆ

- จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เนื่องจากเสี่ยงต่อการเกิดการชะล้างพังทลายของดิน ในกรณีที่ปลูกพืชไร่ ควรมีการจัดระบบปลูกพืชให้เหมาะสม เช่น ปลูกพืชสลับเป็นแถบหรือปลูกพืชคลุมดินร่วมด้วย

ดินตื้นถึงชั้นหินพื้น

- เลือกปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ควรเป็นพืชที่มีระบบรากตื้น เช่น พืชไร่หรือพืชผัก และปรับปรุงดินด้วยผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดินด้วยสาร พด. ต่างๆ ร่วมกับการใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก
- จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ทำแนวรั้วหญ้าแฝก เป็นต้น
- หลีกเลี่ยงการปลูกไม้ยืนต้นเพราะรากพืชไม่สามารถชอนไชลงไปดินชั้นล่างได้ ส่งผลให้พืชไม่สามารถเจริญเติบโตได้

ดินตื้นและมีความลาดชันสูง

- หลีกเลี่ยงการใช้พื้นที่ในบริเวณดังกล่าว เนื่องจากเสี่ยงต่อการเกิดการชะล้างพังทลายของดิน ควรปล่อยไว้ให้คงสภาพตามธรรมชาติซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าไม้หรือไม้พุ่ม
- ถ้ามีความจำเป็นต้องใช้พื้นที่ดังกล่าว ควรปลูกไม้ผลบางชนิด เช่น น้อยหน่า มะม่วง มะขาม เป็นต้น และควรมีการจัดระบบปลูกพืชให้เหมาะสม ปรับปรุงดินด้วยผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดินด้วยสาร พด. ต่างๆ ร่วมกับการใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก
- จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ที่ทำการเกษตร เช่น ทำแนวรั้วหญ้าแฝก ปลูกพืชสลับเป็นแถบ หรือปลูกพืชคลุมดินต่างๆ เพื่อลดปัญหาการชะล้างพังทลายของดินและเป็นการช่วยเก็บความชื้นไว้ในดิน และพืชสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

ดินทรายจัด

- พืชไร่หรือพืชผัก ควรจัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดปีร่วมกับปลูกพืชบำรุงดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ อาจใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมด้วยเพื่อปรับโครงสร้างของดิน และเนื่องจากสภาพพื้นที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดน้ำสูงจึงต้องจัดการน้ำอย่างเหมาะสมเพื่อให้พืชสามารถใช้น้ำได้น้อยอย่างมีประสิทธิภาพเพราะตามสภาพธรรมชาติดินชนิดนี้มีความสามารถในการอุ้มน้ำได้ต่ำ
- ไม้ผล/ไม้ยืนต้น ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ในแปลงควรปลูกพืชปุ๋ยสด ปลูกพืชคลุมดินหรือปลูกพืชแซม นอกจากนี้ควรจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำร่วมด้วย เช่น ทำฐานปลูกเฉพาะต้น ทำแนวรั้วหญ้าแฝกและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน และเก็บความชื้นไว้ในดินเพื่อให้พืชนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ดินเหนียวจัด

- พืชไร่หรือพืชผัก ควรมีการไถหว่านร่อง เพื่อช่วยให้ดินมีการระบายน้ำดีขึ้นและควรปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกหรือปลูกพืชปุ๋ยสดร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ มีการจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกอย่างเหมาะสมเพื่อให้พืชสามารถใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ไม้ผล/ไม้ยืนต้น ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ นอกจากนี้ควรจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำร่วมด้วย เช่น การสร้างคันดิน ทำชั้นบันได ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น และจัดหาแหล่งน้ำสำหรับใช้ในฤดูแล้ง

พื้นที่ลาดชันเชิงชัน

- หลีกเลี่ยงการใช้พื้นที่ในบริเวณดังกล่าว เนื่องจากมีความลาดชันสูงมาก เสี่ยงต่อการเกิดการชะล้างพังทลายและสูญเสียหน้าดิน ควรรักษาไว้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติและสร้างสวนป่า หรือใช้ปลูกไม้ใช้สอยเร็ว

- ถ้ามีความจำเป็นต้องใช้พื้นที่ จำเป็นต้องมีการศึกษาทรัพยากรของแต่ละพื้นที่หรือโครงการต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืชชนิดต่างๆ และจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำร่วมด้วย เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝก และขุดหลุมปลูกเฉพาะต้น โดยไม่มีการทำลายไม้พื้นล่างเพื่อรักษาเสถียรภาพของดินและเป็นการช่วยเก็บความชื้นไว้ในดินเพื่อให้พืชสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

แนวทางการจัดการดินมีปัญหา(ดินทราย)

การใช้ประโยชน์ที่ดิน/ ชนิดพืช	ปัญหาและข้อจำกัด ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
<p>ข้าวนาปีและข้าวนาปรัง ๑.พันธุ์ไวต่อช่วงแสงปลูกได้เฉพาะ ฤดูนาปี ได้แก่ น้ำสะกดย ๑๙, หางยี ๗๑, เหนียวอุบล ๑, เหนียวอุบล ๒, ขาวดอกมะลิ ๑๐๕, เหนียวสันป่า ตอง, ชุมแพ ๖๐, ขาวปากหม้อ ๑๔๘, ขาวตาแห้ง ๑๗, กข 6, กข ๘ และ กข ๑๕</p>	<p>- สภาพพื้นที่นาบางแห่งมีความลาดเท เล็กน้อย น้ำขังในกระตังนาไม่สม่ำเสมอ ทำให้ขาดน้ำ</p>	<p>แก้ไขโดยปรับกระตังนาให้สม่ำเสมอ ถ้าเป็นไปได้นำวิธีการจัดรูปแปลงนามา ปฏิบัติ (land reshape)</p>
<p>๒.พันธุ์ไม่วัยต่อช่วงแสงปลูกได้ทั้งฤดูนาปีและ นาปรัง ได้แก่ กข ๑, กข ๒, กข ๓, กข ๔, กข ๕, กข ๗, กข ๙, กข ๑๐, กข ๑๑, กข ๒๑, กข ๒๓, สุพรรณบุรี ๖๐ ๒, พิษณุโลก ๖๐-๒, ข้าวหอมคลองหลวง๑, ปทุมธานี1, สุรินทร์ และเหนียวสกลนคร</p>	<p>- ดินค่อนข้างเป็นดินทราย และมี โครงสร้างค่อนข้างแน่นทึบ</p>	<p>แก้ไขโดยเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน ดังนี้ - ใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมักอัตรา ๑-๒ ตันต่อไร่ - ไถกลบตอซังพืชลงดิน ได้แก่ ฟางหรือตอซังข้าว ต้นข้าวโพด หรือเศษพืช ตระกูลถั่ว ในช่วงการเตรียมดิน - ไถกลบพืชปุ๋ยสด จากพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ โสนอัฟริกัน ถั่วพุ่ม หรือถั่วเขียว โดยใช้เมล็ดพันธุ์ อัตรา ๕-๗ กิโลกรัมต่อไร่ ปลูกก่อนทำนาเป็นระยะเวลา ๓๕-๕๐ วัน และเมื่อออกดอก ๕๐ % จึงไถกลบ - ปลูกพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ กระถินยักษ์ หรือถั่วมะแฮะ บริเวณคันนา แล้วทำ การตัดใบหรือกิ่งอ่อนสับกลบเป็นปุ๋ยพืชสด</p>
<p>๓.พันธุ์ข้าวที่ทนเค็ม ได้แก่ ขาวดอกมะลิ๑๐๕, ขาวตาแห้ง ๑๗, คำผาย ๔๑, เก้ารวง ๘๘, ขาวปาก หม้อ ๑๔๘, กข ๑, กข ๖, กข ๗, กข ๘ และ กข ๑๕</p>	<p>- บางพื้นที่เป็นดินเค็ม</p>	<p>แนวทางแก้ไข และปรับปรุงดินเค็ม - เลือกพันธุ์ข้าวที่ทนเค็มมาปลูก - ปล่อยให้หน้าซังในแปลง ๒-๓ วัน แล้วระบายออก จะช่วยลดความเค็มของดินได้ - ปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้ ใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมักอัตรา ๔-๕ ตันต่อไร่อย่างต่อเนื่อง จะทำให้ดิน ร่วนซุยและช่วยชะล้างเกลือออกไป ทำให้ความเค็มของดินลดลง ใส่วัสดุปรับปรุงดิน ได้แก่ แกลบ และขี้เถ้า เป็นต้น ซึ่งอัตราการใช้ แกลบที่เหมาะสม ๒-๕ ตันต่อไร่ เพื่อให้ดินไม่แน่นทึบ รากพืชชอนไชได้ สะดวก ทำให้ต้นข้าวแข็งแรงต้านทานโรคได้ดี ไถกลบพืชปุ๋ยสด ซึ่งได้แก่ โสนอัฟริกัน โสนคางคก และอื่นๆ ก่อนปลูกข้าวประมาณ ๓ เดือน แล้วไถ กลบเมื่อพืชปุ๋ยสดอายุ ๖๐ วัน และพักดิน ๓๐ วัน ก่อนปลูกข้าว</p>

การใช้ประโยชน์ที่ดิน/ ชนิดพืช	ปัญหาและข้อจำกัด ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
ข้าวนาปีและข้าวนาปรัง(ต่อ)	- บางพื้นที่เป็นดินเค็ม	- ควรปลูกไม้ยืนต้นที่ทนเค็ม เช่น ต้นกระถินออสเตรเลีย บนคันนาเพื่อลดการแพร่กระจายเกลือไปยังพื้นที่ข้างเคียงที่ไม่เป็นดินเค็ม
	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำหรือขาดธาตุอาหารบางชนิด	แก้ไขโดยการใส่ปุ๋ยเคมี ดังนี้ - อัตราปุ๋ย สำหรับข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง ครั้งแรกใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๓ กิโลกรัมต่อไร่ ร่วมกับปุ๋ยสูตร ๐-๐-๖๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ หรือใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ ร่วมกับปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๒ กิโลกรัมต่อไร่ และปุ๋ยสูตร ๐-๐-๖๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยให้ใส่ช่วงปักดำสำหรับนาหว่านใส่หลังข้าวออก ๑๕-๒๐ วัน ครั้งที่ ๒ ระยะเวลาแตกกอใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๓ กิโลกรัมต่อไร่ ครั้งที่ ๓ ระยะเวลาออกช่อดอกใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๓ กิโลกรัมต่อไร่ - อัตราปุ๋ยสำหรับข้าวไวต่อช่วงแสง ครั้งแรกใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่หรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ ร่วมกับปุ๋ยสูตร ๐-๐-๖๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ ช่วงปักดำ สำหรับนาหว่านใส่หลังข้าวออก ๑๕ - ๒๐ วัน ครั้งที่ ๒ ระยะเวลาออกช่อดอก ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

การใช้ประโยชน์ที่ดิน/ ชนิดพืช	ปัญหาและข้อจำกัด ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
พืชไร่ และ พืชผัก	- ดินค่อนข้างเป็นทราย ความชื้นในดินต่ำ	แก้ไขโดยเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แกดิน ดังนี้ - ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๒ ตันต่อไร่ - โถกลบพืชปุ๋ยสดจากพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ ปอเทือง ถั่วพุ่ม ถั่วดำ หรือ โสน ต่างๆ เมื่อพืชปุ๋ยสดออกดอกได้ประมาณ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ก่อนปลูกพืช ๒ สัปดาห์ - ใช้วัสดุคลุมดิน เช่น ฟางข้าวหรือเศษพืชต่างๆ เพื่อรักษาความชื้นแกดิน - พัฒนาแหล่งน้ำเสริม เพื่อป้องกันการขาดแคลนน้ำ ทำให้ดินแห้ง โดยเฉพาะ ในช่วงฤดูแล้ง
อ้อย	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาด ธาตุอาหารบางชนิด	- ใส่ปุ๋ยเคมี ดังนี้ ครั้งแรกใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๗๕ กิโลกรัมต่อไร่ รองกันรองพร้อมปลูก ครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๔๐ กิโลกรัมต่อไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมี สูตร ๐-๐-๖๐ อัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยโรยข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบ เมื่ออ้อยอายุประมาณ ๒-๓ เดือน สำหรับอ้อยต่อ จะใช้ปุ๋ยและอัตราเดียวกันและใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกหลังจาก ทำการตัดแต่งต่อ ประมาณ ๑-๔ สัปดาห์ ครั้งที่ ๒ หลังจากใส่ครั้งแรกประมาณ ๒-๓ เดือน - ใช้เทคโนโลยีชีวภาพโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ อัตราเจือจาง ๑ : ๕๐๐ ฉีดพ่นแปลง ปลูกและต้นอ้อย ทุก ๒๐ วัน

การใช้ประโยชน์ที่ดิน/ ชนิดพืช	ปัญหาและข้อจำกัด ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
มันสำปะหลัง	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาดธาตุอาหารบางชนิด	- ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๒๐-๘-๒๐ อัตรา ๗๕-๘๐ กิโลกรัมต่อไร่ หรือปุ๋ยเคมีสูตร ๒๑-๗-๑๔ อัตรา ๖๐ กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อมันสำปะหลังอายุประมาณ ๑-๓ เดือน โดยใส่ข้างแถวปลูกแล้วพรวนกลบ - ใช้เทคโนโลยีชีวภาพ โดยการไถกลบพืชปุ๋ยสด เมื่ออายุ ๖๐ วัน และหว่านปุ๋ยคอกก่อนปลูก
ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ถั่วลิสง	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาดธาตุอาหารบางชนิด	- ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ อัตรา ๓๐-๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยแบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกรองก้นหลุม ครั้งที่ ๒ หลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน หรือใส่ครั้งเดียวก่อนปลูก หรือหลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน - ใช้เทคโนโลยีชีวภาพ โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ๔๐๐ มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง เจือจางด้วยน้ำ ๒๐๐ ลิตรฉีดพ่นหรือรดลงดินทุกๆ ๑๐ วัน ก่อนออกดอกและช่วงติดผล
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาดธาตุอาหารบางชนิด	- ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๗๕ กิโลกรัมต่อไร่ โดยแบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกรองก้นหลุม ครั้งที่ ๒ เมื่อข้าวโพดอายุ ๓-๔ สัปดาห์ - ใช้เทคโนโลยีชีวภาพ โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ๔๐๐ มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง เจือจางด้วยน้ำ ๒๐๐ ลิตรฉีดพ่นหรือรดลงดินทุกๆ ๑๐ วัน ก่อนออกดอกและช่วงติดผล
ข้าวโพดฝักสด ได้แก่ข้าวโพดหวานและข้าวโพดข้าวเหนียว	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาดธาตุอาหารบางชนิด	- ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ หรือปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๓๕ กิโลกรัมต่อไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ แบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกรองก้นหลุม ครั้งที่ ๒ เมื่ออายุได้ ๓-๔ สัปดาห์ - ใช้เทคโนโลยีชีวภาพ โดยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ๔๐๐ มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง เจือจางด้วยน้ำ ๒๐๐ ลิตร ฉีดพ่นหรือรดลงดินทุก ๑๐ วัน ก่อนออกดอกและช่วงติดผล

การใช้ประโยชน์ที่ดิน/ ชนิดพืช	ปัญหาและข้อจำกัด ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
แตงโม	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาดธาตุอาหารบางชนิด	- ใส่ปุ๋ยเคมี ดังนี้ ครั้งแรกใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ อัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ รองกันหลุม ครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๔-๑๐-๓๐ อัตรา ๑๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อแตงโมอายุ ๓๐ วัน - ใช้เทคโนโลยีชีวภาพ โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ๔๐๐ มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง เจือจางด้วยน้ำ ๒๐๐ ลิตร ฉีดพ่นหรือรดลงดินทุก ๑๐ วัน ก่อนออกดอกและช่วงติดผล
พืชผักต่างๆ พืชผักรับประทานใบ และลำต้น เช่นคะน้า ผักกาดขาว กะหล่ำปลี และกะหล่ำดอก	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาดธาตุอาหารบางชนิด	แก้ไขโดยใช้เทคโนโลยีชีวภาพ ดังนี้ - ใช้ปุ๋ยอินทรีย์สูตร พด.๒ จำนวน ๑๐๐ มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง โดยเจือจางด้วยน้ำ ๑๐๐ ลิตร ฉีดพ่นหรือรดลงดินทุก ๑๐ วัน แก้ไขโดยการใส่ปุ๋ยเคมีตามชนิดของพืช ดังนี้ - ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๒๐-๑๐-๑๐ อัตรา ๕๐-๗๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยแบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกหลังปลูก ๕-๗ วัน ครั้งที่ ๒ เมื่ออายุประมาณ ๓ สัปดาห์
พืชผักรับประทานผล เช่น พริก มะเขือเทศ มะเขือต่าง ๆ และแตงต่าง ๆ	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาดธาตุอาหารบางชนิด	- ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๖๐-๗๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยแบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกหลังย้ายกล้า ๗ วัน และครั้งที่ ๒ หลังจากใส่ครั้งแรก ๒๐-๒๕ วัน หรือใส่ปุ๋ยสูตร ๘-๒๔-๒๔ อัตรา ๔๐-๕๕ กิโลกรัมต่อไร่ รองกันหลุม ครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๒๕-๓๕ กิโลกรัมต่อไร่ หรือใส่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐-๑๕ กิโลกรัมต่อไร่ หลังจากใส่ครั้งแรก ๒๐-๒๕ วัน หรือใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑๐๐-๑๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ หลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน
ไม้ผล-ไม้ยืนต้น	- ดินเป็นทราย ความชื้นในดินต่ำ	- เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน โดยใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา ๓-๕ กิโลกรัมต่อหลุมตอนเตรียมหลุมปลูก - ใช้วัสดุคลุมโคนต้น เช่น ฟางข้าว เศษหญ้า ใบไม้ หรือปลูกพืชคลุมดินระหว่างแถวไม้ผลหรือไม้ยืนต้น เพื่อช่วยรักษาความชื้นในดิน

การใช้ประโยชน์ที่ดิน/ ชนิดพืช	ปัญหาและข้อจำกัด ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
ไม้ผล-ไม้ยืนต้น(ต่อ)	- ดินเป็นทราย ความชื้นในดินต่ำ	- พัฒนาแหล่งน้ำเสริมในการปลูกไม้ผลหรือไม้ยืนต้น โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้งดินจะแห้งทำให้พืชที่ปลูกขาดน้ำ
มะม่วง	-ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	แก้ไขโดยการใส่ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ตามชนิดของพืช ดังนี้ - ก่อนปลูกรองกันหลุมด้วยปุ๋ยคอกในอัตรา ๕-๑๐ กิโลกรัมต่อต้น ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๐.๓ กิโลกรัมต่อต้น - อายุ ๓ ปี ขึ้นไปซึ่งเป็นช่วงให้ผลผลิต จะแบ่งระยะการใส่ปุ๋ยเป็น ๔ ระยะ ดังนี้ ระยะบำรุงต้นหลังเก็บเกี่ยวใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒ กิโลกรัมต่อต้น และให้ซ้ำอีกครั้งเมื่อมะม่วงแตกใบอ่อน ชุดที่ ๒ ระยะสร้างตาดอกใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น สำหรับมะม่วงอายุ ๒-๔ ปี มะม่วงอายุ ๕-๗ ปี ใส่อัตรา ๒ กิโลกรัมต่อต้น และมะม่วงอายุ ๘ ปี ขึ้นไปใส่อัตรา ๕ กิโลกรัมต่อต้น ระยะบำรุงผลใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น ระยะปรับปรุงคุณภาพผลผลิต ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น
มะขาม	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	- ใส่ปุ๋ยคอก อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อต้น ร่วมกับปุ๋ยเคมี ดังนี้ ยังไม่ให้ผลผลิต ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น โดยแบ่งใส่ ๓ ครั้งต่อปี ให้ผลผลิตแล้ว ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๐.๕ กิโลกรัมต่อต้น โดยแบ่งใส่ ๒ ครั้ง คือ ต้นและปลายฤดูฝน

การใช้ประโยชน์ที่ดิน/ ชนิดพืช	ปัญหาและข้อจำกัด ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
ลำไย	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	<p>- ใส่ปุ๋ยคอกอัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อต้น และใส่ปุ๋ยเคมี ดังนี้</p> <p>อายุ ๑-๓ ปี ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ และปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น</p> <p>อายุ ๔ ปี ช่วงต้นเดือนสิงหาคม ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ และ ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น ร่วมกับใช้ปุ๋ยสูตร ๐-๕๒-๓๔ อัตรา ๐.๒ กิโลกรัมต่อต้นต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นทุก๗ วัน ประมาณ ๓ ครั้ง ในช่วงเดือนพฤศจิกายน เพื่อให้ลำไยแตกใบใหม่</p> <p>อายุ ๕ ปี ซึ่งเป็นช่วงให้ผลผลิต ให้กระตุ้นการแตกใบอ่อนชุดที่ ๑ และชุดที่ ๒ โดยใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ และปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น ช่วงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงพักตัวพร้อมต่อการออกดอกให้ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๒ กิโลกรัมต่อต้น ช่วงติดผลใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ และปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น ก่อนเก็บผลผลิต ๑ เดือนใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๐-๐-๖๐ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น หลังเก็บผลผลิตใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑.๕ กิโลกรัมต่อต้นและ ใส่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น</p>
กล้วย	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	- ใส่ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก อัตรา ๔.๕ กิโลกรัมต่อหลุม และใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น โดยแบ่งใส่ ๓ ครั้ง เมื่อกกล้วยอายุ ๑ เดือน ๔ เดือน และระยะออกดอก

การใช้ประโยชน์ที่ดิน/ ชนิดพืช	ปัญหาและข้อจำกัด ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
ยางพารา	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	<p>- ร่องกันหลุมด้วยปุ๋ยเคมีสูตร ๐-๓-๐ อัตรา ๑๗๐ กรัมต่อหลุมร่วมกับใส่ปุ๋ยอินทรีย์ในอัตรา ๕ กิโลกรัมต่อต้นต่อปี</p> <p>ในช่วงปีที่ ๒-๖ ให้ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๒ กิโลกรัมต่อต้นต่อปี ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร ๒๐-๘-๒๐ โดยในปีที่ ๑ ใช้อัตรา ๓๐๐ กรัมต่อต้นต่อปี</p> <p>ปีที่ ๒ ใช้อัตรา ๔๕๐ กรัมต่อต้นต่อปี</p> <p>ปีที่ ๓ ใช้อัตรา ๔๖๐ กรัมต่อต้นต่อปี</p> <p>ปีที่ ๔ ใช้อัตรา ๔๘๐ กรัมต่อต้นต่อปี</p> <p>ปีที่ ๕ ใช้อัตรา ๕๒๐ กรัมต่อต้นต่อปี</p> <p>ปีที่ ๖ ใช้อัตรา ๕๔๐ กรัมต่อต้นต่อปี</p> <p>- ใช้เทคโนโลยีชีวภาพโดยใช้เศษใบยางพาราที่ร่วงหล่นทำปุ๋ยหมักสูตรพด. ๑ และผสมจุลินทรีย์ป้องกันโรคราและโคนเน่าของพืชโดยใช้สูตร พด.๓ โรยใส่ระหว่างแถวต้นยางพารา ๑๐๐ กิโลกรัมต่อไร่พร้อมนำปุ๋ยอินทรีย์น้ำอัตราเจือจาง ๑ : ๕๐๐ ฉีดพ่นระหว่างแถวยางพาราที่โคนต้นสูงขึ้นมาจากพื้นดิน ประมาณ ๒ เมตร ทุก ๒ เดือน</p>
ยูคาลิปตัส	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	<p>- ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือสูตรอื่นที่มีธาตุอาหารใกล้เคียงกัน อัตรา ๕๐ กรัมต่อต้นต่อครั้ง โดยใส่ ๓ ครั้ง ครั้งแรกร่องกันหลุมก่อนปลูก ครั้งที่ ๒ หลังปลูก ๑๕ วัน และครั้งที่ ๓ ใส่ช่วงปลายฝน</p> <p>เมื่อยูคาลิปตัสอายุ ๒-๔ ปี ให้ใส่ปุ๋ยครั้งละ ๕๐ กรัมต่อต้น ในช่วงปลายฝน</p>
ไม้ผล - ไม้ยืนต้น	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	<p>- พื้นที่ที่มีความชันสูง ใส่ปุ๋ยแบบหลุม โดยขุดหลุมรอบโคน หรือสองข้างลำต้นแล้วกลบ</p> <p>- วางแนวปลูกเป็นแถวตามแนวระดับ แล้วทำการหว่านพืชคลุมดิน</p>

